

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

1978: RELAȚIA CANTITATE-CALITATE

INDEPLINIREA INTEGRALA A
TUTUROR
PARAMETRILOR PLANULUI

5898.50

MESAJUL DE ANUL NOU

adresat întregului nostru popor la posturile de radio și televiziune de

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Încheiem un an deosebit de bogat în realizări economice și sociale, precum și în evenimente politice interne de profundă semnificație pentru prezentul și viitorul țării. Prevederile planului pe 1977 au fost îndeplinite și depășite; producția industrială a crescut într-un ritm de peste 11,5 la sută, iar cea agricolă, deși condițiile naturale nu au fost din cele mai favorabile, poate fi considerată satisfăcătoare. Ca urmare a dezvoltării impetuoase a producției de bunuri materiale, a speririi avuției naționale a fost posibilă creșterea suplimentară a veniturilor oamenilor muncii, în special ale celor provenite din retribuție, ridicarea peste prevederile inițiale a nivelului de trai al poporului. Toate acestea evidențiază, încă o dată, forța economiei noastre, superioritatea orînduirii noi pe care o clădim, capacitatea poporului nostru de a asigura progresul și prosperitatea patriei.

În acest an au fost adoptate noi măsuri de perfecționare a planificării și conducerii unitare a economiei, a întregii societăți. Am amplificat cadrul organizatoric de participare a maselor la conducerea vieții economice și sociale, a statului, am întărit și mai puternic democrația socialistă.

Sărbătorirea, în acest an, a centenarului Independenței de stat și a trei decenii de la instaurarea Republicii a prilejuit omagierea înaltelor virtuți ale poporului român, a luptei sale eroice pentru libertate, neatîrnare și dreptate socială, a marilor victorii obținute în transformarea revoluționară a societății românești și totodată, reafirmarea hotărîrii noastre ferme de a nu precupeți nimic pentru marea patriei, pentru apărarea și întărirea independenței și suveranității ei.

Evenimentul politic cel mai important al anului

a fost Conferința Națională a partidului, care a stabilit un vast ansamblu de măsuri pentru intensificarea dezvoltării economiei naționale și accentuarea creșterii nivelului de trai al poporului, pentru perfecționarea activității în toate compartimentele societății în vederea îndeplinirii cu succes a istoricului Program al partidului.

Pentru marile succese dobîndite în toate domeniile de activitate, doresc să adresez, în aceste momente solemne, în numele conducerii de partid și de stat, precum și al meu personal, cele mai calde felicitări clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregului nostru popor – făuritor conștient al destinului său liber și fericit.

Intrăm în noul an cu o perspectivă clară, cu un program precis, a cărui realizare este menită să asigure înflorirea continuă, multilaterală a României. Anul 1978 – cel de-al treilea an al cincinalului – este hotărîtor pentru îndeplinirea cu succes a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea al partidului, a planului de dezvoltare economico-socială pînă în 1980. Iată de ce este necesar – așa cum am subliniat și la Conferința Națională – să asigurăm un salt revoluționar de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară în întreaga activitate de construcție socialistă. Aceasta impune perfecționarea în continuare a planificării, organizării și conducerii producției materiale, valorificarea cu maximum de eficiență a potențialului economic și uman. La baza întregii activități trebuie să punem cele mai înaintate cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, asigurînd ridicarea nivelului tehnic și a calității tuturor produselor, aplicarea unor tehnologii noi care să permită reducerea consumului de materii prime, materiale și energie, scăderea cheltuielilor de fabricație. Să concentrăm energia, forța creatoare, inteligența și pricepera întregii națiuni pentru sporirea mai rapidă a productivității muncii – factorul hotărîtor de care

depinde creșterea venitului național, ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc, mersul tot mai ferm înainte al României pe calea progresului socialist.

Sînt pe deplin încredințat că și în anul ce vine întregul nostru popor va acționa cu toată hotărîrea și abnegația, sub conducerea partidului, pentru realizarea acestor țeluri mărețe, că, prin perseverența și elanul lor revoluționar, toți oamenii muncii se vor dovedi la înălțimea marilor răspunderi pe care istoria le pune în fața generațiilor de astăzi ale României socialiste.

Dragi tovarăși și prieteni,

Anul pe care îl încheiem s-a caracterizat prin accentuarea profundelor schimbări naționale și sociale în viața internațională, în raportul mondial de forțe, prin afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a pune capăt cu desăvîrșire politicii imperialiste, de dominație și dictat, de a deveni stăpîne pe bogățiile naționale, pe destinele proprii. În 1977 s-a manifestat tot mai pregnant marea înfruntare, la scara planetei, dintre tendința spre o nouă reimpărțire a lumii, a zonelor de influență, spre cîștigarea de noi poziții dominante de către diferite state sau grupări de state, și tendința popoarelor de a trăi libere, de a-și asigura dezvoltarea economico-socială independentă, fără nici un amestec din afară. Apare de aceea mai stringentă ca oricînd necesitatea ca forțele progresiste, antiimperialiste de pretutindeni să-și unească eforturile și să acționeze ferm pentru înlăturarea gravelor pericole ce amenință pacea și liniștea planetei, pentru accentuarea cursului spre destindere și securitate, spre înțelegere și conlucrare egală între națiuni.

Acționînd în acest spirit, România și-a adus și își va aduce în continuare contribuția activă la soluționarea problemelor complexe, majore care preocupă omenirea. Am întărit și vom întări relațiile de prietenie, solidaritate și colaborare cu toate țările socialiste, legăturile multilaterale cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinierte, cu popoarele care au pășit pe calea propășirii economico-sociale de sine stătătoare; extindem raporturile de colaborare și cooperare cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Considerăm că o cerință imperioasă a cauzei păcii și colaborării o constituie promovarea fermă și generalizarea în viața internațională a principiilor depline egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, a dreptului fiecărei națiuni de a-și hotărî singură soarta, așa cum dorește ea.

În acest context, se impun intensificate eforturile pentru promovarea largă a metodei tratativelor, ca unică modalitate rațională de soluționare a diferendelor și litigiilor dintre state, pentru stingerea focarelor de conflicte și încordare care mai există

în lume. Interesele păcii generale reclamă să se facă totul pentru ca anul 1978 să deschidă calea rezolvării conflictului din Orientul Mijlociu, să marcheze un moment hotărîtor în instaurarea unei păci durabile și juste în această zonă, prin retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, soluționarea problemei palestinienilor, inclusiv constituirea unui stat palestinian independent, respectarea suveranității și integrității tuturor țărilor din regiune.

Întărirea destinderii internaționale depinde în mare măsură – așa cum demonstrează realitatea – de înfăptuirea securității în Europa. Iată de ce este necesar să facem totul pentru ca reuniunea de la Belgrad să se încheie cu succes, dînd un nou și puternic impuls înfăptuirii documentelor de la Helsinki, extinderii colaborării neîngrădite între state și îndeosebi trecerii la măsuri concrete de dezangajare militară, fără de care nu poate fi concepută pacea și liniștea continentului, a întregii omeniri.

Este necesar, de asemenea, să intensificăm eforturile pentru reducerea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru eliberarea omenirii de povara apăsătoare a cheltuielilor militare, de spectrul unui nou război nimicitor. Asigurînd buna pregătire a sesiunii Organizației Națiunilor Unite pentru dezarmare, din anul 1978, să facem ca ea să constituie un important pas înainte în înfăptuirea acestui deziderat vital al zilelor noastre.

Se impun, totodată, acțiuni ferme pentru lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure propășirea economică și socială mai rapidă, în special a statelor rămase în urmă.

Rezolvarea constructivă a marilor probleme internaționale cere, mai mult ca oricînd, întărirea solidarității și colaborării tuturor popoarelor, a căror conștiință crește neîncetat, a forțelor înaintate ce reprezintă uriașa majoritate a lumii și care pot schimba cursul dezvoltării mondiale, pot asigura făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Cu încredere deplină în forțele clasei muncitoare, ale eroicului și harnicului nostru popor, să pășim în noul an hotărîți să dobîndim noi și tot mai mari succese în edificarea, sub conducerea partidului, a societății socialiste multilaterale dezvoltate, a comunismului pe pămîntul României!

Fie ca anul ce vine să aducă victorii tot mai însemnate în lupta popoarelor, a forțelor progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, pentru o politică nouă, de egalitate și respect între națiuni, pentru prosperitate în întreaga lume, pentru triumful păcii, destinderii și colaborării internaționale!

În aceste clipe sărbătorești, vă doresc, dragi tovarăși și prieteni, bucurii și satisfacții cît mai mari în muncă și viață, împlinirea tuturor dorințelor de mai bine, multă sănătate și fericire!

Vă adresez tuturor, din adîncul inimii, tradiționala urare, „LA MULȚI ANI!”.

COORDONATE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMIEI ROMÂNEȘTI

România, țară socialistă cu un grad mediu de dezvoltare economică — obiectivul central al viitorului cincinal

ÎN CADRUL orientărilor cu privire la dezvoltarea țării în perioada 1981—1985, hotărâte la Conferința Națională a partidului, o opțiune fundamentală o constituie cea privind depășirea de către România a stării de țară în curs de dezvoltare, în accepțiunea contemporană a acestei noțiuni, și înscrierea ei, până la sfârșitul cincinalului viitor, în rîndul statelor cu un grad mediu de dezvoltare economică. Așa cum se subliniază în Proclamația cu prilejul împlinirii a trei decenii de la instaurarea Republicii în România semnată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, planul cincinal de dezvoltare economico-socială în perioada 1981—1985 „va asigura ieșirea României din stadiul de țară în curs de dezvoltare și trecerea ei într-o etapă nouă, superioară, aceea de țară cu o dezvoltare economică medie”¹⁾. Este o referință deosebit de bogată în conținut. Ea indică, pe un plan general, dar cu o mare forță de expresivitate, perspectivele dense și apropiate de progres economico-social ale României, exprimate în realizarea unui salt de calitate pe toate planurile vieții economice și sociale, în edificarea unei economii cu o capacitate tehnico-productivă ridicată, cu amplitudini sociale largi, capabilă să proiecteze dezvoltarea economico-socială a țării la nivelul cel mai înalt.

Temeiul acestor considerații pornește de la analiza parametrilor ce definesc starea de țară cu o dezvoltare medie. De regulă, calitatea dezvoltării — slabă, în curs, medie sau avansată — este conturată în literatura de specialitate de nivelul a o seamă de indicatori vizînd să exprime gradul de dezvoltare a forțelor de producție. În general, aceștia sînt: a) producția pe locuitor la produse industriale de bază — energie electrică, oțel, mașini-unelte, îngrășăminte chimice, acid sulfuric, mase plastice, țesături și încălzăminte, produse alimentare etc.; b) cantitatea de îngrășăminte utilizate la un ha teren arabil, producția la un ha obținută în agricultură ș.a.; c) structura economiei pe ramuri și subramuri, structura pe ramuri a comerțului exterior și evidențierea efectelor activității în procesul de creare a venitului național, gradul de asimilare în fabricație a nomenclatorului mondial de mașini și utilaje ș.a.; d) structura populației după ramura economică unde lucrează sau după mediul, rural sau urban, în care trăiește, după gradul de pregătire etc.; e) venitul național (respectiv produsul național brut) pe locuitor ș.a. Este dificil de realizat comparabilitatea simultană a tuturor indicatorilor, numeroși și compleși, cu expresii și dimensiuni determinate, nu arareori, de condiții și criterii particulare ale unei economii sau alteia²⁾. Ca urmare, fără să se neglijeze importanța celorlalte elemente, locul și rolul lor distinct, însemnat în procesul dezvoltării, pentru aprecierea gradului de dezvoltare economică al unei țări în statisticile internaționale se ia cel mai adesea în calcul nivelul ultimului indicator menționat și anume **produsul național brut, respectiv venitul național anual pe locuitor**. Făcîndu-se abstracție de situațiile conjuncturale, se are în vedere

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Proclamația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și guvernului cu prilejul sărbătoririi împlinirii a trei decenii de la instaurarea Republicii în România, „Știința”, 31 dec. 1977.

²⁾ De exemplu, ponderea producției industriale în produsul intern brut nu este întotdeauna proporțională cu cea la țările în care activitatea de tip industrial a devenit o formă generală de producere a bunurilor materiale. Este oare un indiciu că Italia, cu 33% în 1975 această pondere, ar fi mai dezvoltată economic decît Statele Unite sau Suedia, unde ponderea respectivă era de 28% și respectiv 32%? Faptul este explicabil prin apropierea nivelurilor de productivitate dintre ramuri și sectoare în ultimele două țări etc.

că acesta constituie un indicator cu o mare putere de sinteză, ce concentrează, sub o formă sau alta, efectul general al dezvoltării. Situaarea produsului național brut înspre 3 000 dolari exprimă, de obicei, starea de dezvoltare medie.

Structuri calitative, forță productivă amplificată

SĂ VEDEM, deci, ce ne relevă nivelul de ansamblu ale dezvoltării economiei țării în cincinalul următor. Potrivit cifrelor, **producția țării noastre la numeroase produse de bază** — oțel energie electrică, mașini și utilaje, ciment, îngrășăminte chimice, mase plastice, fibre și fire sintetice, cereale, legume, carne, ulei, zahăr, ouă, lapte ș.a. va ajunge la nivelul producțiilor respective din țările avansate economic. Referindu-ne la oțel, de exemplu, produs considerat de numeroși economiști ca bază a realizării unei dezvoltări complexe, datele indică că în 1985 producția noastră de oțel pe locuitor — tinzînd spre 1 000 kg, din care oțelurile aliate, oțelurile carbon de calitate și slab aliate vor deține ponderea majoritară — va atinge nivelul actual al unor țări dezvoltate industrial ca Cehoslovacia, Japonia sau Belgia. Încă de la sfârșitul cincinalului trecut, cu producții pe locuitor de 449 kg la oțel, 2 520 kWh la energie electrică, 4,5 kg la fibre și fire sintetice, 68 kg de acid sulfuric, 28 mp și 4,5 mp la țesături din bumbac și respectiv din lînă ne situam în preajma nivelurilor de producție ale unor țări considerate cu o dezvoltare medie sau dezvoltate, depășindu-le chiar în unele cazuri: Italia pentru oțel, Ungaria și Italia pentru acid sulfuric, Spania pentru fibre și fire sintetice etc.

Trecînd mai departe, în domeniul complex al **structurilor economice**, datele indică constituirea mai pregnant calitativă a acestora pînă la sfârșitul viitorului cincinal, urmărindu-se amplificarea considerabilă a condițiilor pentru valorificarea superioară a potențialului. Industria urmează să contribuie cu circa 70% la crearea venitului național, ceea ce atestă realizarea la parametri mai ridicați a rolului ei conducător în întreaga economie. În același timp, ponderea construcțiilor de mașini și a chimiei în totalul producției industriale se va ridica la 50% (peste 35% în 1970 și circa 44% la sfârșitul cincinalului trecut), adică în jurul nivelului actual din țări cu o economie puternică (vezi tabelul nr. 1). Produsele realizate în aceste ra-

Tabelul nr. 1
Ponderea în totalul producției industriale a unor principale ramuri (1975)

	România*)	R.D. Germania	R.F. Germania	Regatul Unit
Total industrie	100	100	100	100
din care:				
— construcțiile de mașini și prelucrarea metalelor	36	34,3	36,8	37,3
— chimie și cauciuc	14	11,7	17,4**	8,2***

*) 1985

**) inclusiv industria produselor din cărbune și țitei

***) inclusiv industria produselor din cărbune și țitei și fără industria cauciucului.

Sursa : Anuarul statistic R.S.R. p. 550 și 551

muri trebuie să răspundă celor mai înalte exigențe ale competitivității mondiale. Pe lângă alte efecte însemnate, se creează astfel largi posibilități pentru ca industria constructoare de mașini să acopere în măsură covârșitoare cu produse de cel mai înalt randament necesarul de aparate, utilaje, mașini și instalații al economiei; pentru ca ea să contribuie, alături de industria chimică, la realizarea unei agriculturi de mare productivitate, în care să se obțină recolte și producții superioare și stabile. Această din urmă orientare are în vedere faptul că deși ponderea agriculturii în crearea venitului național este mai mică, rolul ei de ramură de bază a economiei crește, agricultura fiind chemată să asigure materii prime mai multe pentru cerințele amplificate ale industriei, produse pentru o populație care trăiește mai bine, precum și disponibilități pentru export în condițiile în care în comerțul mondial unele produse agricole dețin o cotă foarte ridicată de căutare.

Caracterul intensiv, pregnant calitativ al modificărilor structurale din economie și industrie este mai profund reliefat de sporirea „greutății” activităților complex prelucrătoare ce asimilează și promovează nemijlocit progresul tehnic-științific. Încă din anul 1980 industria electronică și electrotehnică vor ocupa peste 20% din totalul construcțiilor de mașini, iar petrochimia ponderea cea mai însemnată din industria chimică. Sînt mutații ce se continuă în cincinalul 1981—1985.

Modificări însemnate de structură urmează să se petreacă în **comerțul exterior** al țării, exportul urmînd să se realizeze în 1985 în proporție de peste 55% (peste 36% în 1975 și 30% în 1970), pe seama produselor complexe, din construcția de mașini și chimie. Acest fapt indică sporierea competitivității produselor românești pe piața mondială și valorificarea mai bună a muncii naționale, crearea, astfel, în mai mare măsură, a condițiilor pentru amplificarea rolului României în diviziunea mondială a muncii, în desfășurarea comerțului mondial. Structurarea de această manieră a economiei, industriei, exporturilor concentrează puternic efectele eforturilor de diversificare a producției industriale, ale eforturilor vizînd creșterea gradului de asimilare în fabricație a nomenclaturii mondiale de mașini și utilaje, reducerea și eliminarea unor decalaje tehnologice față de statele avansate.

Rolul hotărîtor jucat în configurarea unor **structuri sociale** de către mutațiile intervenite în structurile economice, de către accentuarea factorilor calitativi în dezvoltare evidențiază pentru țara noastră alte și însemnate prefaceri caracteristice economiilor cu un grad mai ridicat de dezvoltare. Va crește partea din populația ocupată în industrie și alte activități neagricole — 53% în industrie și construcții în 1985 — concomitent cu reducerea ponderii populației ocupate în agricultură — circa 21% în același an (38,7% și respectiv 37,8% în 1975). Urmează să sporească gradul de urbanizare al populației odată cu ridicarea mediului rural spre parametrii de confort și civilizație ce definesc pe cel urban, satul și orașul apropiindu-se considerabil. Dezvoltarea de amploare a învățămîntului este ilustrată de trecerea spre generalizarea celei de a doua trepte a liceului, de creșterea susținută a activității de pregătire medie de specialitate ca și a învățămîntului superior; ea va fi însoțită de integrarea tuturor oamenilor muncii în activitățile de perfecționare a cunoștințelor, pe fondul transformărilor din industrie și economie, toate aceste procese regăsindu-se în înmulțirea condițiilor pentru diminuarea deosebirilor esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală. Mutațiile din interiorul populației, creșterea gradului ei de pregătire, puternica ei tendință de omogenizare pe numeroase planuri impulsionează decisiv procesul de dezvoltare al economiei.

Puternica industrializare calitativă a țării, dezvoltarea marcantă a unei agriculturi moderne, transformările din structurile economico-sociale — direcții de creștere și dezvoltare înferferate — asigură condiții pentru ca în 1985 **venitul național pe locuitor** să atingă 2 400—2 500 dolari, ceea ce, în termenii produsului național brut, înseamnă, potrivit unor calcule, circa 2 850 dolari. Pe această bază, se fertilizează intens cadrul pentru dezvoltarea calitativă, pe mai departe a economiei și, deopotrivă, pentru creșterea la parametri înalți a nivelului de trai al oamenilor muncii, pentru modificarea modelului lor de consum material și spiritual potrivit termenilor civilizației moderne.

Aprecierea la valoarea reală a conținutului transformărilor din economia României în perspectiva realizării obiectivului de țară cu un grad mediu de dezvoltare economică, implică neîndoiește precizarea că dobîndirea acestei calități marchează **realizarea unei importante etape pe drumul fărîrii societății socialiste multilateral dezvoltate**, strategie generală a partidului nostru. În condițiile acțiunii relațiilor de producție socialiste, tot mai perfecționate, ale imprimării adînci a principiilor eticii și echității socialiste în întreaga viață economico-socială a României, se elimină posibilitatea de a constitui indicatorii considerați că marchează calitatea dezvoltării ca medii însumînd

mari diferențe. De exemplu, în ce privește veniturile, componente de bază ale venitului național, diferența este precis stabilită, de la 1 la 5,5—6 ori, iar în ce privește alți indicatori deosebirile ce se concentrează în medie sînt tot mai mult atenuate ca urmare a dezvoltării economico-sociale armonioase a întregului teritoriu. Cazul este însă tipic țărilor capitaliste, chiar puternic dezvoltate. Produsul național brut pe locuitor înglobează aici mărimi între care există diferențe greu de imaginat. Ele decurg din uriașele discrepanțe între veniturile celor săraci și ale celor avuți, din existența unor economii, regiuni sau orașe care au, deopotrivă, centre suprad dezvoltate și periferii anemice, din întreaga structură deformată a modului de producție capitalist. Pe de altă parte, creșterea veniturilor din țara noastră este reală, exprimînd o concordanță deplină cu evoluția puterii lor de cumpărare, pe cînd în țările capitaliste veniturile sînt puternic deteriorate de hemoragia inflaționistă.

Aprecierea gradului de dezvoltare economică medie a țării noastre apare astfel ca vizînd **întregul ei teritoriu, toate componentele economico-sociale ale evoluției, iar dezvoltarea în sine ca un proces de alcărui roade beneficiază, potrivit efortului depus, toți cetățenii**. Sînt elemente ce evidențiază, odată mai mult, modelarea întregii politici a partidului pornind de la exigențele creșterii nivelului de trai al celor ce muncesc.

De la România vechiului regim, o țară cu o dezvoltare considerată printre cele mai înapoiale din Europa la imaginea robustei României socialiste a anului 1985. Iată un salt ce se desfășoară în decursul a numai cîteva deceni, dar cu ce **profundă și istorică** anvergură economico-socială.

Construcții realiste întemeiate pe creșterea eficienței

DACA CELE ARĂTATE pînă în prezent definesc repere ale imagini de ansamblu a dezvoltării economico-sociale a țării în anul 1985, să urmărim, concret, **prin ce se fundamentează procesul de accentuare a calității dezvoltării noastre, transformarea cantității într-o nouă calitate, care este suportul ce asigură realizarea proiecțiilor calitative și dinamice prevăzute**. Aceasta îl constituie, neîndoiește, **dezvoltarea, în condiții superioare de eficiență, a economiei, imperativ hotărîtor pentru asigurarea echilibrului material, financiar și valutar al creșterii**. În documentele Conferinței Naționale, creșterea eficienței este înscrisă cu statutul de **„problemă fundamentală a dezvoltării”**. Faptul că în perioada 1981—1985 sporul de venit național urmează să se realizeze în proporție de 90 la sută pe seama creșterii productivității muncii sociale legitimează pe deplin această apreciere vizînd, deopotrivă, creșterea productivității și a utilizării intense a fondurilor fixe productive în toate ramurile și cu deosebire în industrie — realizîndu-se aici în 1985 un volum de producție de 1 400—1 500 lei la 1 000 lei fonduri fixe directe productive față de cel puțin 1 200 lei în 1980 — precum și reducerea cheltuielilor materiale.

La asemenea indicatori de eficiență ne despart încă însemnate decalaje față de nivelurile înregistrate în țările mediu dezvoltate. În ce privește productivitatea muncii în industrie, de exemplu, decalajul este în prezent în jurul a 1,4 ori^{*)}. Mai trebuie precizat și faptul că în toate aceste direcții creșterea eficienței generale a economiei este concepută avîndu-se în vedere acțiunea factorilor investiționali — volumul de investiții pe cincinal va însuma circa 1 400 mld. lei — regăsită în orientările și modificările de structură precizate. Cu o pondere însemnată, superioară altor cincinale, se are însă în vedere și **acțiunea factorilor neinvestiționali propriu-zisi**, încorporată pe un plan sintetic în mai buna organizare a activităților. Ea se finalizează în mărirea elasticității producției în raport cu cantitatea de factori materiali și umani existenți. Acțiunile întreprinse pentru sporierea eficienței ilustrează pregnant creșterea unor vaste condiții în scopul de a asigura reproducției un caracter tot mai predominant intensiv.

Creșterea randamentului în economie este susținută în numeroase direcții. Între acestea, **ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții materiale**, imperativ de mare actualitate al afirmării cu intensitate a revoluției tehnico-științifice în economie, care condiționează decisiv progresul forțelor de producție. El este fundamentat de acțiunile largi concepute să fie întreprinse în scopul devansării de către cercetarea științifică a cerințelor dezvoltării economice, al reducerii ciclului cercetare-producție și al sporirii eficienței acestei activități.

^{*)} Vezi Gh. Răboacă, Steliana Perț, Gh. Burea „Accelerarea creșterii productivității muncii, cerință a fărîrii societății socialiste multilateral dezvoltate” în Revista economică nr. 32/1977.

Concepută pe această bază, proiecția ca pînă în anul 1985 circa 45 la sută din volumul producției ramurilor prelucrătoare și 70 la sută din cel al construcțiilor de mașini să fie constituite de produsele puse în fabricație în viitorul cincinal pornind de la cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii are efecte multiple. Ea dă conținut modificărilor structurale prevăzute, asigură atât înzestrarea tehnică înaltă a economiei, creînd premise importante pentru sporirea productivității, cît și creșterea puternică a competitivității produselor românești la export, ceea ce susține sarcina dezvoltării prioritare a comerțului exterior, structurat decisiv în favoarea activităților complexe etc.

În strînsă legătură cu eforturile de asimilare a produselor ce încorporează muncă de un grad ridicat de complexitate, tot mai multă inteligență și creativitate, se înscrie imperativul **accentuării eficienței folosirii resurselor materiale și energetice**, apreciat în documentele Conferinței Naționale ca „**problema centrală a activității economice în perioada 1981—1985**”. Alături de crearea condițiilor menite să permită asigurarea în mai mare măsură din țară a necesarului material, de restructurarea balanțelor energetice în favoarea resurselor considerate mai eficiente, alături de creșterea „greutății” în economie a activităților ce valorifică superior resursele încă din faza de concepție, de limitare la strictul necesar a activităților, tehnologiilor și însăși a fabricației sortimentelor ergo-intensive, imperativul menționat presupune în toate unitățile ample acțiuni vizînd reducerea consumurilor specifice, recuperarea produselor secundare și valorificarea deșeurilor de toate categoriile. În acest scop se acreditează tot mai mult ideea organizării producției pe baza unui circuit complex și închis, menit să asigure completa utilizare a tuturor particulelor materiale, a oricărui deșeu, recuperarea și folosirea superioară a oricărei forme de energie secundară. Expertizarea lui cu cele mai bune rezultate oferă repere precise privind cerințele și posibilitățile largi de aplicare.

Construcția unor asemenea prevederi, care în totalitate susțin cerințele materiale ale dezvoltării economiei, vizează în final conceperea dinamismului economic în condițiile limitării stricte a creșterii absolute a necesarului de materii prime, materiale și energie, și ale **sporirii în schimb, în cît mai mare măsură, a valorii ce se obține pe unitatea de materie prelucrată**. Este ilustrativă astfel prevederea de creștere pînă în 1985 cu 25—30% a indicilor de valorificare a materiilor prime și materialelor pe ansamblul industriei.

Proiecția de această manieră a dezvoltării, în condițiile penuriei cunoscute de resurse și energie, ale sporirii competitivității pe plan mondial, conferă o puternică notă de realism creșterii economiei noastre, fundamentînd constituirea prevăzută a acumulărilor, a venitului național și, pe această bază, sporirea tot mai puternică a veniturilor, a nivelului de trai al poporului. Ea implică, totodată, **responsabilități majore** din partea colectivului de muncă pentru realizarea acestor prevederi, pentru realizarea exemplară a sarcinilor prezente pe care se bazează construcția nivelurilor de perspectivă. Substanța autenticului progres economico-social al României, a înfăptuirii întocmai a obiectivelor de anvergură din evoluția țării este generată, în măsura cea mai mare, de aceste acțiuni.

Strategii și tactici politice consecvente

DOBÎNDIREA de către România la sfîrșitul viitorului cincinal a statutului de țară cu nivel mediu de dezvoltare se înscrie în dimensiunile largi ale unor orientări politice de organică **continuitate**. Să ne amintim că la sfîrșitul cincinalului 1966—1970 România pășea în rîndul țărilor în curs de dezvoltare, subliniindu-se apoi în repetate rînduri necesitatea realizării unor însemnate eforturi pentru a asigura progresul accelerat pe mai departe al țării. Alocîndu-se constant pentru dezvoltare părți însemnate din venitul național (34,1% în 1971—1975; 33—34% în 1976—1980; 30—33% în 1981—1985) ritmurile de creștere ale economiei au fost și sînt în continuare ridicate (tabelul nr. 2), substanțial mai înalte decît cele ale statelor față de care urmărim recuperarea decalajelor economice. Se pune astfel în lumină **consecvența cu care partidul nostru urmărește făurirea unei economii moderne și eficiente, pe baza unei industrializări calitative și prioritare, transformatoare a întregii economii, precum și a dinamizării accentuate a activității de comerț exterior**, apreciată ca un factor tot mai activ al creșterii economice. În aceste condiții, după cum dealtfel se relevă și din alte cifre prezentate anterior (evoluția unor producții pe locuitor, a unor structuri din economie ș.a.) nivelurile privind dezvoltarea țării în cincinalul următor nu reprezintă o performanță singulară, de excepție, ci ele se află într-o **deplină unitate**

Tabelul nr. 2

Principalele ritmuri de creștere ale economiei românești în perioada 1971—1985

	— în % —		
	1971—1975	1976—1980	1981—1985
Producția globală industrială	13,8	11,5	9,0—9,8
Producția globală agricolă *)	4,6	6,9—9,0**)	4,2—4,5
Investiții în economie *)	11,0***)	12,8	6,5—7,3
Volumul comerțului exterior *)	15,6	15,9	9,6—10,3
Produsul social	10,5	9,5	7,7—8,5
Venitul național	11,3	11,0	8,6—9,6

*) pe perioade de 5 ani; **) în cincinalul 1976—1980; ***) investiții din fondurile centralizate ale statului.

Sursa: pentru 1971—1975 Anuarul statistic R.S.R. 1977, p. 84 și Comunicat cu privire la îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economico-socială a R.S.R. pe perioada 1971—1975, în Știința din 4 febr. 1976; pentru 1976—1980, Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980, Știința, 14 dec. 1977; pentru 1981—1985 Orientările generale cu privire la întocmirea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României pe perioada 1981—1985, Știința 15 dec. 1977;

cu importante realizări de pînă în prezent și din perspectiva acestui cincinal, cu depășirea sarcinilor, cu sporurile tot mai mari de producții obținute an de an, cu eficiența în creștere a activității noastre economice.

Relevînd aceeași consecvență politică, aceste niveluri se încadrează, bine articulat și armonios, în conținutul și semnificațiile **liniilor directe privind dezvoltarea țării pînă în 1990**, aprobate de Congresul al XI-lea al partidului. Structurile economico-sociale se apropie mult de cele prevăzute pentru 1990 la Congresul al XI-lea al partidului. De exemplu, ponderea de 50% din totalul producției industriale prevăzută a se realiza în 1985 de construcțiile de mașini și chimie este aproape de cea de 55—60% prevăzută pentru 1990 în Directive, sînt apropiate ponderile electronicii și electrotehnicii, ale producției de elemente de automatizare și a altor activități complexe din construcția de mașini, din chimie, ponderea de 53—54% a cheltuielilor materiale în produsul social prevăzută pentru 1985 se apropie de cea de 50% pentru 1990 din Directive, sînt apropiate ponderile populației urbane și rurale, cantitatea și calitatea consumurilor de produse alimentare etc. Conexiunea obiectivelor dezvoltării ne apare însă sintetic sub aspectul venitului național. Este cunoscut că în Programul partidului se arată că în 1990, pe baza marcantului progres economico-social și a realizării ca atare a unui venit național de 2 500—3 000 dolari pe locuitor „**nivelul de dezvoltare al țării noastre se va apropia astfel mult de cel al țărilor avansate din punct de vedere economic**”. Or, ce altceva înseamnă dobîndirea de către România în 1985 a calității de țară cu o dezvoltare medie, înregistrînd un venit național pe locuitor de 2 400—2 500 dolari, dacă nu un mare pas în înfăptuirea acestei însemnate sarcini.

Realizarea perspectivelor luminoase ale țării este fundamentată de însăși **tactica politică** de mare însemnătate a recentei Conferințe Naționale a partidului. Documentele Conferinței Naționale exprimă dimensiunile ample ale unui cuprinzător program de dinamizare a progresului țării. Prin nivele și acțiunile prevăzute, planul de măsuri suplimentare privind dezvoltarea României pînă în 1980 accelerează creșterea economiei, implicînd fundamental, așa cum sublinia secretarul general al partidului, transformarea cantității într-o nouă calitate ca o „**cerință primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale**”. Orientările generale cu privire la întocmirea noului plan cincinal amplifică aceste efecte, iar programul de reducere a duratei săptămîinii de lucru, cît și cel de creștere a nivelului de trai, avînd la bază tocmai accentuarea factorilor intensivi ai dezvoltării, obținerea unor rezultate superioare în mai puțin timp și cu mai puțin efort material, creează noi și superioare condiții pentru viața și pregătirea omului, pentru dobîndirea de către acesta a unor cunoștințe ridicate, ceea ce permite, desigur, impulsivitatea, din nou și pe scară largă, a întregii activități, reluarea întregului ciclu menționat la dimensiuni tot mai ample. Relația de referință a economiei noastre socialiste, **dezvoltarea-mijloc, omul-scop**, se desfășoară astfel în plenitudinea umanistelor și eficientele sale valențe.

Dan POPESCU

Agricultura: proiecții pe coordonatele unei dezvoltări accelerate și intensive

ÎN SPIRITUL prevederilor Programului Partidului Comunist Român adoptat la cel de al XI-lea Congres, documentele aprobate de Conferința Națională a Partidului cuprind o largă sferă de probleme de importanță majoră pentru dezvoltarea prezentă și viitoare a tuturor domeniilor vieții economico-sociale, pentru perfecționarea continuă a relațiilor de producție și a adâncirii democrației muncitorești, pentru formarea conștiinței revoluționare a omului înaintat al societății noastre socialiste. În raportul prezentat Conferinței Naționale a partidului de tovarășul Nicolae Ceaușescu, un loc primordial îl ocupă problemele calitative ale creșterii economice, direcțiile prioritare în care trebuie să-și desfășoare activitatea toți oamenii muncii în vederea sporirii mai accentuate a venitului național — factorul determinant al apropierii României de țările avansate ale lumii, de creștere în ritm rapid a nivelului de trai al întregului popor.

Se cuvine remarcat faptul că direcțiile de ansamblu ale actualului plan cincinal pentru anii 1977—1980, ale programului suplimentar cit și orientările privind dezvoltarea economico-socială în anii 1981—1985 înmănușează într-un tot unitar obiectivele și sarcinile înscrise în programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Dinamici și ritmuri de creștere

ORIGINALITATEA și profundul realism al politicii economice a partidului nostru, afirmate, odată mai mult, cu noi și importante deschideri, de secretarul general al partidului în raportul prezentat Conferinței Naționale, și-au găsit o expresie elocventă în creșterea accelerată a forțelor de producție, în dezvoltarea armonioasă și echilibrată a industriei, ramură conducătoare a economiei, cit și a agriculturii, ca ramură de bază.

Concomitent cu dezvoltarea accelerată a industriei, a celorlalte ramuri ale economiei naționale, pe linia aplicării în mod consecvent a politicii agrare a partidului, prevederile actualului plan cincinal, ale programului suplimentar, precum și orientările pentru perioada 1981—1985 asigură, în continuare, dezvoltarea complexă și intensivă, a agriculturii, ceea ce reprezintă un însemnat pas înainte pentru creșterea contribuției acesteia la mai buna aprovizionare a populației cu produse agroalimentare, a industriei cu materii prime, la crearea unor disponibilități pentru export, la progresul economico-social general al țării. „În perioada anilor 1981—1985 va trebui să dezvoltăm o agricultură de mare productivitate, atât în sectorul vegetal cit și animal, la nivelul rezultatelor celor mai avansate din lume” — arăta la Conferința Națională tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Tabloul coordonatelor de ansamblu, prezente și viitoare, ale modernizării și dezvoltării pe această bază a agriculturii românești este înfățișat sintetic de ritmurile tot mai înalte ale producției agricole, vegetale și animale ce urmează a fi atinse în actualul și viitorul cincinal (vezi tabelul).

Dinamici și ritmuri de creștere ale agriculturii românești

— în %, prețuri de la 1.01.1977 —

	Anul 1980 față de 1975		Ritm mediu anual	
	Plan cincinal	Program suplimentar	Plan cincinal	Program suplimentar
Producția globală agricolă	136,8—150,9	139,6—154,2	6,5—8,6	6,9—9,0
	Anul 1985 față de 1980		Ritm mediu anual	
Producția globală agricolă (medie anuală pe perioada de 5 ani)	123—125		4,2—4,5	

Analizând datele prezentate în tabel, din capul locului se cuvine subliniat faptul că în toate izbînzile prezente sau viitoare ale agriculturii noastre se materializează viziunea politică largă, plină de realism, acțiunea energică și fecundă a secretarului general al partidului nostru care a acordat și acordă o deosebită atenție problemelor dezvoltării agriculturii românești. Pe baza trainică a rezultatelor obținute în primii doi ani ai actualului cincinal, a îndeplinirii integrale a obiectivelor prevăzute pentru anii 1978—1980, producția globală agricolă în perioada 1981—1985 va crește față de cincinalul 1976—1980 într-un ritm mediu anual de 4,2—4,5%. Pentru ca aceste prevederi să devină fapt îndeplinit accentul trebuie pus, în primul rînd, pe realizarea prevederilor din actualul cincinal, a programelor speciale aprobate în anii 1976—1977, care stabilesc în mod concret sarcinile de producție pe comune, județe, zone și la scara întregii țări pentru creșterea rapidă a producției de cereale, plante tehnice, în legumicultura, pomicultura, silvicultura, baza furajeră, zootehnie, asigurînd în acest fel obținerea unor recolte tot mai îmbelșugate în viitor.

Realizarea unor producții tot mai înalte la hectar necesită măsuri ferme de natură tehnică și organizatorică. În toate verigile din agricultură, pentru folosirea rațională și eficientă a întregii baze materiale de care dispune agricultura. Cea mai mare atenție trebuie acordată folosirii raționale a fondului funciar. Constituie o datorie primordială a tuturor conducătorilor unităților agricole păstrarea și creșterea continuă a fertilității pămîntului, prin aplicarea celor mai moderne metode de lucrare a solului, a cantităților optime de îngrășăminte organice și minerale, a tehnologiilor corespunzătoare pentru exploatarea cu maximă eficiență a suprafețelor irigate — care vor ajunge în 1980 la peste 3 milioane hectare, iar în 1985 la 4 milioane hectare. Paralel cu gospodărirea chibzuită și exploatarea rațională a actualului fond funciar, în fiecare unitate trebuie să se acționeze pentru amenajarea și valorificarea unor terenuri neproductive, pentru redarea în circuitul agricol de noi suprafețe, astfel încît în actualul cincinal suprafața arabilă efectiv utilizată să crească cu cel puțin 125.000 ha. Nu trebuie să rămînă necultivată nici o palmă de pămînt, indiferent unde se află aceasta — în cîmp, în incintele unităților, în perimetrul gospodăriei personale sau pe marginea drumurilor și șoselelor. Este o cerință hotărîtoare a dezvoltării noastre ca pămîntul — bun de preț al națiunii — să fie utilizat în totalitate și folosit intensiv în scopul creșterii continue a producției agricole.

Ce particularități prezintă creșterea producției agricole pe diferitele ei componente? În sectorul vegetal, cu valențe de mare însemnătate în realizarea funcțiilor plene ale agriculturii, în acest cincinal față de prevederile inițiale, prin îmbunătățirea structurii culturilor, trebuie să se obțină o producție suplimentară de 2,6 milioane tone cereale, iar prin devansarea punerii în funcțiune a unor suprafețe de sere, producția de legume timpurii trebuie să crească cu cca. 54 mii tone. Creșterea producției de cereale se înscrie astfel ca obiectivul principal al activității din agricultură în perioada anilor viitori, asigurînd în 1980 o producție pe locuitor de circa 1200 kg, iar în 1985 o producție totală de cca. 28—29 milioane tone. Culturile principale sînt, în continuare, grîul și porumbul, pentru care țara noastră are condiții deosebit de favorabile. Pentru cultura porumbului se cer însă eforturi suplimentare din partea tuturor specialiștilor din cercetare și producție în direcția stabilirii unui complex de măsuri pentru a asigura recolte mult mai mari, și, mai ales, constante, de calitate superioară.

Asigurarea unor producții tot mai mari de cereale impune eforturi susținute pe linia îmbunătățirii continue a soiurilor și hibrizilor, în direcția valorificării din plin a condițiilor de chimizare și irigare, a creșterii rezistenței la boli și dăunători, la scuturare și cădere, a pretării la mecanizare, astfel încît să putem asigura pe unitatea de suprafață producții tot mai mari, constante, cu parametrii calitativi ridicați. Totodată apare ca necesară preocuparea în continuare pentru îmbunătățirea structurii culturilor agricole în diverse zone și cu deosebire în zona de deal. Pe de altă parte sporirea continuă a producției de cereale necesită îmbunătățirea substanțială a acțiunilor pentru păstrarea și conservarea recoltei, reducînd, pe cît posibil, pier-

derile ce se înregistrează în perioada depozitării. Iată un factor intensiv de creștere cantitativă și calitativă a producției agricole aflat la îndemina oricărei unități.

În **domeniul plantelor tehnice** și cu deosebire în ce privește floarea soarelui, sfecla de zahăr, inul și cînepa, producțiile trebuie să înregistreze un salt spectaculos, prin îmbunătățirea tehnologiilor și introducerea în cultură a unor soiuri de mare randament, care odată cu creșterea cantitativă să asigure condițiile pentru realizarea unui procent cât mai ridicat de ulei, de zahăr și fibre de o înaltă calitate.

Legumicultura, pomicultura și viticultura, este necesar să înregistreze, de asemenea, noi progrese în scopul de a satisface în măsură optimă, pe tot cursul anului, cerințele crescînde ale populației, pentru legume, fructe și struguri. Acest deziderat se poate realiza prin aplicarea energică a programelor speciale cu privire la modernizarea plantațiilor de vii și pomi, completarea tuturor golurilor în plantațiile existente, extinderea suprafețelor cu sere și solarii, îmbunătățirea tehnologiilor, astfel încît să se poată realiza în toate unitățile din agricultură — cooperatiste și de stat — producții cât mai ridicate din punct de vedere cantitativ și calitativ. Valorificînd experiența pozitivă cîștigată pînă în prezent în domeniul păstrării legumelor, fructelor și strugurilor, pe timpul iernii, sînt necesare **intensificarea acțiunilor de îmbunătățire a tehnologiilor de păstrare**, pentru a reduce la minim pierderile în perioada de depozitare. În același timp va trebui să ne preocupăm în mai mare măsură de valorificarea superioară a produselor din legumicultură și pomicultură.

În **zootehnie**, paralel cu asigurarea creșterii mai accentuate a efectivelor de vaci și juninci, astfel ca în 1980 să se ajungă la 4.000 mii capete față de 3.710 cît se prevăzuse inițial în planul cincinal — din numărul total de 7.650 mii bovine, în centrul preocupărilor trebuie să se situeze sporierea producțiilor medii și totale prin înfăptuirea programului de ameliorare a raselor, îndeosebi la bovine și ovine, astfel încît, pînă în 1985 zootehnia să ajungă să dețină 44—45 la sută din totalul producției agricole.

Se prevede ca efectivele de animale să ajungă în 1985 la 8—8,5 mil. de bovine, 15—16 mil. de porcine, 20—21 mil. de ovine și caprine și la peste 60 mil. păsări ouătoare; paralel cu creșterea sepielului, se va urmări îmbunătățirea lui calitativă, introducerea și extinderea raselor de animale cu randamente superioare.

În condițiile acestor creșteri ale efectivelor de animale o deosebită atenție se va acorda asigurării unei **balanțe furajere echilibrate** prin extinderea pașiștilor semănate și a culturilor duble prin folosirea unor specii de plante cu un conținut bogat în proteine, creșterea producției de masă verde pe cele peste 4 milioane hectare de pășuri și fînețe naturale, folosirea cu randament sporit a tuturor furajelor grosiere și produselor secundare din agricultură, subproduselor din industria alimentară, preocupîndu-ne continuu de îmbunătățirea tehnologiilor de preparare a diverselor categorii de furaje.

În ansamblul preocupărilor majore, se înscrie atît dezvoltarea complexelor zootehnice de tip industrial, cît și modernizarea fermelor actuale prin introducerea noilor tehnologii care să asigure condiții pentru sporirea productivității, creșterea prolificității și reducerea pierderilor, asigurînd astfel realizarea în bune condiții a programelor stabilite în acest important sector al agriculturii noastre socialiste.

Una din problemele de mare actualitate în zootehnie se identifică a fi **repartizarea mai judicioasă pe teritoriu a sarcinilor de plan privind sporierea efectivelor unor specii de animale**. Avem în vedere cu deosebire speciile — bovine și ovine — care trebuie să reprezinte o pondere mai mare în unele județe de deal și munte — în care suprafețele de pașiști naturale ocupă o pondere însemnată, asigurîndu-se o mai mare încărcătură pe unitatea de suprafață.

Corespunzător efectivelor de animale și creșterii productivității acestora, va spori producția de carne, lapte, lînă și ouă. Preocupîndu-ne în permanență de realizarea unor producții tot mai mari la produsele animaliere, ca o cerință esențială în sectorul industriei alimentare apare cea a valorificării la un grad cît mai înalt a materiei prime de care dispunem, pentru producerea unor bunuri de consum de cea mai bună calitate.

Repere ale unor salturi calitative

ÎN REALIZAREA sarcinilor de dezvoltare a economiei — așa cum se subliniază în raportul prezentat Conferinței Naționale de către secretarul general al partidului, un rol determinant îl joacă **îmbunătățirea calitativă a întregii activități, cerință primordială pusă în fața tuturor ramurilor economiei noastre naționale. Pentru agricultură aceasta reprezintă, în**

mod practic, perfecționarea continuă a tehnicii și tehnologiilor, în vederea aplicării pe scară largă în producție a celor mai noi descoperiri științifice, îmbunătățirea organizării întregii activități, a stilului și metodelor de muncă în toate unitățile.

În acest context, sarcini deosebite se înscriu pentru **cercețarea științifică agricolă** — Academia și unitățile sale, pentru specialiștii din producție și învățămînt. Cercețarea are menirea să răspundă în mai mare măsură cerințelor obținerii unor producții tot mai ridicate, prin crearea de noi soiuri și hibrizi de mare productivitate, prin ameliorarea continuă a raselor de animale, îmbunătățirea tehnologiilor de producție și exploatarea superioară a tuturor resurselor existente în agricultură.

Sporirea continuă a producției și ridicarea eficienței economice în agricultură, obligă pe toți lucrătorii ogoarelor să fie la zi cu noile cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, să-și reîmprospăteze permanent **cunoștințele profesionale**, deoarece numai pe această bază ei vor putea să producă mai mult și mai ieftin. Iată de ce considerăm că învățămîntul agrozotehnic de masă — care face parte dintr-un amplu program de măsuri privind pregătirea profesională a țăranilor cooperatori și a muncitorilor din întreaga agricultură, aprobat de Conducerea partidului — trebuie să fie cît mai temeinic organizat, cît mai practic și să se soldeze cu o eficiență cît mai mare.

Pentru sporirea în ritm susținut a producției agricole vegetale și animale și realizarea unei productivități la nivelul rezultatelor celor mai avansate, agriculturii i se vor alocă în viitorul cincinal, din fondurile statului și ale cooperativelor agricole de producție, **un volum de investiții cu cca. 40 la sută mai mare decît în cincinalul actual**. Aceasta va asigura mecanizarea aproape completă a lucrărilor agricole la culturile de cîmp, în zootehnie, precum și a lucrărilor de bază în legumicultură, pomicultură și viticultură, cantități sporite de îngrășăminte chimice și alte substanțe chimice și mijloace pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, reducîndu-se continuu pierderile de producție.

Realizarea exemplară și la timp a marilor obiective puse în fața agriculturii românești de Conferința Națională a Partidului din decembrie 1977, necesită măsuri hotărîte pentru îmbunătățirea activității în toate unitățile agricole de stat, pentru valorificarea și gospodărirea cu maximum de eficiență a bazei tehnico-materiale, a mijloacelor financiare și bănești, și experienței cadrelor. Ridicarea neîntîrziată a fiecărei ferme și întreprinderi la nivelul unităților moderne, cu un grad înalt de eficiență economică, se înscrie astfel ca un obiectiv central pentru consiliile oamenilor muncii, pentru toți specialiștii și lucrătorii din agricultură.

Integrîndu-se direct în activitatea cooperativelor agricole de producție, stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, secțiile acestora certifică răspunderea nemijlocită pentru desfășurarea în bune condiții a activității în cooperative, pentru realizarea întocmai a producției planificate. Pe de altă parte, în cooperativele agricole este continuu în actualitate **necesitatea perfecționării permanente a organizării producției și a muncii**, a întăririi disciplinei și ordinii, în vederea asigurării creșterii producției și a rentabilității economice. Sporierea rolului consiliilor și asociațiilor economice intercooperatiste, a intensificării cooperării dintre unitățile agricole de stat și cooperativele agricole de producție constituie o cerință importantă a etapei actuale.

Preocuparea mai intensă pentru stimularea producției de pe loturile personale ale cooperativelor și din gospodăriile țărănești, care se bazează pe munca proprie din zonele necooperativizate se înscrie și ea ca o cerință a îmbunătățirii rezultatelor. Statul va sprijini și în continuare dezvoltarea formelor de asociere între producătorii agricoli din aceste zone, precum și sporierea producției prin acordarea de asistență zooveterinară și tehnică, prin măsuri de ameliorare a raselor de animale, acțiuni de combatere a dăunătorilor din livezi, asigurarea de material săditor vitipomicol de mare productivitate și semințe din soiuri cît mai valoroase.

Măsuri hotărîte se cer a fi luate pentru mai buna organizare a muncii, creșterea producției la hectar și a productivității, pentru **sporierea eficienței economice a întregii activități**, atît în sectorul de stat cît și în cel cooperatist, în întreaga noastră agricultură.

Pentru **creșterea rentabilității în agricultura noastră**, un loc major îl ocupă **reducerea cheltuielilor materiale**, îmbunătățirea eficienței economice în toate sectoarele. Este cunoscut că în actualul cincinal pentru realizarea obiectivelor privind dezvoltarea și modernizarea agriculturii s-au alocat importante fonduri materiale și financiare în valoare de peste 120 mld. lei, îndreptate în principal spre modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. Pînă în anul 1980 agricultura va dispune de aproximativ 130 000 tractoare, revenind pe un tractor fizic 76 ha. În același timp se va îmbunătăți setul de mașini agricole. Prin creșterea cantităților de îngrășăminte se va ajunge la utilizarea a 250—280 kg de îngrășăminte substanță activă la un ha de

teren arabil, vii și livezi. Această amplificare a puterii bazei tehnico-materiale a agriculturii impune măsuri energice și eficiente pentru gospodărirea și folosirea judicioasă a fondurilor fixe, pentru punerea în funcțiune la timp a tuturor obiectivelor de investiții, atingerea parametrilor cantitativi și calitativi la termenele prevăzute în studiile tehnico-economice. Creșterea cantitativă și calitativă a bazei tehnico-materiale atrage după sine transformări profunde în organizarea producției și a muncii deschide largi perspective pentru sporirea productivității.

Un imperativ esențial – diminuarea accentuată a ponderii cheltuielilor materiale

SPORIREA cheltuielilor materiale, ca mărime absolută, reprezintă un proces firesc, legat de procesul de modernizare și intensificare a agriculturii, mărimea cheltuielilor reprezentând, în fapt, relația fiească a mecanizării, chimizării, irigațiilor, dezvoltării zootehnicii și a celorlalte acțiuni care determină un consum sporit de materii prime și materiale. Determinant în desfășurarea acestui proces complex este însă ca **ritmul de creștere a producției agricole să depășească substanțial pe cel al cheltuielilor materiale, astfel încât ponderea acestora în valoarea producției globale să marcheze o tendință de continuă scădere de la o perioadă la alta, pe fiecare produs.** Numai o atare evoluție a volumului de cheltuieli materiale creează premisele necesare realizării rentabilității corespunzătoare la nivelul unităților agricole socialiste, iar la nivelul întregii ramuri asigură o contribuție crescândă a agriculturii la formarea venitului național, contribuție care se cere a fi corelată cu eforturile făcute de întreaga economie pentru dezvoltarea sa.

Evoluția ponderii cheltuielilor materiale în producția globală agricolă în ultimii ani — calculată în prețuri comparabile — evidențiază existența unei tendințe de creștere a acesteia, ceea ce duce la o diminuare a eficienței economice în agricultura de stat, cât și în cea cooperatistă. Deși an de an a sporit producția, ritmul de creștere a acesteia s-a situat sub nivelul eforturilor materiale și financiare depuse de stat pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale, pentru asigurarea de îngrășăminte, piese de schimb, combustibili și altele. Ritmul mai accentuat de creștere a cheltuielilor pe ansamblul celor două grupe de unități agricole față de cel al producției a dus la mărirea ponderii acestora, fenomen al cărui efect se concretizează în diminuarea relativă a producției nete obținute de întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție.

Înfăptuirea sarcinilor ce revin agriculturii în ansamblu și în mod deosebit întreprinderilor agricole de stat și cooperativele agricole din hotărârile Conferinței Naționale a partidului cu privire la reducerea permanentă a cheltuielilor materiale, ca factor determinant pentru creșterea contribuției lor la dezvoltarea întregii economii naționale, impune ca în **condițiile intensificării mecanizării, chimizării, irigațiilor, ale sporirii efectivelor și producției animaliere, plusul de producție să fie substanțial mai mare decât cheltuielile materiale efectuate pentru realizarea producției respective.**

În zootehnie, la nivelele actualelor producții medii și sporuri de creștere în greutate, care generează consumuri mari de furaje pe unitatea de produs, ponderea cheltuielilor materiale este, de asemenea, ridicată: din care cauză eficiența acestui sector de mare însemnătate al agriculturii este redusă în comparație cu investițiile însemnate efectuate pentru dezvoltarea sa. Ponderea cheltuielilor materiale în zootehnie, se menține ridicată atât în sectorul de stat și în cel cooperatist. În consecință, reducerea cheltuielilor materiale pe ansamblul agriculturii depinde într-o măsură hotărâtoare de acțiunile ce se aplică în întreaga ramură a creșterii animalelor.

Este un fapt bine cunoscut că, la aproape toate speciile și categoriile de animale, în **totalul cheltuielilor materiale, aproximativ 70 la sută revin furajelor**: stabilirea unui raport eficient între producție, cheltuieli totale și materiale **depinde de măsurile ce se aplică în domeniul furajării.** Una din particularitățile importante pe care le prezintă creșterea animalelor constă în folosirea unei părți din furaje care este transformată în produse animaliere. Se impune deci stabilirea unei structuri sortimentale prin utilizarea resurselor existente și cu un nivel cantitativ echivalent în energie și proteine, astfel încât să se asigure folosirea unei părți cât mai reduse pentru rația de întreținere și a celei mai mari părți din furaje pentru sporirea producției.

Măsurile pentru popularea fermelor cu animale cu potențial

de producție ridicat, asigurarea furajelor în sortimentul cerut de o alimentație rațională, pregătirea acestora înainte de administrare în hrana animalelor pentru a mări gradul de asimilare, obținerea furajelor la un cost de producție redus, înlăturarea risipei și a oricăror altor cheltuieli nejustificate economic, de la recoltare până la furajarea animalelor, sînt factori care influențează nemijlocit reducerea cheltuielilor cu furajarea și, respectiv, a cheltuielilor materiale din agricultură.

Resurse deosebite pentru creșterea eficienței economice și crearea unui raport calitativ îmbunătățit între producție și cheltuieli materiale, există și în **domeniul mecanizării, irigațiilor, folosirii energiei termice și electrice, al transportului și depozitării produselor agricole.** În mod deosebit, în toate unitățile agricole socialiste trebuie acționat pentru desfășurarea perfectă din punct de vedere tehnologic a acelor activități ce necesită cheltuieli mari și care potrivit calculului pot asigura, cu un efort material și financiar aproximativ egal, o producție de două ori mai mare. Studiarea multiplelor aspecte ale fiecărei activități agricole pentru a stabili raportul optim dintre producție și cheltuieli, conturarea unor soluții eficiente contribuie la continua scădere a ponderii cheltuielilor materiale în producția vegetală și animală și la sporirea, pe această cale, a aportului agriculturii la creșterea venitului național.

Parametrii superiori ai veniturilor țărănimii

CONDIȚIILE DE VIAȚĂ ȘI MUNCA ale lucrătorilor din agricultura de stat, ale țărănimii cooperatiste și ale țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate au cunoscut o îmbunătățire continuă.

Creșterea veniturilor tuturor lucrătorilor din agricultură va avea loc ținându-se seama de obținerea unor producții suplimentare, creșterea mai accentuată a productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție.

În 1980, veniturile reale ale țărănimii urmează să crească, față de 1975, în medie pe o persoană activă, cu circa 30 la sută, față de 20-29 la sută cât prevede planul cincinal. Venitul mediu net al cooperatorilor pe o persoană activă va crește de la 947 lei, cât a fost în anul 1975 la 1.370 lei în anul 1980. Totodată, venitul garantat va crește în anul 1980, față de 1975, cu 24-28 la sută.

Veniturile reale ale țăranilor din zonele necooperativizate vor crește în anul 1980, față de 1975, cu 16 la sută, ajungând la 1.250 lei lunar. Veniturile țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate vor crește simțitor și ele, în funcție de producția agricolă ce urmează a fi realizată și de produsele care vor fi valorificate la fondul de stat și pe piața țărănească, situându-se la un nivel apropiat de cel al membrilor cooperatori.

Pentru îndeplinirea acestor importante obiective, întreprinderile agricole de stat, cooperativele agricole de producție, consiliile intercooperatiste, stațiunile de mașini agricole, unitățile de cercetări, țăranii din zonele necooperativizate, toți lucrătorii agriculturii noastre trebuie să se preocupe în mai mare măsură de folosirea judicioasă a bazei tehnico-materiale, pentru asigurarea unei productivități a muncii tot mai ridicate în agricultură.

Sarcinile mari ce revin agriculturii, reclamă participarea mai activă a tuturor factorilor responsabili la elaborarea — în spiritul hotărârilor Conferinței Naționale a partidului și a orientărilor cuprinse în magistralul raport prezentat forumului comunistilor români de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a propunerilor valoroase făcute de participanții la discuții în plen și pe secțiuni — a unor programe concrete de acțiune, cu obiective și sarcini precise, la toate nivelurile — fermă, întreprindere, direcție județeană, centrală, minister, astfel încât toți oamenii muncii de pe ogoare să participe, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în mod hotărât la realizarea **exemplară a planului de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1978.** Totodată se va crea baza sigură a îndeplinirii planului cincinal și programului suplimentar, și pentru ca în anul 1965 agricultura să se plaseze pe coordonatele obținerii unor recolte tot mai bogate, baza realizării unei eficiențe tot mai ridicate, sporind pe această cale contribuția agriculturii la atingerea obiectivului nostru fundamental, **inserierea României socialiste la nivelul țărilor cu grad mediu de dezvoltare economică, la bunăstarea și prosperitatea întregului nostru popor.**

dr. ing. Alexandru IGNAT

CANTITATE — CALITATE ÎN DINAMICA DEZVOLTĂRII

Întreaga producție realizată
la un înalt nivel competitiv

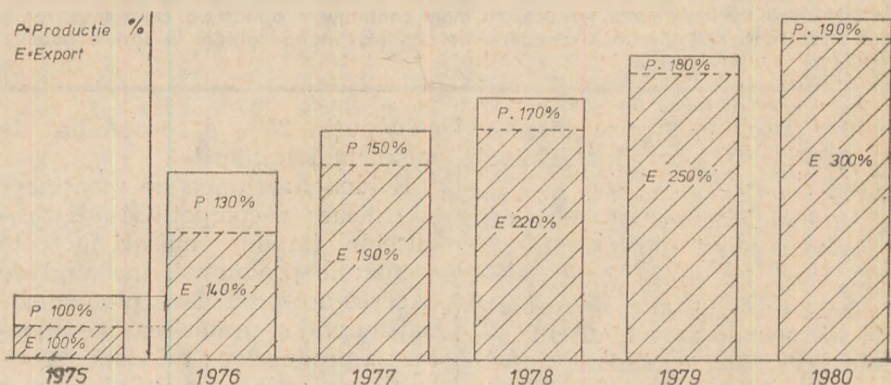
INTREPRINDEREA „1 Mai” — Ploiești, una din marile unități constructoare de mașini din țara noastră, cu vechi tradiții în fabricarea utilajelor pentru industria petrolieră a obținut, în ultimii ani, succese deosebite în creșterea și diversificarea producției, în ridicarea performanțelor tehnico-economice ale produselor.

În primii doi ani ai cincinalului producția de utilaj petrolier a cunoscut o creștere valorică și sorială impetuoasă, în primul rând la produsele destinate exportului. Producția anului 1977 a marcat o creștere de aproape 1,5 ori față de 1975, iar exportul de aproape două ori (graficul nr. 1). Dinamica anilor 1978—1980 marchează, în continuare, sporuri substanțiale, în special la export care, în 1980, va fi de trei ori mai mare decât în 1975. Creșterea volumului producției de utilaj petrolier destinat exportului situează țara noastră pe locul doi în lume, după S.U.A.

Comparativ cu anul 1975, evoluția cantitativă a celor trei mari familii de produse — care reprezintă profilul de bază al întreprinderii — înregistrează creșteri substanțiale. La utilaj petrolier : în 1977 — 133%, 1978 — 140% ; la utilaj tehnologic : în 1977 — 160%, 1978 — 440% ; la mașini-unelte, care au fost fabricate începând cu

DINAMICA
PRODUCȚIEI ȘI EXPORTULUI

Graficul nr. 1

primul an al actualului cincinal, creșterile sînt : în 1977 de 150%, în 1978 — 200%. Această evoluție a avut și are la bază numeroase studii de conjunctură și marketing, care au permis direcționarea dezvoltărilor de capacitate și însușirea de noi produse.

Concomitent, colectivul întreprinderii a acționat ferm pentru continua înnoire și diversificare a producției. Dacă în 1975 se produceau circa 100 tipodimensiuni, în 1977 au fost asimilate și introduse în fabricație 200 tipodimensiuni în care, alături de utilajele petroliere, se produc în serie utilaje tehnologice pentru industriile metalurgică, minieră, chimică, mașini-unelte etc.

AMPLOAREA sarcinilor izvo-rite din planul cincinal a declanșat o acțiune complexă de cercetare, re-proiectare constructivă și tehnologică a tuturor produselor în vederea realizării lor la parametri tehnico-funcționali competitivi pe plan mondial. O imagine asupra rezultatelor acestei acțiuni este redată, desigur parțial, în tabelul alăturat, care prezintă, comparativ, gabaritele și masele unitare ale prevenitoarelor de erupție de fabricație românească ; aceste produse se înscriu, din punct de vedere competitiv, alături de cele mai bune produse similare din lume.

Preocupările pentru calitatea produselor nu se rezumă doar la aspectele pe care aceasta le ridică în întreprindere. A devenit o practică ca produsele realizate și livrate beneficiarilor să fie urmărite în exploatare pe perioade lungi. Echipa de service specializate pe diferite produse asigură asistența tehnică în timpul montajului și exploatării pe șantierele de foraj din țară sau din străinătate. De asemenea, se efectuează studii de fiabilitate pe familii de produse sau pe diferite categorii de piese de schimb, ceea ce permite să se acționeze prin îmbunătățiri cons-

Țara producătoare și tipul prevenitorului	Tipodimensiunea prevenitorului					
	7 1/16x1 050		13 5/8x700		16 3/4x350	
	Înălțimea mm	Masa netă kg	Înălțimea mm	Masa netă kg	Înălțimea mm	Masa netă kg
R.S.R. Upetrom Ploiești tip D.F.	800	2 800	870	4 350	900	4 500
S.U.A. Rucker Sheffer tip L.W.S.	1 105	5 074	1 321	9 921	1 041	7 339
S.U.A. Cameron Iron Works tip U	1 292	3 058	1 695	8 335	1 743	8 000

Citeva produse asimilate și realizate în primii doi ani ai cincinalului :

- echipamente și utilaje pentru platforme de foraj marin. Prima instalație de foraj marin „FOMAR 1”, pentru adâncimi pînă la 6 000 m, care echipează platforma autoriducătoare „GLORIA” se află în exploatare în apele teritoriale ale litoralului Mării Negre ;

- instalații de foraj din gama „F” destinate forajului sondelor de țitei și gaze pentru adâncimi de la 1 000 la 10 000 m, care cuprind 10 tipodimensiuni diversificate în peste 30 variante. Unele dintre aceste instalații au realizat recorduri internaționale de adâncime, comportare excepțională în exploatare, cucerind medaliile la târguri și expoziții ;

- agregate de cimentare și fisurare a sondelor cu linie simplă și dublă, cu presiuni de 350-1 050 atm de tipul AC 350 ; AC 400 ; AC 500 ; ACF 700 ; 2 ACF 700 ; ACF 1 050 și 2 ACF 1 050, montate pe autoșă de tip „TATRA” 148 PPR 14 sau tip DFA-19 215 - „ROMAN”. Toate aceste produse au un grad de competitivitate ridicat, comparabil cu produse similare ale unor firme străine de renume ;

- instalații pentru prevenirea erupțiilor într-o gamă variată, care acoperă un domeniu foarte larg de presiuni și diametre, de închidere de la 6” la 20 3/4”, cu presiuni corespunzătoare de la 140 atm la 1 050 atm de tipul simple, duble și triple, cu acționare mecanică și hidraulică ;

- sape cu role pentru foraj în formațiuni geologice cu diferite duriități, cu dimensiuni de la 4 1/2” la 20 3/4”, de tipurile cu spălare interioară sau exterioară (jet) ; cu lagăre etanșe ; cu conuri armate cu știfturi din carburi metalice sinterizate. O instalație complexă de tratamente termice, cu mers continuu în atmosferă controlată, realizează o structură metalografică omogenă de cea mai înaltă calitate la sapele noastre de foraj.

tructive și tehnologice asupra lor, menținându-le la un înalt nivel competitiv.

O dinamică accelerată prezintă și produsele noi și reproiectate, ele fiind rodul activității colectivelor din cadrul institutelor de proiectare, în special ale I.P.C.U.P. — București și ale oamenilor muncii din întreprindere. Ponderea produselor noi și reproiectate în totalul producției marfă prezintă următoarea evoluție :

	% planificat	% realizat
1976	15	24
1977	30,5	47,2
1978	50,5	—
1979	58,7	—
1980	75	—

După cum se poate observa, la finele anului 1980 se va ajunge ca peste 75% din producția-marfă a întreprinderii să fie formată din produse noi sau reproiectate.

În preocupările colectivului pentru 1978 și anii următori ai cincinalului, asimilarea de noi produse va reprezenta, de asemenea, una din direcțiile majore de acțiune. Avem în vedere asimilarea instalațiilor de foraj acționate electric și Diesel electric, a instalațiilor pentru forajul la mari adâncimi, pentru forajul găurilor de mină cu diametru mare, a instalațiilor de foraj transportabile în blocuri mari, a mașinilor și utilajelor pentru exploatarea miniere și altele.

În scopul sporirii eficienței, colectivul întreprinderii a pus și pune accentul pe reducerea cheltuielilor materiale și valorificarea superioară a metalului, astfel încît pînă în 1980 să se ajungă la o reducere cu

cel puțin 25% a consumului de metal la 1 milion lei.

Evident, acțiunea de menținere și ridicare a competitivității produselor impune măsuri în toate sectoarele producției, începînd de la cercetare-proiectare, pînă la uzinaj-montaj și urmărirea în exploatare a produselor ; totodată, ea solicită perfecționarea utilajelor și a tehnologiilor folosite. De aceea, o atenție deosebită se acordă ridicării continue a gradului de dotare tehnică.

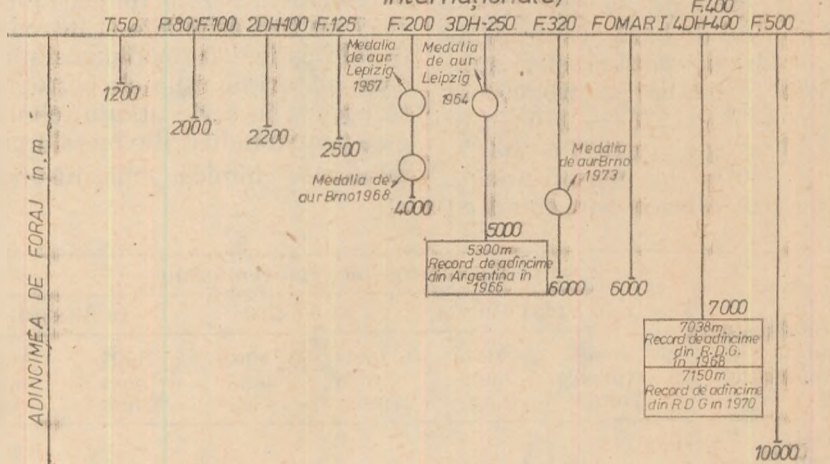
Colectivul întreprinderii a acumulat o bogată experiență în fabricarea prin efort propriu a unor instalații și utilaje. În anii actualului cincinal, de pildă, s-au rea-

curbă pentru mesele rotative, mașinile agregat cu mai multe capete de forță pentru prelucrat carcase mari de pompe, trolii etc., strungurile grele cu diametrul de prelucrare de peste 1 000 mm și mașina de danturat angrenaje cu dinți în „V”. Acțiunea de autoutilare va fi continuată și în acest an, pe un front larg, accentul principal urmînd să fie pus pe realizarea de mașini-unelte agregat și linii tehnologice ; producția obținută va depăși cu cel puțin 20% realizările din 1977.

○ altă direcție principală în care se va acționa prin multiple mijloace este **ridicarea continuă a productivității muncii**. Pentru 1978, prin măsurile tehnico-organizatorice preconizate, se estimează o economie relativă de personal de ordinul a 400—500 oameni. În acest cadru se va acționa și pentru **reducerea consumurilor specifice de materii prime** și, îndeosebi, a metalului. Prin măsuri de reproiectare, de îmbunătățire a normelor de consum, de valorificare a deșeurilor și diferitelor resturi de materiale, în 1978, în condițiile creșterii producției, se vor economisi cel puțin 1 000 tone de metal.

CALITATEA ACTIVITĂȚII întreprinderii este grevată în prezent de o serie de dificultăți produse de colaboratori. Bunăoară, în aprovizionarea tehnico-materială apar unele greutăți în asigurarea la timp, cantitativă și

Grafiicul nr 2
EVOLUȚIA NOILOR INSTALAȚII DE FORAJ ROMĂNEȘTI
(precum și cele care au obținut medali și recorduri internaționale)

lizat, prin autoutilare, mașini agregat specializate pentru prelucrarea prin așchiere a unor repere cu configurație complexă. Între acestea menționăm linia mașinilor de danturat angrenaje conice cu dantură

calitativă, a unor sortimente de metal (țeavă specială pentru mas-

St. TEODORESCU

directorul întreprinderii

„1 Mai” Ploiești

(Continuare în pag. 26)

Respectarea strictă a consumului normat de energie

- „Economii“ prin nerealizarea planului fizic ● O optică ce se cere urgent revizuită
- Instalații adaptate cerințelor de economisire a energiei

FOLOSIREA RAȚIONALĂ a energiei în producție, în limitele normelor de consum planificate, trebuie să reprezinte, așa cum se subliniază în documentele Conferinței Naționale a P.C.R., o preocupare permanentă pentru fiecare unitate economică, pentru toți oamenii muncii. Ca o pirghie importantă în transformarea cantității în calitate, reducerea consumurilor energetice se pune cu o deosebită acuitate în rândul marilor consumatori industriali, printre care, la loc de frunte, se situează combinatele siderurgice.

Investigația noastră a avut ca obiectiv analiza „calității“ activității productive care se desfășoară în cadrul **Combinatului de oțeluri aliate din Tirgoviște** din punctul de vedere al modului cum sînt gospodărite resursele energetice. Unitatea respectivă consumă la fabricația oțelurilor electrice și la laminare însemnate cantități de energie electrică și combustibil. Reprezentînd componente importante ale procesului tehnologic, ele se regăsesc, cu o pondere însemnată, în totalul costurilor de producție. Apare evident că, în aceste condiții, respectarea strictă a nivelurilor normate de consum al energiei electrice și combustibilului reprezintă o problemă de cea mai mare însemnătate nu numai pentru această unitate economică, ci și pentru întreaga economie națională.

UTILIZAREA ENERGIEI : DE LA ECONOMII...

Oțelurile speciale realizate în anii actualului cincinal la Tirgoviște și-au mărit sensibil, în dinamică, eficiența : la producător — fiind realizate cu consumatori de materiale, energie și manoperă tot mai reduse, și la beneficiar, prin performanțele sporite în prelucrare și exploatare.

În ce privește realizările obținute, față de plan, pe primele 11 luni din

1977 (tabelul), analiza noastră a evidențiat că, pe întregul combinat, la activitățile normate s-a realizat o economie de 2.738 MWh. Desigur, sectoarele de producție au adus o contribuție diferențiată la obținerea acestor rezultate. Astfel, activitatea productivă desfășurată în cadrul laminorului degrosor și a laminorului de profile mijlocii și ușoare, la forja de blocuri și bare și la unele ateliere mecanice s-a soldat în perioada analizată cu economii importante, de peste 22 000 MWh. Dat fiind însă că aceste sectoare dețin o pondere mică în totalul consumului de energie al combinatului, rezultatele bune obținute se regăsesc substanțial diminuate pe ansamblu, datorită depășirilor înregistrate la oțelării. Acestea din urmă, cu o pondere de 55% în totalul consumului de energie, au depășit indicii planificați cu 10 459 MWh la oțelul lingou livrat. Principalele nerespectări de norme au fost localizate în producția de oțel lichid (+ 4 898 MWh) și la unele consumuri auxiliare de energie (la pompe hidraulice, la poduri rulante etc.). Creșteri peste prevederi (+ 8 608 MWh) s-au înregistrat și în producerea tablei la laminorul de benzi electrotehnice.

În ce privește consumul de combustibil, economiile anterioare nu sînt reditate nici măcar pe ansamblul combinatului; depășirile pe primele 11 luni din 1977 se ridică, la activitățile normate, la 7 969 tcc (tabelul). Principalele „contribuții“ le-au adus producția de laminate finite și semifabricate (+ 6 234 tcc) și cea de tablă electrotehnică (+ 2 070 tcc).

...LA SEMNIFICATIVĂ LOR REALIZĂ : NERESPECTAREA PLANULUI FIZIC

Faptul că pe ansamblul combinatului s-au realizat totuși economii de energie electrică în perioada ana-

lizată, creează o puternică tentație de a aprecia că activitatea productivă s-a desfășurat cu o eficiență ridicată, că prin eforturi organizatorice și de creativitate, resursele energetice au fost rațional utilizate. Mai mult decît atît. Sectoarele de producție, care au realizat respectivele reduceri de consum de energie, au figurat și figurează la capitolul „realizări bune“ ale unor analize, în care se apreciază, pe baza economiilor amintite, că activitatea lor productivă are în acest context, o calitate înaltă.

Adevărata calitate a activității productive nu poate fi însă evaluată unilateral. Analiza efectuată a evidențiat că, dacă este adevărat că în unele secții (oțelăria nr. 1) economia de energie înseamnă efort propriu și eficiență, în altele ea este generată de nerespectarea planului fizic sau de nefuncționarea la întreaga capacitate a unor instalații din atelierele de ajustaj și tratamente termice. Realitatea este că nivelurile normate nu sînt realizate, deoarece la cuptoarele electrice ale anumitor secții economia la consumului și, respectiv, la costuri se obține prin neindeplinirea nomenclatorului stabilit, prin producerea oțelului obișnuit în locul celor superioare. A economisi energia prin producerea de oțel carbon și oțel pentru construcții de mașini în locul oțelurilor speciale (oțel rulment și oțel de arc inoxidabile) prevăzute în planul fizic înseamnă, de fapt, o risipă de energie incomparabil mai mare la beneficiarii care sînt lipsiți de sortimentele necesare. Interesele economiei naționale cer o revizuire urgentă a unei asemenea optici necorespunzătoare, în care eficiența exclusivă la producător să fie completată cu luarea mai judicioasă în considerare a intereselor tuturor partenerilor. Falsa dilemă : economie de energie sau respectarea planului fizic trebuie înlocuită cu acțiuni care să conducă la reducerea consumurilor energetice în condițiile respectării integrale a prevederilor din planul fizic.

CALCULUL COSTELOR ACORDATE, MAI BINE FUNDAMENTAT

Tot la acest capitol se cere analizată de către factorii de resort și o altă problemă.

Un anumit volum din quantumul economiilor la energie electrică de la sectorul de forjă a apărut ca urmare a fabricării unor piese forjate din oțeluri înalt aliate, produse de oțelăria electrică nr. 1. Deoarece la aceste produse, față de cele clasice, costurile pe tonă sînt duble, este evident că, în condițiile unor volume de producție comparabile, valoarea producției globale realizate crește considerabil. În con-

Consumul de energie electrică și combustibil în primele 11 luni din 1977 (consum efectiv față de prevederi)

Produsul	Unitatea de măsură	Energie electrică	Combustibili
Oțel lingou livrat	MWh	+ 10 459	
din care :	tcc		+ 6 234
oțel lichid	MWh	+ 4 898	—
Lamine finite și semifabricate de țagle	MWh	— 11 249	—
Blocuri și bare de la forjă + producția atelierelor mecanice	MWh	— 10 295	—
Tablă electrotehnică	MWh	+ 8 608	
	tcc		+ 2 070
Var metalurgic	tcc	—	— 335
Total activități normate pe combinat	MWh	— 2 738	+ 7 969

dițiile în care normele de consum de energie electrică au scăzut cu numai 4 kWh/1000 lei producție globală, iar cota acordată se calculează la 1000 lei producție, apare automat, din jocul cifrelor, o economie mare în consum. Dat fiind că un astfel de rezultat nu este obținut prin efortul propriu organizatoric sau tehnologic al colectivului de oameni ai muncii respectiv, apare necesară o revizuire atentă a modului în care se calculează cuantumul cotelor de energie acordate. Ele vor trebui să fie mai bine dimensionate, mai elastice, să se adapteze operativ condițiilor specifice de la fiecare loc de muncă, în așa fel încât economiile obținute să reflecte întotdeauna un real spor de calitate în activitatea productivă a colectivului respectiv.

PUNCTELE CRITICE ALE CONSUMULUI ENERGETIC Analiza efectuată a pus în evidență faptul că depășirea nivelurilor planificate la consumul de energie electrică și combustibil este generată de o multitudine de cauze. Dintre ele, ne-am oprit la cele mai importante :

1 Energia electrică a fost consumată în plus în oțelării datorită dezavantajelor în exploatare pe care le prezintă **podurile rulante mari** cu care se realizează transportul tehnologic în hala de turnare. Fiind dotată în exclusivitate cu asemenea agregate masive, cu ele se transportă și oalele de turnare de 175 t, dar și un electrod la un cuptor, care este mult mai ușor. Inexistența, la nivelul necesarului, a unor sisteme de transport cu consum energetic mai redus și mai operative pentru piesele mai ușoare creează numeroase probleme. În plus, opririle accidentale ale podurilor rulante provoacă întârzieri și de 4 ore/șarjă, cu toate consumurile energetice suplimentare aferente.

2 Procesul de turnare se prelungeste uneori nejustificat și din cauza modului necorespunzător în care este organizat **accesul la cuptoare al garniturilor de turnare**. Deși în prezent se înregistrează, față de anul trecut, unele îmbunătățiri organizatorice evidente, totuși mai sînt situații în care, deși cuptoarele funcționează foarte bine din punct de vedere energetic, se așteaptă un timp destul de lung între terminarea șarjei și sosirea garniturii de turnare. Dată fiind cantitatea de energie care se irsesse în această perioadă — și care nu este deloc neglijabilă — este necesar ca întreg colectivul combinatului să-și sporească preocupările, să amplifice rezultatele bune obținute pînă acum în acest domeniu, pentru ca prin soluții organizatorice să elimine „timpii morții” de așteptare, care înseamnă în prezent un mare consum energetic suplimentar. Desigur, soluțiile nu sînt facile dacă avem în vedere amplasarea inițială a liniilor pe care se deplasează garniturile de turnare dar, apreciind prin prisma economiilor însemnate care se pot realiza, apare necesară o preocupare mai intensă, inclusiv a sectoarelor de specialitate ale Ministerului Industriei Metalurgice, pentru rezolvarea urgentă a problemei.

3 Însemnatele depășiri ale nivelului planificat al consumului de combustibil de la **laminorul degrosor** au fost cauzate de faptul că

CE ÎNSEAMNĂ ECONOMIA DE ENERGIE ELECTRICĂ LA NIVELUL ECONOMIEI NAȚIONALE

● Reducind cu 1% consumul industrial se poate obține în 1978 o economie de circa 500 mil. kWh, echivalentă cu producția anuală a hidrocentralei Lotru. Cu această energie electrică economisită pot funcționa două unități, de mărimea întreprinderii de tractoare din Brașov, pe parcursul unui an.

● Reducind cu un singur kWh consumul de energie electrică pe tonă de produs, la nivelul producției planificate pentru 1978, se economisesc :

- 12 070 mii kWh la oțel
- 210 " la aluminiu
- 612 " la utilaje tehnologice
- 182 " la cauciuc sintetic
- 16 200 " la ciment
- 198 " la fibre și fire artificiale
- 1 115 " la plăci aglomerate
- 642 " la celuloză și semiceluloză
- 815 " la hirtie, cartoane

● Dacă în fiecare locuință s-ar reduce consumul de energie electrică cu cel puțin 1 kWh pe săptămână, într-un an s-ar putea economisi 300 mil. kWh, echivalentul producției pe un an a hidrocentralei de la Bicaz.

procentul de lingouri calde din cuptoarele adînci a fost de numai 48% față de 80% cît erau prevederile din proiect. Restul de lingouri, datorită capacităților nepuse la termen în funcțiune și strangulărilor fluxului tehnologic la oțelăria electrică nr. 2, au fost preluate reci, din exterior, necesitînd un consum suplimentar de combustibil pentru încălzire. Este deci necesar ca, în cel mai scurt timp, restanțele în punerea în funcțiune a noilor capacități de la oțelăria electrică nr. 2 să fie lichidate, în paralel cu adoptarea măsurilor corespunzătoare cerute de optimizarea fluxurilor de fabricație în acest însemnat sector de producție al combinatului.

4 Un consum suplimentar de combustibil este generat și de faptul că **șarjele cuptoarelor** de 50 și 100 tone de la oțelăria electrică nr. 2 nu sînt întotdeauna un multiplu de șarjă normală a cuptorului adînc. Deoarece concordanța necesară nu se realizează decît pentru lingouri de 5 și 5,5 tone, cuptoarele rămîn, pentru celelalte „numere” de lingou, necîncărate la maximum de capacitate, consumînd inutil în felul acesta o bună cantitate de combustibil. Fără îndoială, soluțiile posibile antrenează un întreg complex de măsuri, mergînd pînă la schimbarea lingotierelor. În acest caz, este evident că rezolvarea problemei nu este ușoară, totuși, ținînd seama de faptul că ea este mai demult în atenția colectivului, fiind inclusă chiar și în planul de măsuri, este necesar ca perioada de experimentare să fie cu mult mai redusă, iar soluțiile cele mai adecvate cît mai operativ adoptate.

PRIORITĂȚI PE AGENDA '78

Ridicarea întregii activități productive din anul 1978 pe o treaptă calitativă superioară presupune, și în domeniul consumurilor energetice, aplicarea unor măsuri care să permită valorificarea rapidă a tuturor rezervelor interne. Pregătite temeinic încă din 1977, acțiunile desfășurate în vederea reducerii sistematice a con-

sumurilor de energie electrică și combustibili vizează cu prioritate :

— stabilirea științifică, pe principalele agregate consumatoare, dar și pe întreg combinatul, a unor consumuri energetice raționale, cît mai economice și eficiente dozate. Pentru aceasta se va trece la elaborarea unor bilanțuri mai complexe, în calculul cărora să se ia mai multe variante de funcționare a agregatelor, în funcție de diverse regimuri de viteze, productivități și mărci de oțeluri. Mai mult decît atît. Alături de perfecționările bilanțurilor existente, întocmite pentru diferite agregate, se resimte nevoia întocmirii unor bilanțuri energetice și pe ansamblul combinatului, măsură menită să pună la îndemîna specialiștilor, a cadrelor de conducere o imagine globală, unitară a modului în care se cer distribuite și coordonate eforturile între diferitele sectoare de activitate, în așa fel încît întreaga producție să fie realizată cu consumuri energetice cît mai mici ;

— recuperarea restanțelor existente în punerea în funcțiune și scurtarea perioadei de atingere a parametrilor proiectați la obiectele de investiții din cadrul oțelăriei electrice nr. 2, acțiuni care prin eliminarea strangulărilor fluxului tehnologic va conduce la economisirea unor însemnate cantități de combustibil ;

— prelungirea duratelor de funcționare a agregatelor și utilajelor între două porniri, eliminarea opririlor accidentale (ocazii cu care se consumă cantități suplimentare de energie), prin perfecționarea activității de întreținere și reparare a mașinilor, prin asigurarea la vreme, prin forțe proprii, a pieselor de schimb necesare.

Desigur, acestea nu sînt decît cîteva aspecte din multitudinea preocupărilor existente în combinat la acest început de an. În direcția economisirii combustibilului și energiei electrice în cadrul combinatului din Tîrgoviște sînt angajate forțe importante, capabile să contribuie la desfășurarea activității productive cu o eficiență înaltă.

B. PĂDURE

„Ridicarea nivelului tehnic, calitativ al tuturor produselor a devenit o condiție hotărâtoare a progresului economiei noastre. A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei României, viitorul întregii economii naționale. Numai realizând acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea pleneră a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal”

NICOLAE CEAUȘESCU

EXIGENȚE ALE CINCINALULUI REVOLUȚIEI TEHNICO — ȘTIINȚIFICE

RECONVERTIREA CUCERIRILOR TEHNICII ȘI ȘTIINȚEI ÎN CALITATE

sau implicațiile unei corelații de bază : cercetare — producție

DOCUMENTELE Conferinței Naționale a partidului permit o amplă perspectivă asupra dezvoltării economice a României la întâlnirea deceniilor 7 și 8, perspectivă de justificată mândrie. Ele ilustrează posibilitatea unei țări cu resurse naturale limitate, lipsită de ceea ce se numește „tradiție industrială”, să construiască, într-o perioadă relativ scurtă, o economie modernă, bazată pe afirmarea „energiilor înalte” ale revoluției tehnico-științifice contemporane. Industria noastră a reușit să se înscrie în **viteza ascendentă a progresului tehnic mondial**. Oricare ar fi domeniul care s-ar lua ca exemplu, se pot urmări dovezile materiale ale acestei capacități de asimilare a noului, tradusă în ritmul alert de inovare a producției și de creștere a productivității muncii. La fel de evidente sînt confirmările privind **diversificarea tehnologiilor și a echipamentelor tehnologice**, fenomen, de asemenea, caracteristic revoluției tehnico-științifice contemporane. Industria constructoare de mașini, desigur ramura cu maximă sensibilitate față de această tendință, constituie exemplul cel mai concludent. Faptul că numai în ultimele două cincinale au fost abordate numeroase tehnici noi de producție, a fost organizată fabricația în direcții cu totul noi pentru orizontul anterior al industriei naționale, ca de exemplu vehiculele grele, utilajele de mare și foarte mare capacitate folosite în lucrările terasiere și de exploatare a minereurilor la zi, mașinile-unelte grele, navele de capacitate limită, tehnica modernă de calcul, sistemele tehnologice conduse cu calculatorul electronic, denotă nu numai diversificarea industriei naționale ci și pătrunderea hotărâtă a acesteia în zonele cele mai caracteristice pentru

nivelele de vîrf ale tehnologiei contemporane.

Acestea sînt desigur efectele accentului pus cu consecvență, de-a lungul tuturor orientărilor trasate în ultimii 12 ani de conducerea partidului, pe laturile calitative ale dezvoltării industriale, efectele angajării pleneră în construcția industrială a României moderne, a resurselor pe care le oferă omului de azi cele mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei. Aceeași clarviziune în fundamentarea și alegerea obiectivelor atribuie acum, în documentele Confe-

● „Energii înalte” ale științei ●
Progresul tehnic în creștere de viteză ● De la „adaptare” la concepție proprie ● Știința — componentă a politicii dezvoltării.

rinței Naționale, rolul **esențial** laturilor de ordin calitativ ale activității economice.

ESTE ASTĂZI un adevăr necontestat faptul că una din cele mai importante pirghii pentru efectuarea acestei transformări o constituie activitatea de cercetare și dezvoltare tehnică, crearea unui potențial propriu care să asigure concepția tehnică de bază a proceselor de producție. Nu e departe timpul în care combaterea cu argumente aparent raționale a oricărei tendințe de a „reinventa ceea ce alții au inventat mai de mult” ascundea de fapt lipsa de încredere în posibilitățile

de a crea în paralel cu dezvoltarea capacităților de producție și creierul tehnic propriu al acestor capacități. În felul acesta se exclude orice posibilitate de contracarare a acelor teze care, evidențiază dificultățile reale ale transferului de tehnologii în domenii de vîrf, cum sînt sectoarele cele mai dinamice ale industriei constructoare de mașini, justifică în mod „obiectiv” nu numai actualele inegalități în nivelele de repartizare pe harta lumii a acestei industrii, ci și scepticismul în legătură cu posibilitățile unei echilibrări prompte. Aceste dificultăți se rezumă la constatarea că, în general, o tehnologie dintr-o industrie dezvoltată nu poate fi transferată ca atare într-o industrie aflată la un nivel de dezvoltare inferior, fiind necesar ca — pentru fiecare caz în parte — să se conceapă „adaptările” necesare. E ușor de sesizat cercul vicios pe care se bazează acest scepticism : pentru orice transfer de tehnologie e necesară o muncă de concepție, pentru care beneficiarul nu are nici experiența tehnică cerută, nici posibilitatea de a-i controla desfășurarea.

Dezvoltarea din ultimul deceniu a industriei constructoare de mașini din țara noastră oferă numeroase exemple posibilităților de acces la tehnica de vîrf a unei industrii aflată la un moment dat pe o treaptă inferioară. Fără a contesta caracterul obiectiv al greutăților care se opun accesului la progresul tehnic, mai ales în zonele sale de vîrf, succesele din ultimele două cincinale ale industriei românești în domeniile producției de echipamente hi-

dro și termoenergetice, utilaje de transport, construcții de nave, mașini unelte, electronică, tehnică de calcul și altele, prezența competitivă a mașinilor și utilajelor românești, de înalt nivel tehnic, pe piața internațională, demonstrează mijloacele de afirmare a acestor posibilități. În toate aceste cazuri reușita „transferului tehnologic“ a fost determinată nu numai de preluarea unor documentații tehnice din străinătate, nu numai de achiziția și darea în funcțiune a unor mașini-unelte și echipamente tehnologice noi, ci și de desfășurarea unui proces complex de „învățare“, extins pe toată plaja procesului de asimilare, de la concepția funcțională a produsului, pînă la amănunțele metodelor de fabricație folosite. Rezultatele au fost cu atît mai bune cu cît s-a format mai din timp potențialul propriu de cercetare și inginerie tehnologică de specialitate, capabil să efectueze nu numai adaptările necesare, ci și dezvoltarea domeniului respectiv, astfel încît el să acopere într-o concepție sistematică specifică economiei țării noastre, o proporție din ce în ce mai mare a cerințelor dinamice ale acesteia.

Importanța rolului atribuit cercetării și ingineriei tehnologice în creșterea economică a țării reflectă caracterul avansat al concepției politice generale a conducerii partidului nostru în legătură cu cercetarea industrială. Schema de mai jos descrie, prin prisma istoriei mondiale a ultimelor decenii, evoluția poziției statului față de cercetare :

Evoluția poziției statului față de cercetare

Faza 1 Pasivitate totală
Faza 2 Pasivitate interesată

Faza 3 Participare activă

Faza 4 Conducere

celelalte laturi ale activității de producție.

Consecințele acestei poziții a statului față de cercetare se concretizează sub numeroase aspecte. Ne referim în primul rînd la grija pentru dezvoltarea sistemelor de cercetare — inginerie tehnologică de ramură, pentru dimensionarea acestor sisteme în strînsă corelație cu dezvoltarea capacităților de producție. Astfel, în domeniul construcțiilor de mașini, ponderea activităților de cercetare și proiectare tehnologică în raport cu volumul producției industriei deservite a crescut între 1975 și 1977 cu 15 la sută, existînd toate premisele ca indicele de creștere în 1980 față de 1975 să depășească 50 la sută. În același interval ponderea personalului ocupat în cercetare și inginerie tehnologică crește, în intervalele amintite, cu 16 la sută și respectiv 68 la sută. Deși valorile ponderilor respective sînt inferioare indicilor realizați în țările cu nivel ridicat de dezvoltare industrială, trebuie să apreciem că evoluția menționată constituie o bază favorabilă pentru creșterea economică planificată pe următorii ani.

În structurarea sistemelor de cercetare și proiectare ale industriei constructoare de mașini s-a căutat să se îmbine în condiții optime criteriul **concentrării cercetării și ingineriei tehnologice în unități mari**, capabile să coordoneze domenii largi de lucru și să se echipeze cu o bază experimentală și de execuție de prototipuri la nivelul exigențelor contemporane, cu criteriul **aproprierii cît mai mari a activității de con-**

*Statul nu se ocupă de cercetare
Statul inițiază, coordonează și finanțează unele cercetări, în special în domeniul de interes politic (de exemplu : apărare)*

Statul inițiază, coordonează și finanțează cercetări în anumite domenii (de exemplu : apărare, transporturi, telecomunicații, descoperiri de resurse naturale)

Conducerea cercetării devine o latură a politicii de stat

Este evident că prin includerea planului de cercetare în planul unic de dezvoltare a economiei, prin concentrarea în jurul problematicii majore a industriei a tuturor forțelor de concepție, independent de subordonarea lor administrativă, prin crearea organelor naționale și de ramură avînd în sarcină coordonarea cercetării și îndrumarea acesteia, prin măsurile luate pentru dezvoltarea potențialului propriu de cercetare în strînsă corelație cu creșterea industriei, statul nostru a înscris ferm printre atribuțiile sale conducerea directă a activității de cercetare și inginerie tehnologică, alături de toate

cepție de întreprinderile în care se desfășoară procesele de producție. Aceste criterii sînt bine aplicate de exemplu în cazul institutelor de cercetare și proiectare care se ocupă de agregate termoenergetice, situate lângă fabricile de specialitate cele mai reprezentative așezate în București, de hidroagregate la Reșița, de mașini de ridicat la Timișoara, de utilaj alimentar și tehnica frigului la Cluj-Napoca și altele.

Nu e mai puțin adevărat însă faptul că potențialul de cercetare și proiectare nu este uniform repartizat în toate sectoarele de activitate, că există do-

menii de mare importanță pentru producția ramurii în care capacitatea de concepție este sub limita unei eficiențe reale. Apreciez că multe din neajunsurile întîmpinate în producția de utilaje tehnologice de proces, pentru industria chimică, metalurgică, de materiale de construcții ș.a. se datoresc faptului că există o rămînire în urmă în dezvoltarea bazelor de cercetare și proiectare pentru utilajele și liniile specifice, precum și faptului că unele capacități de proiectare existente sînt rupte de industria care produce aceste utilaje, fiind subordonate unor institut care au ca principal profil elaborarea proiectelor de investiții ale ministerelor beneficiare. Acționînd pentru crearea unor unități de cercetare și proiectare specializate pentru diferitele categorii de utilaje menționate, situate de preferință în apropierea marilor platforme industriale pe care sînt situate fabricile producătoare și organizate în subordinea aceluiași centrale industriale, s-ar putea elimina aceste neegalități, în condițiile unei mai egale repartitii a potențialului de cercetare pe suprafața teritoriului național. Efectul economic al unei astfel de acțiuni va trebui să se reflecte în primul rînd în **adîncirea tipizării și unificării elementelor componente ale acestor instalații**, avînd ca reflex creșterea seriilor de fabricație în industrie și îmbunătățirea calității utilajelor ; în al doilea rînd în **creșterea ponderii utilajelor și instalațiilor complexe proiectate în țară**, cu un nivel superior de echipare cu aparatură electronică, hidraulică, tehnică de calcul fabricată în țară, în creșterea rapidă a valorii per kg a utilajelor tehnologice produse în țară pentru nevoi interne și pentru export.

Urmărind optimizarea în perspectivă a dimensiunilor și structurii acestei importante forțe de producție care este cercetarea și ingineria tehnologică, pare justificată cerința de a crea instrumentul normativ necesar în acest scop. În acest sens în cadrul institutului nostru central a fost inițiat un studiu de **model**, în cadrul căruia se ține seama de cerința legăturii directe dintre creșterea potențialului de cercetare și proiectare și creșterea producției industriale, în condițiile specializării cît mai avansate și concentrării activității de concepție, în strînsă apropiere de întreprinderile deservite.

dr. ing. Ion CRIȘAN

director general al Institutului central de cercetări și inginerie tehnologică pentru industria construcțiilor de mașini

În numărul viitor : Concepția de sistem în tehnologie.

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

CONCENTRAREA ȘI SPECIALIZAREA PRODUCȚIEI POMICOLE

ÎN RAPORTUL prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la recenta Conferință Națională a P.C.R., între problemele fundamentale ale dezvoltării economico-sociale în următorii ani ai prezentului cincinal, s-au pus noi jaloane — cantitativ și calitativ superioare — și dezvoltării agriculturii românești. Pe fondul unor orientări și măsuri capabile să asigure o dezvoltare intensivă, cu înalt randament a întregii agriculturi, o atenție deosebită se acordă și pomiculturii, esențială în această etapă fiind îndeplinirea cerințelor și sarcinilor prevăzute în programul special de dezvoltare a acestui sector agricol. Fundamentat și structurat științific, având drept scop creșterea substanțială a producției de fructe și a calității lor, acest program are în vedere valorificarea completă a condițiilor și resurselor specifice existente, realizarea de noi investiții cu eficiență ridicată, precum și introducerea a noi forme de organizare a producției pomicole, capabile să genereze parametri superiori de concentrare și specializare, implicit de eficiență economică sporită.

Atât în ce privește condițiile naturale existente, tradiția și experiența în timp, cât și prin rezultatele concrete obținute, mereu ascendente, județul Dimbovița reprezintă unul dintre cele mai importante bazine pomicole ale țării. Caracteristicile fizico-geografice și cele chimico-pedologice ale solului sînt dintre cele mai propice pentru o dezvoltare și mai intensă a acestui sector agricol în cadrul județului.

În anul 1977, pomicultura se practica în județul Dimbovița pe 16,5 mii hectare (7,2% din suprafața agricolă), situîndu-se pe locul trei în cadrul categoriilor de folosință, după arabil (68,5%) și pășuni naturale (17,2%). Producția totală de fructe a județului a fost în 1976 de 51 740 tone, în care merele dețineau o pondere de 47%, prunele 37%, perele 10% și celelalte specii 6%. Această producție s-a obținut de la un număr de 3 252 mii pomi, a căror structură pe specii era următoarea: 33% meri, 52% pruni, 6,3% peri și peste 8% alte specii.

Valorificare încă incompletă a resurselor existente

O IMAGINE sintetic-cuprinzătoare asupra dezvoltării pomiculturii din ju-

deț ne-o oferă indicatorii privitori la concentrarea (extensivă și intensivă) a sectorului pomicol pe categorii de unități agricole (tabelul nr. 1). Se observă că gospodăriile populației dețin ponderea principală atât la suprafața pomicolă și numărul de pomi, cât și în ce privește producția totală de fructe; la o distanță apreciabilă — prin prisma aceluiași indicatori — se clasează, în ordine, sectorul agriculturii de stat și sectorul cooperatist.

Dacă aceasta este ierarhia celor trei categorii de unități agricole prin prisma laturii **extensive** a concentrării producției de fructe, situația apare schimbată atunci cînd analizăm latura **intensivă** a acestei concentrări (numărul de pomi la hectar, producția medie la hectar și pe pom), în sensul că **sectorul agriculturii de stat are rezultatele cele mai bune**, fiind urmat de gospodăriile populației și cooperativele agricole.

Dat fiind că rezultatele sectorului agriculturii de stat sînt hotărîtor influențate de rezultatele cu totul deosebite ale Stațiunii de cercetări pomicole Voinesti (producție medie de 42 kg pe pom și 21 tone la hectar, densitate de peste 500 pomi la hectar etc.), putem conchide că și în întreprinderile agricole de stat, ca și în cooperativele agricole de producție există posibilități și rezerve ce sînt departe de a fi deplin valorifi-

cate pe linia unei creșteri și dezvoltări mai intense a producției pomicole.

În principal, rezultatele mediocre sau chiar slabe obținute de unele unități agricole ale sectorului socialist se pot explica, pe de o parte, prin procentul mare al gurilor din livezi (26% la I.A.S.-uri și 37% la C.A.P.-uri), iar pe de altă parte prin ponderea ridicată a suprafețelor de livezi pe rod ce sînt în declin (36%, respectiv 34%). Avînd în vedere condițiile existente în aceste sectoare și mai ales importanța lor în asigurarea fondului de stat de fructe, se impune luarea unor măsuri de importanță majoră, cum ar fi: **lichidarea cît mai rapidă a plantațiilor îmbătrinite**, trecute de limita normală și eficiență „de serviciu”, **înființarea altora**

Tabelul nr. 2

	Din total specii (%):			
	mar	par	prun	alte specii
Total sectoare	27,0	6,5	63,0	3,5
din care :				
— sectorul de stat	45,0	8,7	41,0	5,3
— sectorul C.A.P.	30,0	4,1	65,0	0,9
— gospodăriile populației	18,3	6,1	62,2	13,6

noi în sistem intensiv sau superintensiv, completarea gurilor existente în livezi, modernizarea livezilor aflate pe rod, în măsura în care acest lucru este posibil.

În sectorul gospodăriilor populației, deși densitatea pomilor este cea mai ridicată, totuși producția medie la hectar este sub cea pe județ, ca urmare a producțiilor foarte scăzute ce se obțin în medie pe pom. O primă cauză a acestor rezultate slabe o constituie structura necorespunzătoare pe specii a actualului patrimoniu pomicol (tabelul nr. 2), preponderența avînd-o prunul, care în mod normal dă rezultatele cele mai slabe ca producție medie pe pom și pe hectar. De asemenea, mai trebuie menționate și alte cauze, cum sînt: existența unor livezi pe terenuri în pantă și accidentate, ce împiedică aplicarea corespunzătoare a unor lucrări agrotehnice; plantații neuniforme, cu multe guri, sau îmbătrinite prematur din cauza lipsei de întreținere; aplicarea sporadică a îngrășămintelor; insuficiența organizare a combaterii dăunătorilor etc.

Obiectivul central: concentrarea și specializarea

LA ÎNCEPUTUL ANULUI 1976, producția pomicolă din sectorul socialist al județului era organizată în 19 ferme specializate (cu 227 ha în medie pe fermă) și 6 ferme mixte (cu 116 ha în medie pe fermă); din totalul fermelor specializate, 8 erau în sectorul de stat și 11 în cooperative, iar dintre fermele mixte, 2 se găseau în sectorul de stat și 4 în cooperative. Foarte semnificativă pe linia gradului de concentrare a pro-

Tabelul nr. 1

	U/M	Total județ	Sectorul de stat	Sectorul C.A.P.	Gospodăriile populației
Suprafața pomicolă	%	100,0	13,3	23,0	63,7
Număr de pomi	%	100,0	10,7	21,1	68,2
Producția de fructe	%	100,0	23,3	19,5	57,0
Densitatea pomilor	buc/ha	197	159	181	211
Producția medie la hectar	kg	3138	5536	2664	2809
Producția medie pe pom	kg	16	35	15	13

ducției pomicole ne apare gruparea unităților agricole după mărimea suprafețelor de livezi ce le dețin: 32 unități aveau suprafețe cu pomi de până la 50 hectare, 6 unități — între 51 și 100 hectare, 4 unități — între 101 și 200 hectare, 4 unități — între 201 și 500 hectare și 3 unități aveau fiecare peste 500 hectare cu pomi. Din totalul suprafeței pomicole, 94% sînt plantații clasice și 6% sînt livezi intensive și superintensive, înființate în ultimul deceniu. Peste 70% din pomi sînt cultivați în masiv și 30% sînt pomi răzeși.

Premisele unui salt calitativ deosebit pe linia modernizării și dezvoltării pomiculturii în județul Dimbovița au fost puse prin **elaborarea și adoptarea programului județean (1976—1980) de dezvoltare a acestei ramuri.** Obiectivul central al acestui program constă în concentrarea și specializarea producției de fructe, prima acțiune întreprinsă a fost **zonarea pomiculturii în bazinele și centrele consacrate**, cu cele mai bune condiții de climă și sol, acolo unde pomicultura are o lungă și bogată tradiție. Avîndu-se în vedere noua concepție de organizare a livezilor, potrivit căreia, pentru introducerea și generalizarea tehnologiilor moderne, trebuie să se pună un accent deosebit pe cultura intensivă și superintensivă a pomilor, programul județean de dezvoltare a pomiculturii cuprinde o serie de obiective prioritare, realizarea acestora fiind menită să contribuie în mod substanțial la o dezvoltare calitativ superioară a acestui sector de producție agricolă.

● Un prim obiectiv al programului special îl constituie **modernizarea prin indeseire** a 2100 hectare de livadă, din care 700 ha în unități de stat, 900 ha în cooperative și 500 ha la gospodăriile populației. Paralel cu indeseirea pomilor sînt prevăzute lucrări de asigurarea apei pentru stropit, amenajări de dru-

muri și terasări, combaterea eroziunii solului, împrejmuirea plantațiilor etc.

● Tot în acest cîncinal sînt prevăzute **înființări de noi plantații** pe o suprafață de 2140 hectare, din care 1140 ha în unități socialiste (400 ha în sectorul de stat și 740 ha în cooperativele agricole) și 1000 hectare în gospodăriile populației. Noile plantații, a căror dispunere în spațiu este stabilită în fiecare unitate, pînă la nivel de parcelă topografică, vor fi în bazinele și centrele pomicole consacrate, pe terenuri mecanizabile, în masive mari de pomi. În gospodăriile populației, mai ales cele din zona necooperativizată, se vor înființa plantații de tip superintensiv în jurul gospodăriilor din valra satelor. Pe terenurile situate în afara perimetrelor vetrei de sat se vor înființa plantații prin asociere între țărani individuali, plantații care să permită extinderea mecanizării și aplicarea de noi tehnologii, productive și eficiente.

● Pentru asigurarea necesarului de material săditor pomicol s-a extins pepiniera de la Stațiunea Voinești și urmează să se înființeze (la C.A.P. Mănești) o nouă pepinieră, temporară, cu un cîmp de formare de 10 ha — sub directa îndrumare a Stațiunii pomicole Voinești.

● Programul mai prevede **amenajarea unor drumuri de exploatare în plantații** pe aproape 200 ha, **alimentări cu apă pentru stropit** pentru 2100 ha (900 ha la I.A.S.-uri și 1200 ha la C.A.P.-uri) și **extinderea irigațiilor în plantații superintensive** pe încă 430 ha (50 ha la I.A.S.-uri și 380 ha la C.A.P.-uri). De asemenea, se mai prevede construirea unui siloz cu o capacitate de 10 mii tone fructe, care va fi amplasat în zona comunei Dragomirești.

O deosebită atenție se acordă **îmbunătățirii în perspectivă a structurii speciilor**, crescînd moderat (+4%) ponde-

rea mărului și părului, reducîndu-se substanțial (-20%) ponderea prunului, concomitent cu creșterea mai accentuată (+16%) a ponderii celorlalte specii (cireși, vișini, piersici etc). La toate speciile se are în vedere promovarea soiurilor celor mai productive, care asigură fructe cu calități nutritiv-gustative superioare.

În primii doi ani ai cîncinalului, cea mai mare parte a acțiunilor prevăzute în programul județean de dezvoltare a pomiculturii au fost îndeplinite total sau parțial, iar cîteva încă nu au demarat. Astfel, afit planul de noi plantări cît și cel de modernizare prin indeseire s-au realizat integral, existînd condiții ca ele să fie îndeplinite și în următorii ani. În schimb, s-au înregistrat rămîineri în urmă în ce privește executarea alimentărilor cu apă (ca urmare a faptului că nu au putut fi contractate la timp lucrările cu o unitate specializată), a drumurilor de acces în plantații (datorită lipsei utilajelor necesare) și amenajările pentru irigații (deoarece nu se înființaseră încă plantațiile superintensive pe care se vor introduce irigații).

Această situație impune concluzia că trebuie acționat cu mai multă hotărîre pe linia înfăptuirii integrale a prevederilor programului de dezvoltare a pomiculturii în județul Dimbovița, astfel ca investițiile făcute și banii cheltuiți să-și dobindească eficiența deplină, exprimată în sporirea producției de fructe și a livrărilor la fondul de stat. Un rol deosebit în această privință revine organelor agricole județene, care au datoria de a impulsiona și sprijini pe toate căile (material, organizatoric, cu specialiști) îndeplinirea tuturor obiectivelor din program.

prof. univ. Bujor MĂNESCU
asist. univ. Victor MANOLE

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Noile suprafețe agricole ce se vor iriga în 1978

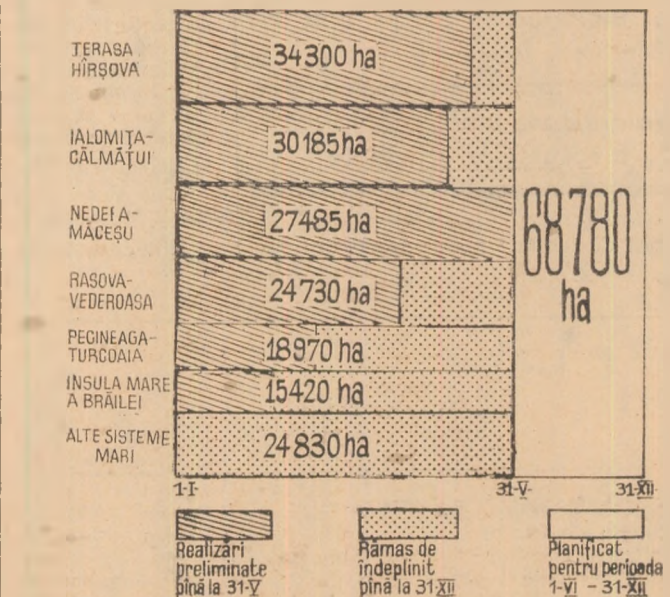
CONFORM SARCINILOR stabilite prin planul național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1978, agricultura românească își va spori suprafața irigată cu încă 289,8 mii hectare, din care 244,7 mii ha fac parte din sistemele mari de irigații. 72% (aproximativ 176 mii ha) din noile suprafețe irigate în sisteme mari vor trebui să intre în funcțiune pînă la sfîrșitul lunii mai, iar restul de 68,8 mii hectare în a doua parte a anului, pînă la 31 decembrie. De adăugat că tot în această primăvară trebuie testate și finalizate lucrările de irigații pe o suprafață de aproape 69 mii hectare, restante din planul pe anul trecut.

Ținînd seama de stadiul actual al lucrărilor este necesar să se ia toate măsurile, să se mobilizeze toate forțele și factorii implicați pentru a îndeplini sarcinile prevăzute. Așa cum arată graficul alăturat,

dacă în ce privește sistemul Nedea-Măceșu (jud. Dolj) darea în exploatare la timp nu comportă probleme deosebite, în schimb în cazul altor sisteme mari preliminarile pentru 31 V variază între 80—85% (terasa Hirsova, Ialomița — Călmățui) sau chiar cu procente mai scăzute (Pecineaga — Turcoaia și Insula Mare a Brăilei).

Cauzele care generează asemenea situații se grupează astfel: nelivrarea la timp și în cantități suficiente a unor materiale de primă importanță (tuburi precomprimare, conducte din P.V.C., ciment ș.a.), întîrzieri în livrarea unor utilaje tehnologice principale (stații de pompare plutitoare).

Printr-o mai accentuată mobilizare — atît a titularilor de lucrări de irigații, cît și a furnizorilor de materiale și utilaje tehnologice — încă din primele zile ale anului, prin descoperirea și valorificarea de noi

rezerve pentru accelerarea ritmului de lucru pe șantier, punerile în funcțiune vor trebui

astfel realizate încît să permită aportul irigațiilor încă la culturile din acest an.

Accelerare prin simplificare

INSTRUCȚIUNILE nr. 1/1973 ale Băncii de Investiții prevăd întocmirea programelor de lucru anuale, repartizarea volumului de executat trimestrial și lunar, înscrierea operațiunilor pe elementele materiale, manoperă, utilaj, sarcini ale subantreprenorilor etc. Programele de lucru trimestriale și lunare comportă un volum mare de muncă pentru tehnicieni, ingineri și economiști, dar un volum și mai mare este cerut de completarea situațiilor de plată lunară și trimestriale (analitic pentru fiecare investiție, pe elemente etc.), care cuprind realizările. Acesta este un domeniu unde se pot aduce simplificări.

Dupa părerea noastră, în baza programului trimestrial, decontarea lunară pe bază de situație de plată poate fi înlocuită prin „decontarea planificată”, cu drept de refuz, în raport de stadiul fizic de la finele lunii. Dările de seamă (raportările) lunare ar urma să se facă la nivelul plăților planificate (efectuate) similare lucrărilor ce se decontează la preț ferm.

Sistemul de „decontare planificată” propus ar contribui la folosirea în producție a numeroase cadre tehnice-ingineriști care sînt ocupate, în prezent, cu întocmirea situațiilor de plată lunară. În cadrul unui trust cu valoare de plan de 600 milioane lei, de pildă, se întocmesc circa 120 de situații de plată lunară, tălone care cuprind minimum 10 sau maximum 100 de pagini. Avînd datele primare, întocmirea unei pagini de situație de plată necesită o oră pentru un tehnician sau inginer, cu mijloacele moderne de calcul. Aceasta înseamnă circa 15 ingineri-tehnicieni ocupați lunar efectiv la acest trust numai pentru astfel de lucrări.

Gheorghe P. LĂZANU

contabil șef

în Trustul de construcții Cluj-Napoca

Mijloace fixe

ESTE NORMAL ca un mijloc fix, fie el un panou electric de comandă sau măsură, fie o bandă transportoare să intre în reparații sau revizii. Cu această ocazie sînt, de cele mai multe ori, necesare înlocuirii de piese sau aparate și chiar de motoare electrice. De cele mai multe ori aceste piese, aparate sau motoare au o valoare de inventar mai mare de 500 de lei și sînt considerate și ele mijloace fixe.

Deoarece aceste piese și aparate sînt înlocuite într-un alt mijloc fix, ele fiind numai un angrenaj în funcționarea acestuia, socot că valoarea lor trebuie să fie inclusă în valoarea mijlocului fix. În această situație, evident, ele să fie considerate piese de schimb.

Virgiliu EPURE

tehnician energetic
Slănic — Prahova

Programe școlare

FORMAREA, prin diferite cursuri de perfecționare, a unor specialiști în studiul muncii și în ergonomie a avut ca efect, într-o serie de întreprinderi, intensificarea preocupărilor în aceste domenii, cu efecte favorabile directe în ce privește

randamentul în muncă și sănătatea muncitorilor.

Inexplicabil însă, astfel de teme sînt prea puțin sau deloc tratate în școlile profesionale și liceele industriale, iar în atelierile-școală nu se procedează la aplicații concrete, lipsindu-i astfel pe elevi — viitori muncitori — de cunoștințe elementare, indispensabile practicării în condiții moderne a meseriilor pentru care se pregătesc.

Cred că ar fi util, de aceea, ca Ministerul Educației și Învățămîntului să procedeze de urgență la :

— includerea problemelor de studiul muncii și ergonomie în programele școlare și în manuale ;

— instruirea în aceste domenii, prin reciclare, a profesorilor care predau cursul de „organizarea producției”.

Spiridon IONESCU

Combinatul de prelucrare a lemnului

Rîmnicu Vilcea

Mistreții

ÎN COOPERATIVA NOASTRĂ prezența mistreților a devenit păgubitoare. Aceștia distrug o bună parte din culturi și chiar din terenul agricol. Soluția acestei situații nu poate consta, desigur, în împrejmuirea terenului cooperativei, care are o suprafață agricolă de aproape 3000 ha. Este de înțeles, de asemenea, că nu se poate renunța la protejarea vînatului.

Credem că soluția care se impune este aceea ca organele ocoalelor silvice din județul nostru să ia măsuri pentru hrana animalelor sălbatice, așa cum se procedează în alte județe.

Ilariu BÎRSAN

președintele C.A.P. Aita Seacă
județul Covasna

ECOURI

Economie de energie

CRITICA din articolul „Economisirea energiei și combustibilului — problemă de interes național, publicat în „R.E.” nr. 46/1977, referitoare la depășirea energiei electrice absorbite din sistem, este justă. Această depășire se datorește faptului că noi nu am reușit să introducem la timp în funcțiune un turbogenerator. Situația a fost pînă la urmă remediată, astfel că în ultimele luni ale anului trecut am solicitat din sistemul energetic național mai puțină energie electrică față de cota repartizată. Totodată, noi am luat și măsuri de urmărire și realizare întocmai a planurilor întocmite pentru obținerea de economii ctite la energie electrică, cit și la combustibili.

ing. N. BARBU

directorul Combinatului
de celuloză și hîrtie „Letea”-Bacău

Analizînd situația privind consumul de energie electrică, am trecut la reorganizarea activității comisiilor pentru gospodărirea energiei și combustibililor din fiecare secție de producție. În același timp, în fiecare loc de muncă a fost numit un responsabil pe linie folosirii raționale și reducerii consumurilor de energie și combustibil. În urma apariției articolului din „Revista economică” s-au luat măsuri pentru prelucrarea, în fiecare colectiv de muncă, a importanței și scopului acțiunii de

economisire a energiei și combustibililor.

Un colectiv format de specialiști energeticieni și tehnologi a întocmit un plan de măsuri vizînd, în mod deosebit, folosirea rațională a iluminatului artificial, eliminarea mersului în gol sau a subîncălcării utilajelor, izolarea conductelor termice etc. Toate aceste acțiuni au avut ca rezultat imediat faptul că în lunile noiembrie și decembrie ale anului trecut întreprinderea noastră s-a încadrat în repartiția de energie și combustibil.

ing. Nicolae BĂRBULESCU

director adjunct tehnic

I.I.S. „Tăsătura”-Iași

*

Aspectele negative semnalate în „Revista economică” au fost dezbătute cu colectivele de oameni ai muncii din cadrul întreprinderii noastre în vederea creării unei opinii de masă împotriva risipei de energie. Pe linia utilizării raționale a energiei în fiecare sector de muncă, am stabilit responsabili energetici care au sarcina de a interveni operativ în cazul în care constată abateri în această direcție.

Informăm redacția că, în cadrul întreprinderii noastre, sînt în curs de realizare o serie de lucrări prevăzute în programul de măsuri privind economisirea de energie. Articolul apărut în „R.E.” a constituit un stimul în rîndul colectivului nostru de muncă, în activitatea de economisire a energiei și combustibililor.

ing. Nicolae POPA

director tehnic

I.I.S. „Electronica”-București

Constructorii din C.A.P.

ÎN LEGĂTURA cu nota cu titlul de mai sus apărută în nr. 36/1977 al „R.E.” arătăm că constructorii care lucrează în activitățile de producție industrială, de construcții și prestări de servicii pot fi retribuiți, în condițiile art. 189 din Legea nr. 57/1974, pe baza rețelelor tarifare din unitățile de stat sau ale industriei locale, de profil și complexitate similare.

Pentru construcțiile din cadrul cooperativei agricole de producție prevăzute și aprobate prin planurile cnuale ale acestora, materialele de construcții se asigură pe bază de repartiții de către direcțiile, generale pentru agricultură și industrie alimentară. Lucrările efectuate pentru operatori sau alți beneficiari, persoane fizice sau juridice, se realizează ca prestări de servicii, beneficiarii respectivi avînd sarcina să asigure materialele de bază.

Pentru acoperirea necesarului de muncitori calificați în meserii cu profil neagricol, în afara pregătirii prin rețeaua școlilor profesionale, calificarea acestora se poate organiza la locul de muncă, în atelierile unităților agricole cooperatiste sau de stat, dotate corespunzător și încadrate cu specialiști avînd o înaltă pregătire profesională. Cursurile de calificare în meserii cu profil neagricol vor fi organizate în funcție de durată stabilită în nomenclatorul meseriilor, specialităților și funcțiilor și de cuantumul de cunoștințe teoretice și practice cuprinse în planurile de învățămînt și programele școlare. Cei care urmează cursurile de calificare în meserii cu profil neagricol, primesc certificat de muncitor calificat pe baza susținerii examenului de absolvire a acestor cursuri.

Gh. DĂNĂILĂ

șef sector în U.N.C.A.P.

**Acțiuni ale consiliilor oamenilor muncii
pentru generalizarea experienței înaintate**

REZULTATELE UNITĂȚILOR MODEL, BUN COMUN ȘI STIMUL PENTRU ÎNTREAGA RAMURĂ

PREOCUPĂRI mai vechi au oferit, la Centrala de prelucrare a lemnului, un cadru propice pentru desfășurarea acțiunii de transformare, pînă în 1980, a trei unități — cele din Comănești, Rîmnicu Vilcea și Vaslui — în întreprinderi-model sub raportul creșterii suplimentare a productivității muncii, ca și pentru reproducerea diferitelor elemente ale acestor modele la scară întregii subramuri.

Am putea caracteriza ceea ce s-a întreprins și ceea ce se preconizează, ca reprezentînd înscrierea fermă pe linia trecerii de la acumulări cantitative la un salt calitativ în dinamica productivității; de la rezolvări dispersate și limitate, la o abordare de ansamblu a problemei — obiectivul propus fiind ca în aceste unități, la acest indicator, să se atingă nivelul din țări cu tradiție și re-

putație în industria lemnului, contribuție la amplul proces ce urmează ca în decurs de opt ani să aducă România în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică medie. Studiarea componentelor dinamicii unui asemenea proces, ca și experiențele concrete care permit realizarea saltului de la cantitate la calitate prezintă un interes cu totul deosebit în etapa actuală.

care predomină sortimente cu valoare ridicată, chiar dacă realizarea lor comportă multă muncă manuală, execută, de pildă, mobilă de artă.

Sînt cîțiva ani de cînd, simțind nevoia unei mai corecte cuantificări și departajări a rezultatelor obținute de diferitele unități, capabilă să sugereze și să localizeze existența rezervelor, consiliul oamenilor muncii din centrala menționată a introdus, pe baza unei metodologii proprii, urmărirea productivității muncii în expresie fizică.

Pentru 16 produse principale, care se regăsesc cu pondere mare în programul de fabricație al mai multor întreprinderi, se stabilesc indicatori orientativi de plan — la un nivel mobilizator — și se calculează trimestrial rezultatele, exprimate în **consumul de muncă utilizat pentru obținerea unei unități de produs.*** Volumul de muncă luat în considerare include — pentru muncitorii direct productivi — toate operațiile și lucrările efectuate, de la depozitul de materii

Un etalon adevărat : compararea cu realizările de vîrf

UNII profesori de modă veche nu acordau niciodată nota maximă, păstrată pentru ipotetica revelație — un elev care să știe mai mult, în materia respectivă, decît magistrul său. Exagerările se pot, însă, produce în ambele sensuri. Uneori în cadrul întrecerii socialiste au fost încununate cu lauri de fruntaș nu numai rezultate realmente de excepție, ci și realizări „mai bune“, ce reprezentau o diferențiere modestă față de medie, găsindu-și deplina justificare mai degrabă într-un anumit concurs de împrejurări și nu întotdeauna

*) Se ține seama și de necesarul de muncă diferit de la un sortiment la altul al aceluiași produs. De pildă, la P.A.L. și P.F.L. se aplică, în funcție de grosimea plăcilor, coeficienți de echivalare. Pentru mobilă, dată fiind diversitatea foarte mare, pînă în prezent indicatorul se exprimă în ore-om de manoperă la 1000 de lei valoare a producției globale; se studiază însă introducerea unui echivalent fizic, luînd ca bază o garnitură-etalon și aplicîndu-se coeficienți de corecție după gradul de dificultate al fiecărui tip și model de mobilier.

avînd la bază succese „de marcă“ rezultate dintr-un efort concentrat, bine organizat și direcționat.

Ce spune faptul că un anume combinat de prelucrare a lemnului are cea mai mare productivitate valorică din toate unitățile sectorului ? Poate că o datorează unei anumite structuri a producției, în

Productivitatea fizică a muncii

Produsul	U/M	Întreprinderile centralei				În întreprinderi de vîrf din țări dezvoltate**)
		Întrep. model*)		Înter. cu tehnol. simil. Prelim. 1977	Medie pe sector Prelim. 1977	
		Real. preliminar. 1977	Prevederi 1980			
Plăci din particule aglomerate (PAL)	ore-om/t	4,4	3,6— 3,8	7,0—8,5	6,9	4— 5
Plăci fibrolemnoase (PFL)	"	5,1	3,8— 4,0	5,3— 5,7	6,2	3— 4
Placaaje	ore-om/mc	40	30	41 —43	41,5	30—36
Furnire estetice	ore-om 1 000 mp	26,5	20 —21	27 —30	28,5	24—25
Mobilă corp modernă	ore-om 1 000 lei VPG	10,5	6,2	11 —13	12,1	...
Mobilă stil rustic și colonial	"	13	8,0	15 —17	17,0	...
Mobilă tapițată	"	8,7	5,1	8 —10	9,0	...

*) C.P.L. Comănești (PAL, PFL), C.P.L. Rîmnicu Vilcea (placaaje, furnire estetice), I.P.L. Vaslui (mobilă).
**) Cu tehnologii și materii prime similare. Date din ultimii ani.

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI COMĂNEȘTI

Studiile de modernizare a fabricilor de PAL fi P.F.L. din cadrul combinatului au pornit de la analiza critică a fiecărei operații în parte. Pentru PAL, această analiză s-a făcut în comparație cu o fabrică din R.F.G., similară în ce privește capacitatea și tehnologia, dar care lucra cu efective mult reduse; într-o primă fază de aplicare a măsurilor stabilite, sporul de productivitate a echivalat cu o economie relativă de personal de aproape 30%. La același produs, o serie de îmbunătățiri tehnologice în curs de pregătire — printre care introducerea unei anteprese, ce va reduce ciclul de presare — va mări capacitatea de producție, în 1980, cu o cincime, fără a solicita personal suplimentar.

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI RÎMNICU VÎLCEA

Cincinalul trecut și ultimii doi ani au marcat o evoluție constant pozitivă a consumului de manoperă:

	1971	1975	1976	1977
furnire (ore-om / 1000 mp.)	33,3	28,2	26,9	26,5
placaje (ore-om / mc)	46,7	46,0	44,6	40,0

Cu toate că se menține încă un volum important de muncă manuală (la placaje, de pildă — circa 35% din totalul manoperei prestate), posibilitățile de a mări în continuare productivitatea în cadrul actualei dotări și tehnologii se apropiau de epuizare. De aceea, s-a solicitat concursul Institutului de cercetări și proiectări pentru industria lemnului care, în colaborare cu combinatul, a elaborat un studiu tehnico-economic bazat pe proiecte de inginerie tehnologică, stabilindu-se pentru perioada pînă

în 1980: tehnologiile noi ce vor fi introduse, instalațiile și utilajele corespunzătoare ce trebuie asigurate (și care se realizează exclusiv prin autodotare), încadrarea lor în fluxul tehnologic existent. La faza de secționare și cojire a buștenilor s-a trecut, de la instalații și utilaje independente, la agregarea acestora într-un sistem de flux continuu, dotat cu transportare adecvate, eliminându-se așteptările materiei prime în locuri de depozitare. La procesul de tratare termică a buștenilor au fost automatizate programarea și reglarea parametrilor variabili. Au fost realizate și sint în curs de introducere o serie de mecanizări și automatizări, paletizarea transporturilor interioare, valorificarea furnirelor estetice de dimensiuni reduse și a deșeurilor; s-a extins imbinarea furnirelor cu ajutorul mașinilor cu fir fuzibil — procedeu care, pînă în trimestrul III a.c., va fi generalizat în întregul sector.

ÎNTEPRINDEREA DE PRELUCRARE A LEMNULUI VASLUI

Anul trecut, față de 1976, producția globală a crescut:

- la 1000 lei fonduri fixe — de la 1429 la 1719 lei;
- pe mp. de suprafață construită — de la 11 442 la 15 129 lei.

Saltul ilustrat de aceste cifre și care se reflectă și în creșterea productivității muncii, are la bază, în principal: **reamplasa-**rea unor utilaje în fluxul tehnologic, pentru încadrarea optimă în zona de deservire și eliminarea întoarcerilor; mecanizarea, paletizarea și containerizarea transportului intern; **specializarea pe tipodimensiuni a liniilor de montaj** și dotarea lor cu prese de înaltă productivitate; asimilarea unor tehnologii noi de finisare și mecanizarea integrală a operațiilor de lăcuire; introducerea de materiale noi pentru tapițerie. **Extinderea cooperării cu alte întreprinderi** a permis ca o serie de subsamblate și semifabricate să fie procurate de la unități unde ele se produc în serie mare, cu o mecanizare avansată.

prime (exclusiv descărcarea) pînă la depozitul sau magazia de produse finite (exclusiv încărcarea); de asemenea, sint cuprinse și orele prestate efectiv de muncitorii avind meserii caracterizate ca auxiliare, dar care lucrează pentru producția de bază — și anume, acele operații care deservesc procesul de fabricație al produsului respectiv (conducători de autostivuitoare și de electrocare, macaragii, operatori la tablourile de comandă etc.). Deci, criteriul este nu poziția în lista de funcțiuni, ci **destinația muncii prestate**. Pentru a se evidenția influența muncii efectiv auxiliare, separat se calculează și productivitatea fizică raportată la totalul muncitorilor.

În fiecare trimestru, centrala difuzează unităților un buletin cuprinzînd tabele cu **productivitățile realizate pe produse și unități, comparate cu planul orientativ, cu rezultatele din trimestrele anterioare și din anii precedenți**, ceea ce oferă o imagine sinoptică a evoluției pe fiecare întreprindere și pe întregul sector. Într-o rubrică separată se evidențiază, pentru fiecare unitate, numărul de muncitori în plus ce corespunde diferenței față de realizările cele mai bune, obținute de întreprinderi reprezentative sub acest aspect ale centralei — ca o indicație cantitativă în raționalizarea personalului. Iar pentru a oferi un etalon obiectiv în aprecierea stadiului atins, ultima rubrică a fiecărui tabel pe produs indică — pe baza unor date recente, culese din deplasări ale specialiștilor centralei și fabricilor, din

materiale documentare — **productivitatea, pentru tehnologii similare sau mai bune, înregistrată în unități de vîrf ale industriei lemnului din țări dezvoltate economic.**

Consiliile oamenilor muncii din întreprinderi și cel al centralei utilizează aceste situații comparative în orientarea deciziilor, acționînd prioritar pentru creșterea productivității la produsele unde acest indicator este deficitar.

După cum evidențiază tabelul, cele 3 întreprinderi-model ale centralei dețin de pe acum un avans în cadrul sectoarelor respective, iar programele elaborate pe perioada 1978—1980 fundamentează — prin măsuri în cadrul cărora progresul tehnic deține o pondere de 70—75% a efectelor, iar perfecționarea organizării producției și a muncii de 20% — creșteri de productivitate care le vor aduce la nivelul actual din țări în care industria lemnului este deosebit de avansată (R.F.G., S.U.A., Suedia, Finlanda, U.R.S.S., Spania, Franța ș.a.).

Transferul organizat al elementelor de progres

LA INTERVALE de cîteva luni, centrala editează un caiet selectiv în care întreprinderile prezintă cele mai reușite studii și proiecte de organizare a producției și a muncii, indicînd sursa și volumul fondurilor folosite pentru aplicarea lor și eficiența economică ob-

ținută. Fișele din caiete oferă o paletă foarte largă de realizări — de la lucrări de mecanizare și automatizare pînă la perfecționări tehnologice, de la introducerea de materiale noi pînă la organizarea locurilor de muncă, de la ergonomie pînă la informatică. În concepția consiliului oamenilor muncii, această modalitate de transmitere a experienței pozitive nu se limitează la simpla informare documentară. Li se recomandă conducătorilor colective din unități să organizeze consultarea caietelor selective de către șefii de secții și compartimente, de către cadrele de concepție și de execuție; să adapteze și aplice cît mai multe din proiectele prezentate. Unitățile interesate în preluarea unei soluții sint îndemnate să trimită la fața locului cadre competente; să solicite unităților elaboratoare (care sint obligate să pună la dispoziție) date privind regimul de lucru, parametrii de funcționare, schițe de amplasare, fișe tehnologice, desene de execuție, detalii tehnice ș.a.; să perfecționeze în continuare studiile și proiectele respective, în vederea obținerii unei eficiențe tehnice și economice tot mai înalte.

Acțiunea „unități-model“ a ridicat pe o nouă treaptă această practică. S-a pornit de la ideea ca, **paralel cu sprijinirea celor 3 întreprinderi în elaborarea și implementarea măsurilor care să le propulseze la nivelul parametrilor reali-**

Dorin CONSTANTINESCU

(Continuare în pag. 32)

ALIMENTAȚIA ȘI AGRICULTURA VIITORULUI (II)

OMUL, FACTORUL HOTĂRITOR

Dacă privim evoluția structurii populației mondiale în decursul secolului nostru desprindem tendința de scădere continuă a ponderii populației agricole. Aceasta este determinată de dezvoltarea impetuoasă a industriei, care a schimbat locul agriculturii în diviziunea socială a muncii. Aceste tendințe s-au manifestat la început cu pregnanță în țările care actualmente sînt dezvoltate din punct de vedere economic, dar ele își croiesc drum și în țările în curs de dezvoltare care au pășit pe drumul industrializării.

Dacă, în ansamblu pe glob, populația agricolă reprezintă cca. 50% din totalul populației ocupate, în țările dezvoltate se situează sub 10%, iar în cele în curs de dezvoltare la peste 60%.

Pe baza tendințelor de dezvoltare economică se apreciază că pînă în anul 2000 în țările dezvoltate populația se va reduce în continuare în mod absolut, în timp ce în țările în curs de dezvoltare, deși proporția acesteia va scădea sub 40%, numărul ei total nu va scădea, ci va spori. În țările dezvoltate munca va fi tot mai mult înlocuită cu mijloace tehnice, în timp ce în țările în curs de dezvoltare, unde va continua să existe o mare masă de forță de muncă, se vor pune în continuare problemele în legătură cu tipul de mașinism, mijloace tehnice adecvate, în general a unui tip de progres tehnic care să asigure o utilizare cît mai completă a forței de muncă, concomitent cu creșterea productivității muncii.

Problemele schimbării structurilor sociale, ale utilizării forței de muncă din agricultură sînt determinate de nivelul general al dezvoltării economice, de natura orînduirii sociale. În contextul evoluțiilor mondiale în perioada postbelică, al schimbărilor profunde cantitative și calitative, țara noastră se înscrie cu o experiență caracteristică tendințelor istorice ale progresului economic și social: ca urmare a politicii ferme de industrializare, populația agricolă a scăzut de la 74% în 1950, la circa 35% în prezent și va continua să se reducă la 10—12% în 1990 și la 6—7% în anul 2000. Ținem să subliniem că după încheierea procesului de transformare socialistă a agriculturii, producția agricolă a crescut numai pe calea sporirii productivității muncii.

În legătură cu forța de muncă, pentru sporirea forței ei productive în vederea creșterii producției agricole, o prioritate specială o au cunoștințele. Dimensiunea reală a acestei probleme este dată, pe de o parte de faptul că marea masă a producătorilor agricoli, mai ales în țările în curs de dezvoltare, este analfabetă și cu un grad redus de instruire profesională, iar pe de altă parte, de faptul că sporirea producției agricole nu mai poate avea loc astăzi în mod eficient decît pe baza intensificării creației științifice și tehnice și a aplicării ei în activitatea productivă.

Problema mării forței productive a muncii în agricultură pe calea progresului tehnico-științific pune multiple probleme de organizare a muncii de creație, de pregătire profesională a producătorilor, de fonduri și de bază materială a introducerii noilor cuceriri ale științei și tehnicii. Nu intenționăm să ne oprim aici asupra tuturor acestor probleme, ci ne vom mărgini doar să schițăm unele direcții și opțiuni majore în ceea ce privește sporirea tezaurului de cunoștințe în domeniile științelor și tehnicilor agricole.

Este cunoscut că în secolul nostru unele din cele mai spectaculoase progrese au fost realizate în domeniul științelor chimice. Aceasta a făcut ca, în urmă cu 3—4 decenii, să existe un mare optimism asupra posibilităților pe care chimia le-ar oferi pentru producerea pe cale sintetică a alimentelor și a celorlalte produse pe care le oferă agricultura. În consecință, importanța relativă a agriculturii s-ar diminua treptat. Din această cauză se considera că în viitor nu va mai fi necesar să se mai judece relația populație-producție agricolă, ci popu-

lație-chimie. Dacă previziunile nu s-au realizat încă pînă acum, problema nu poate fi considerată fără speranță.

Un alt curent de gîndire pentru soluționarea problemei alimentare îl constituie cel al folosirii resurselor acvatice în general și a celor marine în special. Nici aceste căutări nu pot fi respinse și ele vor da răspunsuri pozitive în viitor. Am putea enumera în continuare cercetările privind producția de alimente din hidrocarburi etc.

Considerăm însă că ne vom situa pe o poziție mai apropiată de realitate dacă vom considera pentru viitorul previzibil că principala sursă alimentară a omenirii va rămîne agricultura și, în consecință, este necesar ca eforturile de creație să fie concentrate în această direcție.

DIRECȚII ALE PROGRESULUI TEHNICO-ȘTIINȚIFIC

În agricultura mondială progresul tehnico-științific contemporan se caracterizează prin următoarele direcții: ridicarea capacității productive a pămîntului prin lucrări hidroameliorative, în special prin irigații, aplicarea cuceririlor științelor biologice, îndeosebi ale geneticii și nutriției, pătrunderea multilaterală a chimiei, extinderea mecanizării, electricității și automatizării, schimbarea structurilor agrare și folosirea de metode noi de organizare, conducere și gestiune a unităților de producție.

Firește, aceste direcții ale progresului tehnic, conturate printr-o perioadă îndelungată de experiență practică și de creație științifică, nu pot să fie înlăturate și ele se vor afirma tot mai pregnant în viitorul previzibil. În legătură cu aceste direcții se pune însă o problemă majoră cu care va fi tot mai mult confruntată societatea în ansamblu, agricultura în particular și cercetarea științifică în special, și anume: cu cît se intensifică și se modernizează producția agricolă, cu atît crește necesarul de substanțe anorganice și energie pentru produsele agricole. Agricultura de mari randamente pe hectar și animal și de mare productivitate necesită cantități tot mai mari de substanțe anorganice și de energie în raport cu metodele tradiționale sau extensive. Intensificarea agriculturii și creșterea producției are loc prin utilizarea unor resurse care sînt cerute și de alte ramuri: metal, ciment, combustibili, energie electrică etc. Dat fiind faptul că unele din aceste resurse sînt limitate și nereînnoibile, că sporirea producției necesită cantități tot mai mari, se pune problema găsirii celor mai eficiente alternative de progres tehnic care să asigure cel mai ridicat coeficient de convertibilitate a materiei anorganice și a energiei în substanță biologică. Creșterea gradului de convertibilitate constituie în prezent, și va deveni mai stringent în viitor, principala direcție a dezvoltării cercetării științifice și tehnologice și, totodată, principala contribuție pe care știința și tehnologia trebuie s-o aducă pentru a se asigura posibilitățile de creștere a producției agricole.

Dacă luăm, de exemplu, creșterea capacității productive a pămîntului, în acest domeniu s-au acumulat impresionante cunoștințe și soluții științifice. Pentru transpunerea lor în activitate productivă sînt însă necesare fonduri din ce în ce mai mari și uneori cu o eficiență descrescîndă. Extinderea irigațiilor și exploatarea terenurilor amenajate, de pildă, necesită pentru a fi complet mecanizate, un consum specific tot mai mare de metal, energie electrică și produse chimice. Sporurile de producție nu se situează la nivelul intrărilor de noi mijloace și din această cauză cresc costurile de producție pe unitatea de produs. Inversarea acestor corelații necesită noi soluții științifice și tehnologice care să ridice coeficientul de convertibilitate.

Chimia își aduce o contribuție din ce în ce mai mare la sporirea producției, nu numai prin îngrășăminte, ci și prin pesticide, erbicide și produse farmaceutice. Producția agri-

colă va fi însă mult limitată în viitor de rezervele de fosfor din sol precum și de alte resurse cunoscute astăzi. Soluționarea problemei fosforului este una din problemele capitale de care depinde posibilitatea creșterii producției agricole. Resursele pentru producerea îngrășămintelor azotoase, par nelimitate, însă ca și în cazul pesticidelor și erbicidelor, consumul de materii prime și de energie este foarte mare. De aceea ni se par deosebit de promițătoare cercetările care se fac pentru producerea de azot în sol pe cale biologică prin cât mai multe plante de cultură.

Una din direcțiile cele mai importante ale sporirii producției agricole și care deschide posibilități, actualmente nebănuite, o constituie revoluționarea agriculturii de către biologie, în special de genetică și nutriție. Dacă în secolul trecut cercetările au dus la descoperirea celulei, în secolul nostru descifrarea codului genetic și dirijarea factorilor eredității vor duce la posibilitatea creșterii „fără limită” a producției agricole, având aceeași însemnătate ca și descoperirea nucleului atomic în fizică.

În prezent, plantele nu valorifică decât 1—2% din energia solară — energie care de fapt ne stă la dispoziție în cantități practice nelimitate. Dacă acest randament „magic” de convertibilitate ar fi mărit de numai câteva ori, producția agricolă ar spori cel puțin în aceeași proporție. Tocmai pentru a mări convertibilitatea, cercetările se concentrează în următoarele direcții:

- ameliorarea eficacității fotosintezei (modificarea structurii frunzelor, asigurându-se o mai bună dispunere și împiedicarea pierderilor de energie prin fototranspirație);
- stabilirea de modele pe calculatorul electronic pentru simularea randamentelor, în scopul unei mai bune combinări a tehnicilor și factorilor de producție;
- ameliorarea conținutului proteic al semințelor;
- ameliorarea grâului hibrid;
- utilizarea agenților de maturare chimică (îndeosebi la cereale).

În domeniul creșterii animalelor, ameliorarea și crearea de noi rase, se așteaptă să conducă la creșterea gradului de convertibilitate a produselor vegetale în produse animale.

În acest domeniu, datorită eforturilor de cercetare științifică, s-au obținut până în prezent rezultate meritorii, iar la unele specii chiar spectaculoase. Astfel, după unele calcule, în S.U.A. consumul de furaje pentru un kilogram de produse animale a scăzut în 1970 față de 1940, la porcine cu 15%, la bovine cu 25%, iar la carnea de pasăre cu 51%. Știința și tehnologia au deja definitivat procedee care în următorii ani vor duce la creșterea și mai mare a coeficientului de convertibilitate.

Totuși, nu putem spune că până în prezent „stocul” de cunoștințe este satisfăcător, dacă ținem seama că aproximativ din 5—6 proteine vegetale se obține o unitate proteică de origine animală. Există încă o mare irosire de substanță vegetală. Gradul redus de convertibilitate a făcut ca în țările cu o mare densitate a populației pe unitatea de suprafață agricolă să se dezvolte așa-zisa agricultură fără vite. Chiar dacă s-ar obține o creștere considerabilă a producției vegetale, cu actualul grad de convertibilitate a acestuia în produse animale, țările în curs de dezvoltare nu-și vor putea ameliora rația nici calorice și nici ca structură prin transformarea în producție animală. Chiar și în țările dezvoltate această convertibilitate este cu o eficiență scăzută. Din această cauză s-a emis și ipoteza dezvoltării nu în corelația producție vegetală—producție animală, ci producție vegetală—industrie alimentară, care ar avea un coeficient mai ridicat de convertibilitate. Desigur, opțiunile nu pot fi cele exclusiviste sau extremiste. Este de presupus că în decurs de o generație, perioadă la care noi ne referim, nu vor interveni schimbări spectaculoase în cerințele pentru o dietă fiziologic normală a populației și nici modificări radicale în sistemul de alimentație a oamenilor.

De aceea, soluțiile pe care noi le întrevădem, sînt acelea de creștere a conținutului nutritiv al produselor alimentare vegetale prin îmbogățirea proteică și cu vitamine a acestora, ridicarea gradului de convertibilitate de către animale.

În ceea ce privește cercetarea științifică în țara noastră se constată că în ultimii ani ea s-a intensificat considerabil, întregindu-se tot mai mult în tendințele și orientările care se înregistrează pe plan mondial. În acest sens este edificator ceea ce arată secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Raportul prezentat Conferinței Naționale „Științei agricole îi revin sarcini de mare răspundere în modernizarea agriculturii, în crearea soiurilor și hibridurilor superiori, ameliorarea raselor de animale, îmbunătățirea tehnologiilor de producție, valorificarea completă a resurselor agricole”. În concordanță cu această sarcină, planul de cercetare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură a fost astfel conceput încît să contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare a agricul-

turii, stabilite prin planul cincinal și în prognozele pe termen lung. În producția vegetală cercetările sînt axate pe crearea de noi soiuri și hibriduri cu înalt potențial de producție, cu un conținut nutritiv superior, cu rezistență sporită la boli și la condițiile nefavorabile de mediu. Astfel, la cultura grâului se vor crea soiuri cu un potențial de producție de 6—7 000 kg/ha în cultura neirigată și de 7—10.000 kg/ha în condiții de irigare cu un conținut de proteină de 15—16%, iar la cultura porumbului cercetările urmăresc crearea unor hibriduri cu o capacitate de producție de 10—12 000 kg/ha, în cultura neirigată și de 15—20 000 kg/ha în cultura irigată, cu o valoare nutritivă mai ridicată; preocupări similare există și în domeniul celorlalte culturi. În ceea ce privește producția animală, cercetarea este orientată spre elaborarea metodelor de ameliorare a raselor de animale și păsări și a tehnologiilor de creștere în vederea obținerii unor producții mari, îmbunătățirii calității produselor și a randamentelor în procesul de prelucrare industrială, reducerii consumului specific de hîrnă și a cheltuielilor de prelucrare. În sfîrșit, pentru a încheia acest lanț, cercetarea în industria alimentară își propune elaborarea de soluții pentru valorificarea superioară a materiilor prime agricole, conservarea, diversificarea, ridicarea calității și reducerea prețului de cost al produselor agroalimentare.

Așa cum arătăm mai înainte, soluționarea problemei producției de alimente nu necesită numai cunoștințe tehnice, ci și economice și sociale. Tot mai mult se impune un nou mod de gîndire în termenii optimului economic în sensul obținerii cu resursele date a unui maxim de efect economic. Optimizarea proceselor tehnologice, combinarea și utilizarea factorilor de producție pentru a obține un maxim de producție cu un minim de resurse și de costuri, este una din cerințele cercetării multidisciplinare în actuala perioadă.

Un nou mod de abordare se impune privind economicitatea nu numai a producției de materii prime agricole, ci și a industriei și comerțului de produse agroalimentare. Ceea ce ne interesează este consumul de mijloace și de muncă pentru produsul final, util, care intră în consumul uman. Acesta pune pe prim plan necesitatea cercetării biologice, tehnice și economice integrate pe întreg lanțul agroalimentar. O cercetare de acest gen deosebit de complexă ar putea fundamenta găsirea unor forme noi de organizare integrată a producției agroalimentare, care să asigure gospodărirea cu maximă eficiență a resurselor, reducerea pierderilor și sporirea într-un ritm rapid a producției agroalimentare.

Soluționarea problemei alimentației în contextul unei noi ordini economice și politice internaționale

PROBLEMA ALIMENTARĂ este o problemă de producție și în același timp de distribuție, fiind determinată de o multitudine de factori. Producția agricolă, prelucrarea industrială, comercializarea și consumul alimentar sînt rezultatul unui ansamblu a numeroși factori de ordin diferit și de importanță variabilă în spațiu și în timp. Complexitatea lor este determinată de faptul că există o influență reciprocă între numeroase forțe, dintre care un mare număr dintre ele nu sînt proprii sistemului agroalimentar, ci sînt rezultații unui context tehnic, economic și politic atât intern cît și internațional.

Situația alimentară mondială actuală, subalimentația care bîntuie astăzi pe regiuni întinse ale globului își are cauzele și rădăcinile istorice în vechea politică colonialistă și imperialistă de dominație și exploatare, precum și în inechitatea care s-a implantat în domeniul relațiilor economice internaționale. „Nu există vreun rechizitoriu mai acuzator pentru civilizația de astăzi decît acela de a vedea două treimi din populația mondială cunoscînd încă, într-o formă generalizată, mizeria cea mai cruntă”. Aceste cuvinte, rostite de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, la deschiderea celei de a VI-a sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U., sintetizează în mod convingător caracterul și consecințele globale ale distorsiunilor și decalajelor create în viața economică și socială a popoarelor.

Unul din domeniile în care se manifestă foarte pregnant o serie de practici care frînează colaborarea și cooperarea economică internațională îl constituie comerțul de produse agroalimentare. Țările capitaliste dezvoltate pun numeroase obstacole, cum sînt: menținerea unor bariere vamale ridicate; limitează aplicarea în practică a preferințelor vamale pentru majoritatea produselor agroalimentare; amplifică obstacolele netarifare; creează dificultăți în comerțul de tehnologii; organizează grupări economice închise: practică discriminării și aplică restricții la acordarea de credite etc. Încercînd să

prof. dr. Nicolae GIOSAN

(Continuare în pag. 26)

AGROECOSISTEMUL: BIOPRODUCTIVITATEA ȘI ALIMENTAȚIA OMULUI (II)

INTR-O exprimare cu totul generală, ecologiei apreciază că randamentul de transformare a energiei de la un lanț trofic la altul poate fi estimat la circa 10%. Prin urmare, cantitatea de energie solară ajunsă la finele lanțului trofic este foarte redusă, după aprecierile lui L. B. Slobodkin (1960) între 0,01 și 0,001%.

O astfel de legitate generală se manifestă printr-o serie de particularități funcționale. Dintre acestea, ne vom referi la câteva particularități ale bioproductivității.

Bioproductivitatea agroecosistemelor contemporane depinde de o mulțime de factori de ordin fizico-climatic (temperatură, evaporare, umiditate, precipitații), nutrițional (solul, îngrășămintele, irigațiile), biologic (genotipul organismelor cultivate) și socio-economic (managementul), (J. C. Flinn, 1971). Fiindcă factorii de habitat și cei socio-economici joacă un rol deosebit în realizarea recoltelor, punând acțiunea negativă chiar și asupra liniilor genetice de înaltă productivitate, trebuie acordată o atenție deosebită factorilor sau condițiilor limită.

Bazele teoriei factorilor limitanți au fost puse, încă din veacul trecut, de către Justus von Liebig (1840). Conform legității descoperite de el, fiecare factor esențial pentru existența unui sistem, scăzând sub raport cantitativ, limitează creșterea și dezvoltarea sistemului chiar dacă alți factori importanți acționează din plin. Binecunoscuta lege a minimumului sau a factorilor limitanți poate fi considerată, într-o accepțiune actuală cibernetică, drept o acțiune de reglare prin feed-back. În cadrul agroecosistemelor pot interveni, în calitate de reglatori, prin procese feed-back, o mulțime de factori, unii controlabili de către om, alții stînd sub influențe stihnice. Elucidarea factorilor controlabili și acționarea asupra lor prezintă o importanță fundamentală pentru valorificarea rațională a tuturor resurselor alimentare. Din aceste motive vom mai stăruii puțin asupra caracteristicilor bioproductivității ecosistemelor agricole.

Resursele de hrană ale omului se înfruntă în ecosistemele naturale și în ecosistemele agricole. Sute de milenii, în perioada formării speciei umane și în cea mai mare parte a perioadei evoluției ei, ecosistemele naturale au constituit baza alimentației. Trecerea progresivă, în ultimele 10—15 milenii la practicarea agriculturii și la domesticirea

animalelor a însemnat una din cele mai profunde revoluții. Ca urmare a descoperirii agriculturii și a perfecționării ei continue, ponderea ecosistemelor naturale în hrana omenirii a scăzut treptat, pe măsura creșterii populației umane, ajungînd ca astăzi să reprezinte — prin pescuit, vînătoare și culegere de recolte vegetale — nu mai mult de o zecime în balanța alimentară a omului. Agricultură — cea mai veche formă de management a ecosistemului — a rămas, deci, în zilele noastre, principala cale pentru asigurarea hranei omenirii.

Ca în delectnicire și activitate economică, agricultura s-a practicat și se practică cu scopul obținerii unor produse utile omului. Din cele mai vechi timpuri omenirea a dezvoltat o strategie pentru cultura plantelor și pentru transformarea mediului de așa manieră încît să obțină o maximă convertire a energiei solare în hrană, în furaje sau în alte produse agricole; această strategie se numește agricultură (S.H. WITWER, 1975). În agroecosisteme interesează, deci, pe primul plan, produsul util societății, denumit **producția agricolă sau recoltă**.

Aceasta reprezintă o parte mai mare sau mai mică din producția primară netă. De exemplu, la rădăcinoase (sfecclă de zahăr și furajeră, gulii furajere, morcovi etc.) producția agricolă (recolta) se apropie, ca valoare, de producția primară netă; la furaje ponderea recoltei raportată la producția primară netă este mai mică, totuși nu prea îndepărtată de valoarea producției primare nete; la cereale și la alte culturi pentru boabe diferența dintre producția agricolă și producția primară netă este mult mai mare. Din păcate, nu există corelații certe între producția agricolă și producția primară netă. O imagine poate fi însă sugerată de **indicele de recoltă**, care se definește ca procentul din masa aeriană uscată (la maturitate) reprezentat de recolta economică (produsul util, producția agricolă), (I. ZELITCH, 1975). Cîteva date privind valoarea indicelui de recoltă sînt prezentate în tabelul 1 (după autorul citat mai înainte).

După cum se poate remarca din cifrele înscrise în tabelul 1, valoarea indicelui de recoltă depășește rareori cifra de 50. Dacă reamintim faptul că producția primară netă reprezintă partea aeriană a plantei plus sistemul radicular, atunci se poate deduce, cu ușurință, că indicele de recoltă reprezintă, de regulă, mai puțin de 30% din

producția primară netă. Restul pînă la totalul producției primare nete reprezintă, din punct de vedere economic, așa numita producția secundară care, de multe ori, se confundă cu deșeurile.

Tabelul 1
Valoarea indicelui de recoltă la cîteva culturi

Culturi agricole	Indicele de recoltă %	
	media	limite de variație
Porumb		
— soiuri polenizate liber	24	
— hibrizi	42—43	38—47
Sorg	41	40—41
Orez	51	43—57
Orz	48	35—52
Griș	31—39	23—46
Secară	27	26—29
Fasole boabe	59	53—67
Soia	32	29—36

Acest fapt atrage atenția, pe de o parte, asupra necesității recirculării întregului produs obținut în agroecosisteme și, pe de altă parte, asupra faptului că sensul intervenției omului rezidă în obținerea din agroecosisteme a unui produs util în cantități cît mai mari. Dacă în ecosistemele naturale fluxul de energie și circuitul de substanțe se realizează prin canale cu atît mai numeroase și cu atît mai înguste cu cît ecosistemul este mai „matur” în agroecosisteme materia circultă pe canale puține dar largi, astfel încît să se poată realiza o productivitate netă a întregului ecosistem (o recoltă) cît mai mare. Toate aceste date sînt valabile pentru producătorii primari — în contextul discuției pentru plantele de cultură. În ce privește producția animalieră, care se obține din transformarea produselor agricole primare prin intermediul animalelor de fermă, randamentul acesteia este variabil, el depinzînd, între altele, și de specie. De regulă, dintre speciile de fermă, cele mai eficiente privind convertirea energiei sînt suinele și păsările (vezi fig. 3). La aceste specii, atît în condiții experimentale cît și în condiții de producție, se pot înregistra randamente de 2—3 ori mai ridicate decît în multe ecosisteme naturale. Este și acesta

Tabelul nr. 2

Raportul energetic înregistrat în diferite sisteme de producție agricolă

Specificare	Consum de calorii pentru 1 kg proteină digestibilă (kcal x 10 ³)	Raport energetic output : energie input
Nivel bioenergetic		
Orez (nedecorticat) Dayak, Borneo		10
Porumb (Yucatan, Mexico)		29—13
Nivel combustibili fosili		
Grâu (UK ¹ — nivel fermă)		
Orz (Idem)	14	2,2
Ovăz (Idem)	20	1,8
Pâine albă (UK — în brutărie făcută din grâu neimportat)	15	2,0
Cartof (UK — nivel fermă)	22	1,4
Zahăr din sfeclă (UK — în prăvălie)	33	1,1
Lapte (UK — nivel fermă)	—	0,49
Pui broiler (UK — nivel fermă)	55	0,33
Ouă de la găini crescute în baterii (UK — nivel fermă)	64	0,11
Pește (captat cu traule frigorifice)	77	0,16
	79	0,05

un rezultat al selecției îndelungate practicate în direcția eficienței producției.

Vorbind despre caracteristicile bioprodactivității în ecosistemele agricole nu putem omite menționarea faptului că, prin intervenția sa ca factor reglator, omul le imprimă un caracter din ce în ce mai mare de nesaturare, astfel încât echilibrarea lor se poate realiza numai printr-un aport suplimentar de energie, peste cea intrată prin fotosinteză; aceasta constituie o caracteristică fundamentală a bioprodactivității ecosistemelor agricole, caracteristică definitorie a agriculturii moderne mecanizată și chimizată. Pentru exemplificare prezentăm, în tabelul 2 (după G. LEACH, 1975) câteva date privind aportul de energie, suplimentar față de fotosinteză, în comparație cu energia inclusă în produsul agricol obținut.

Evident, cifrele prezentate în tabelul respectiv suscită foarte multe comentarii. Nu vom insista însă în această direcție. Vom remarca doar că, ecologic vorbind, energia consumată în procesul de producție (în cele mai multe cazuri în cantitate mult mai mare decât valoarea calorică a alimentului obținut) este necesară pentru menținerea echilibrului ecosistemelor agricole și pentru prelucrarea sofisticată a produselor agricole primare.

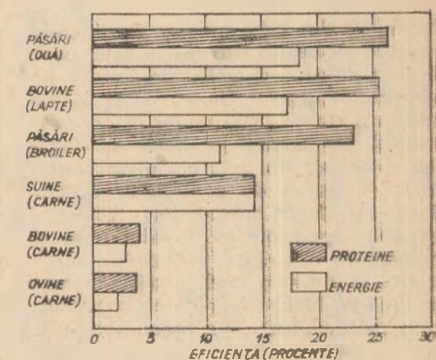
Bioprodactivitate optimă

ÎN FIG. 4 prezentăm structura trofică (piramida eltoniană) a unui ecosistem natural în care omul se supune autoreglajului existent în ecosistem și — prin comparație — a unui ecosistem agricol în două situații diferite. Prima constatare care se poate face este că organismele dominante ca număr și biomasă (90—95%) sînt producătorii primari (planțele fotosintetizatoare) prin care intră energia solară în sistem. Numai o mică parte din energia luminoasă absorbită se transformă în producție netă (0,1—0,4%), după datele publicate de R. DAJOZ, 1972). Dacă

asezăm omul pe treapta cea mai înaltă a piramidei (așa cum am făcut în figura noastră) constatăm că spațiul de exploatare (ca biomasa sau ca număr de indivizi) pe care se sprijină viața unei făpturi umane descrește de la ecosistemul natural spre cel agricol. Acest fapt prezintă o deosebită importanță deoarece unul din multitudinea factorilor cu repercusiuni negative asupra structurii și funcționalității agroecosistemelor, asupra producției agricole în ultima analiză, o poate constitui supraîncărcarea sau suprasarcina la care sînt supuse agrosistemele de către factorii socio-economici (vezi fig. 4 C — omul în dezechilibru cu agroecosistemul). Fiindcă factorii socio-economici, în lumea contemporană, acționează asupra productivității ecosistemelor agricole cu aceeași tărie, uneori chiar și mai puternic decât ceilalți factori (climatici, edafici sau biologici) și fiindcă astfel de factori pot fi supuși, într-o măsură mai mare, unei reglări conștiente printr-un management corespunzător, vom discuta, în continuare, două aspecte strîns legate între ele: optimizarea bioprodactivității și aria minimă necesară pentru un locuitor.

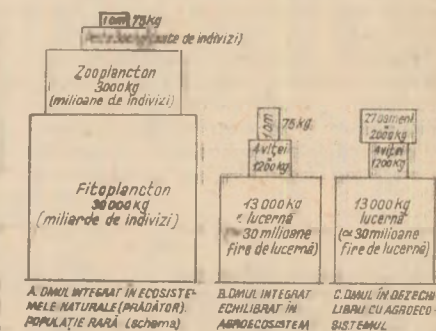
Principiul optimizării proceselor biologice a fost pe larg discutat sub raport matematic de către R. ROSEN (1967) și școala sa de biomatematică. S-a stabilit, astfel, ca sistemele vii, în special organismele (principiul rămînd însă valabil și pentru ecosisteme) posedă structuri și funcții optimizate prin selecția naturală în sensul minimalizării unor procese (scurgerea curentului de energie, circuitul de substanțe) în funcție de anumite caracteristici ale mediului. Acest principiu a primit și denumirea de principiu construcției optime (principale of optimal design). În contextul producției agricole, principiul construcției optime a unui agroecosistem se întemeiază, în primul rînd, credem noi, pe echilibrarea lui. Instaurarea echilibrului ecologic în agroecosisteme prin aport suplimentar de energie, poate genera o situație analogă climaxului climatic din ecosistemele naturale care fără de nici un risc științific poate fi denumită stadiu de

Fig. 3

Eficiența producției animaliere. Datele prezentate în figură arată proporția în care proteina și energia din rația furajeră este convertită în produse consumabile de om. Cea mai mare eficiență de conversie, atât la proteină cit și la energie, se obține în producțiile de ouă și de lapte. La bovine și la ovine crescute pentru carne se obține eficiență scăzută; totuși, deoarece speciile respective se pot hrăni — în mare parte — cu produse neconsumabile direct de om, creșterea lor se poate solda cu un câștig alimentar net. (după J. Janicki și colab., 1977).

Fig. 4

Piramida trofică eltoniană

„agroecosistem climax“ (I. PUIA, 1977). Reconsiderarea agronomiei pe baza conceptului de agroecosistem climax impune orientări noi în abordarea cercetării științifice și a desfășurării producției agricole. Apare, în acest sens, necesitatea elaborării unor astfel de sisteme care să corespundă cel puțin următoarelor deziderate: conservarea habitatelor, obținerea unei producții agricole maxime, folosirea optimă a condițiilor ecologice de pe un teritoriu dat, utilizarea rațională a resurselor economice atrase în circuit. În condițiile țării noastre, elaborarea unui astfel de sistem a fost comunicată, recent, în presă (vezi A. Papadiuc, „Știința“ nr. 10 935 din 16.X.1977)

prof. dr. doc. I. PUIA
dr. V. SORAN

¹) Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord; datele se referă, în cea mai mare parte, la agricultura Regatului Unit. Nivel fermă — consumul de energie pentru obținerea produsului, în stadiul în care este valorificat de către fermier.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

INCEPIND din 1969 doctrina neoliberală de factură monetaristă a fost practic pusă la baza politicii economice promovată de administrația Statelor Unite. Insuși Milton Friedman a devenit consultant al noii administrații înscăunată în 1969, cu toate că nu a ocupat un post oficial în cadrul acesteia. Consiliul de consultanți economici de pe lângă președintele S.U.A. — principalul organ oficial de elaborare și fundamentare a politicii economice — reorganizat în ianuarie 1969, și având în frunte pe Paul W. McCracken (care s-a autodefiniț ca „friedmanist”), s-a pronunțat de la început împotriva intervenției în funcționarea pieței libere, împotriva oricăror „îngrădiri” sau „limitări” a politicilor corporațiilor în domeniul prețurilor și salariilor. Inflația, care atinsese un ritm de 5% anual și pe care o imputa politiciei „iresponsabile” de creștere pe baza concepției „bugetului ocupării depline”, cu marile lui deficite, și îngrădirilor impuse liberei acțiuni a corporațiilor, spera să o lichideze încetinind ritmul creșterii economice prin reducerea cheltuielilor bugetare și, mai ales, cu ajutorul politicii monetare și de credit, conform recomandărilor doctrinei monetariste.

Nu se poate contesta, desigur, justețea criticilor aduse de W. Heller și A. Okun acestei orientări în care, după cum afirmă ei, marile corporații vedeau confirmarea faptului că lor „totul le este permis”. Oricum, fapt este că măsurile adoptate de pe pozițiile neoliberalismului s-au dovedit ineficiente. În cursul anului 1969 și 1970 fenomenele de criză s-au adâncit. Scăderea producției și, ca urmare a acestui fapt, creșterea șomajului, nu au asigurat

Economia capitalistă contemporană confruntată cu „scheme care nu funcționează” (II)

reducerea inflației, care a continuat să crească într-un ritm de peste 5% pe an. Concomitența inflației și a șomajului se permanentiza și nu se reușea, nici cu instrumentarul de politică neoliberală, să se revină la vechea formă a dilemei: inflație sau șomaj — neplăcută și exprimând disfuncționalități organice ale sistemului capitalist, dar acum preferabilă răului mai mare, căruia nu i s-a găsit remediu. Este adevărat, Arthur Burns, unul dintre exponenții de frunte ai neoliberalismului american și președinte al Consiliului de conducere al Sistemului federal de rezerve al S.U.A., conștient de faptul că mecanismul pieței libere nu poate asigura o distribuție a veniturilor care să nu mai genereze dereglările dramatice cu care economia americană este confruntată, re-

cunoaște necesitatea promovării unei „politici a veniturilor”. Dar el propune ca aceasta să fie realizată nu pe calea intervenției directe a statului în procesul de stabilire a prețurilor și salariilor, ci prin acțiunea asupra forțelor pieței. La începutul anului 1971, administrația americană, exprimând convingerile neoliberale și speranțele Consiliului consultanților economici, reafirmă, în Raportul economic prezentat Congresului, că în politica de reducere a inflației guvernul se va baza pe „piețele libere, pe întărirea și nu pe supunerea lor”. „Libertatea stabilirii prețurilor și salariilor stă la baza sistemului nostru economic... Se respinge ideea controlului asupra nivelului prețurilor și salariilor”, preconizându-se „măsuri... pentru crearea și întărirea acelor forțe ale pieței libere care fac posibilă reducerea prețurilor”.

Speranțele construite pe filozofia economică neoliberală, ca și apelurile la „bunăvoință” capitalului, reflectă neînțelegerea sau ignorarea faptului că structura mecanismului economiei capitaliste, logica mișcării sale, sint obiectiv determinate de natura relațiilor ce-i stau la bază, că întregul comportament al subiecților economici nu este funcție a unui act de voință individuală, ci este impus cu necesitate de relațiile de producție în care indivizii respectivi sint integrați și pe care, prin natura lor, le exprimă.

Evoluția evenimentelor a făcut ca iluziile în virtuțile doctrinei economice neoliberale să se spulbere de la o zi la alta. Ea va fi abandonată la 16 august 1971 când administrația anunța introducerea unei „noi politici economice”, concepută, în elementele sale cele mai importante, după re-

FIȘE

Sesiune științifică

● De curînd s-au desfășurat la Iași lucrările sesiunii științifice cu tema „Elaborarea unui model optim de dezvoltare economico-socială a județului Iași”, organizată de Comitetul județean de partid.

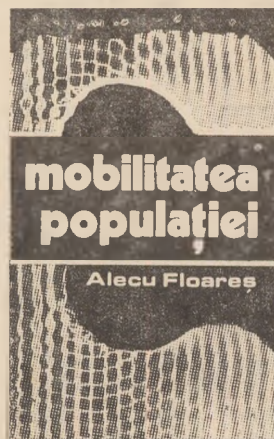
Înscriindu-se în ansamblul de măsuri întreprinse de organele locale de partid și de stat în vederea fundamentării științifice a direcțiilor de dezvoltare economico-socială a județului, a repartizării judicioase a forțelor de producție în cadrul acestuia, sesiunea a prilejuit un cadru prielnic de prezentare a rezultatelor primelor studii multidisciplinare întreprinse de economiști, sociologi, geografi pentru elaborarea modelului optim de dezvoltare a județului. Un prim grup de comunicări a abordat probleme conceptuale — optimul economico-social, relația dintre optimul la nivel național și optimul la nivel teritorial, prezentarea unor metode și tehnici de prognoză, precum și a sistemului de indicatori în profil teritorial. Cea mai mare parte a

comunicărilor s-au ocupat de reliefația caracteristicilor actuale și a tendințelor în evoluția populației, precum și de posibilitățile de valorificare a potențialului uman și natural al județului. Cercetările efectuate în localitățile județului, grupate în 15 microzone, au furnizat un material informativ util pentru elaborarea modelului optim.

Finanțe și credit în comerț

● Sub acest titlu, conf. univ. dr. Mihai Toma publică, în *Ediția Didactică și Pedagogică*, un volum de 256 pagini, în care verigile sistemului financiar și de credit — 1) bugetul statului, 2) finanțele unităților economice, 3) asigurările sociale, 4) asigurările de stat de bunuri și persoane, 5) creditul — sint studiate în lumina caracteristicilor specifice comerțului de stat și cooperatist. Trăsături net distincte pentru ramura comerțului privesc finanțarea, creditarea și amortizarea fondurilor fixe; planificarea, finanțarea și creditarea mijloacelor circulante; circulația bănească; planificarea financiară; controlul economic financiar. Ori de câte ori este posibil, se dau și formulele ma-

tematice corespunzătoare. Localizarea la ramura comerțului apare mai dificilă pentru buget și asigurări, dar autorul rămîne consecvent distincției principale dintre relațiile bănești și cele financiare, acestea din urmă caracterizându-se prin lipsa unei contraprestații directe sau imediate și legătura cu satisfacerea nevoilor generale ale societății.

● Problemă de mare importanță economico-socială, mobilitatea populației este studiată în lumina tendințelor care se manifestă pe plan mondial în acest

domeniu, a teoriilor și concepțiilor privind intercondiționările dintre dezvoltarea economică și geografică. Autorul cercetării realizează o abordare conceptuală a categoriilor socio-economice de mobilitate a populației, ocupându-se în mod critic de noțiunile, conceptele și definițiile cu care se operează în acest domeniu, punind un accent deosebit pe analiza „zonală”. Alecu Floareș menționează că asimilarea zonei cu aria unui județ, în special în cazul județului Iași, nu este ferită de lipsuri, dar că totuși este admisibilă. „Viața ne impune să acceptăm — spune autorul la pag. 27 — teza după care în cercetarea sociologică, ca și în cea de statistică socială, se degajă, ca o viziune învechită, delimitarea unor zone în funcție de influențele orașului, de aria potențială de atracție umană”. În acest spirit autorul se ocupă de dezvoltarea economică și mobilitatea socio-profesională și rezidențială în zona Iași, descriind curentii migratori în cadrul zonei și în afara ei.

Mai desprindem analiza făcută în problemele integrării profesionale și adaptării urbane, implicațiilor mobilității socioprofesionale și rezidențiale asupra ruralului, modificărilor în

țetele new-economics-ului³). Cea mai semnificativă negare a fundamentelor neoliberalismului și recunoaștere a faptului că doctrina neo-keynesistă este, dincolo de propriile-i impotente, mai adecvată stadiului actual al capitalismului, a constituit-o introducerea controlului guvernamental asupra prețurilor și salariilor — fie ea și pe termen destul de limitat. Redresarea economică și boom-ul din 1972 — rezultat nu atât al măsurilor guvernamentale, cât a mișcării obiective a ciclului economic — au redresat și starea de spirit a neoliberalilor. După depășirea crizei, se revine la o politică corespunzătoare postulatelor doctrinei. Dar această redresare va fi de scurtă durată. Anii 1974—1975 aveau să cunoască o nouă criză, a cărei amploare a reamintit de marile seisme economice din 1929—1933: „Recesiunea a fost nu pur și simplu cea mai dură din perioada postbelică dar și cea mai serioasă de la marea depresiune din anii '30... Noi am fost foarte aproape de repetarea evenimentelor acelor ani⁴”. Producția industrială a cunoscut o puternică scădere, în 1975 fiind cu 8,8% mai mică decât în 1974 și cu 9,5% mai mică decât în 1973. Utilizarea capacităților de producție a scăzut la 68,7%, iar volumul investițiilor private era cu 22,2% mai mic decât în 1973. Rezultatul — șomajul — a atins proporții impresionante, ridicându-se, după datele oficiale, la peste 8 milioane persoane sau 8,9% din forța de muncă. Dacă la această cifră a șomerilor totali se adaugă șomerii parțiali și cei care din diferite motive nu mai apar în listele oficiilor de plasare, numărul șomerilor s-ar ridica la circa 13,6—13,8% din

forța de muncă⁵). Dramatismul situației a peste 12 mil. de șomeri este amplificat de dimensiunile, unice în istoria postbelică a S.U.A., pe care le-a căpătat inflația: indicele prețurilor a crescut în 1973 cu 6,2%, în 1974 cu 10,9%, iar în 1975 cu 9,1%.

În această situație, mai consecvent fundamentelor ideologice neoliberale, noul președinte al Consiliului de consultanți economici ai președintelui, Alan Greenspan, s-a pronunțat pentru o politică de foarte limitată stimulare a economiei, implicat de „înceată ieșire din criză”, fiind preocupat nu atât de reducerea dramaticelor dimensiuni ale șomajului, care în 1976 a continuat să se mențină la un nivel foarte înalt, cât de frinarea inflației, de care marele capital este afectat mai mult decât de criză.

Politica de esență neoliberală s-a dovedit și de această dată incapabilă să asigure nu numai echilibrul dinamic al economiei și evitarea crizelor de mari proporții, dar nici măcar atenuarea ei, o mai rapidă îmbunătățire a gradului de utilizare a forței de muncă. Neoliberalismul se dovedește astfel o doctrină falimentară în plan operațional, atestând, o dată în plus, incapacitatea mecanismului de piață liberă de a asigura „echilibrul de lungă durată, cu ocuparea deplină a resurselor⁶”.

Majoritatea economiștilor burghezi ortodocși atribuie în mod unilateral insuficiența operațională în planul politicii economice a doctrinei monetare unor carențe în structura sa teoretică⁷). Ceea ce însă acești economiști refuză să constate este faptul că inconsistența monetarismului friedmanian își are originea în ignorarea

brutală, ideologicește determinată, a realităților economiei capitaliste contemporane, în care nu numai că „piața liberă” sau de „concurrentă pură” a încetat să mai existe o dată cu constituirea „sistemului monopolurilor”, dar a avut loc desăvârșirea procesului obiectiv de constituire a capitalismului monopolist de stat. În esența relațiilor de producție și în mecanismul de funcționare al capitalismului monopolist își au originea inerentele și tot mai gravele disfuncționalități și dezechilibre ale economiei capitaliste a zilelor noastre.

V. PILĂT

¹) Economic Report of the President, 1971, Washington D.C., 1971, p. 7.

²) La opoziția față de unul din importante instrumente de politică economică ale new-economicsului — „bugetul ocupării depline”, respectiv politica deficitelor bugetare — Administrația din acel timp, cu economiștii săi neoliberali, au renunțat încă în perioada dec. 1970 — febr. 1971 (U.S. News and World Report, 1 febr. 1971, p. 66).

³) International Herald Tribune, 2 febr. 1976.

⁴) Vezi calculele publicației „Monthly Review” în studiul „Capitalism & Unemployment” (retipărit în „Problemes Economiques” din 21 ian. 1976).

⁵) M. Friedman, A Theoretical Framework for Monetary Analysis. În: The Journal of Political Economy, nr. 2, 1970, p. 207.

⁶) Karl Brunner, The Monetarist Revolution in Monetary Theory În: Weltwirtschaftliche Archiv, 1970, p. 2.

structura socio-profesională în perspectivă și implicațiilor acestora asupra mobilității sociale. (Lucrarea a apărut în Editura Junimea, Iași, 1977).

În lumea occidentală — o tendință descendentă Kondratiev ?

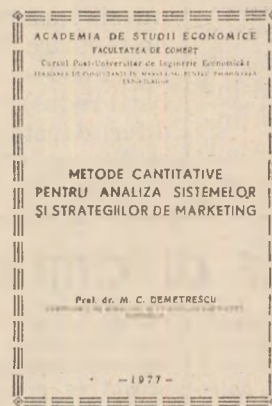
● Sub titlul Retour a Kondratieff ? (Înapoi la Kondratiev ?) Michel Lutfalla publică în CHRONIQUES D'ACTUALITE DE LA SEDEIS (nr. 19/15 nov. 1977) un studiu în care afirmă că economiile occidentale par să nu se mai afle în fața unei perioade de creștere rapidă și de lungă durată. Autorul se referă la mișcările de durată, depistate de Kondratiev. În cadrul fazei ascendente a acestora sînt mai numeroși anii de prosperitate, în cadrul fazei descendente predominînd perioadele de depresiune. O serie de motive îi determină pe mulți economiști să considere că lumea capitalistă se află în prezent într-o fază descendentă. Totuși, observă Lutfalla, paralela cu un ciclu Kondratiev și situația actuală nu ar fi totală: în locul unei scăderi absolute a prefu-

rilor, va fi o mișcare de lungă durată de decelerare a ritmului inflației; o creștere puternică a investițiilor în vederea independenței energetice ș.a. Ca urmare a efectului mișcării Kondratiev, șomajul se va menține la un nivel ridicat, iar în relațiile internaționale se va accentua tendința protecționistă.

Banii și noua ordine economică

● George Modelski de la Universitatea din Washington prezintă în revista trimestrială ECONOMIC IMPACT cartea Money and the Coming World Order (Banii și viitoarea ordine mondială), apărută la New York University Press, sub redacția lui David P. Calleo. Volumul cuprinde patru studii care prezintă și pun în discuție o serie de scheme alternative pentru organizarea sistemului monetar mondial. După G.M., punctul de plecare comun al studiilor este opinia că „sistemul politico-economic al lumii făurit după 1945 pe baza hegemoniei S.U.A. este în curs de a

se transforma în mod radical, dacă nu de a se prăbuși, și că atari transformări în structura sa „vor exercita o influență puternică pe plan internațional și asupra ordinii financiare”.

● Academia de studii economice a publicat recent prelegerile de marketing prezentate de prof. dr. M.C. Demetrescu în cadrul cursului postuniversitar de marketing organizat de Academia de studii economice, împreună cu Institutul Român de Consulting, pentru cadrele de

FIȘE

consultanți, colaboratori ai institutului. Cursul își propune în cele trei volume ale sale (peste 800 p.) să prezinte atât o concepție de ansamblu asupra opțiunii de marketing în conducerea economică, cât și instrumentele efective de analiză și luare a deciziilor. Se analizează: elementele constituente ale sistemului de marketing; metodele analizei de sistem, indispensabile muncii de consultanță; sistemul informațional de marketing; strategiile și programele de marketing; organizarea compartimentelor de specialitate cu atribuțiile lor; contribuția marketingului la planificarea și dezvoltarea produsului, în potențarea activității de cercetare-dezvoltare; metodele cercetării de marketing, de la sondajele și analiza seriilor dinamice pînă la analiza riscului în cadrul proiectelor de investiții și previziunii de marketing.

ALIMENTAȚIA ȘI AGRICULTURA

VIITORULUI

(Urmare din pag. 21)

arunce urmările actualei crize economice și financiare pe spațele altor popoare, țările capitaliste dezvoltate și-au intensificat în ultimul timp politica de protecționism.

Soluționarea problemelor lumii contemporane necesită lichidarea vechilor practici și stabilirea unor noi relații între state. Așa după cum este cunoscut, făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale, a devenit în ultimul timp o problemă centrală la ordinea zilei, ca expresie a unei necesități istorice, determinată în mod obiectiv de schimbările petrecute în configurația lumii contemporane, în raportul de forțe pe plan internațional. Pentru realizarea unei noi ordini mondiale, este necesară participarea activă și contribuția tuturor statelor, a tuturor națiunilor, a tuturor forțelor care doresc să înalțe și să ducă mai departe în timp, civilizația umană. Întreaga activitate externă a Partidului Comunist Român și a României socialiste, realizând o împletire de esență între năzuințele seculare ale poporului român spre libertate, independență și bunăstare și tradițiile sale statornice de solidaritate militantă cu marile cauze progresiste ale omenirii, militează pentru înfăptuirea acestui proces de transformare înnoitoare a lumii. În această opțiune fundamentală a politicii noastre externe, așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „pornim de la concepția revoluționară, materialist-dialectică și istorică, de la învățămintele istoriei care demonstrează că orice popor, indiferent de mărime, poate și trebuie să participe activ la soluționarea problemelor internaționale, să-și aducă contribuția la realizarea păcii, la dezvoltarea civilizației, la punerea cuceririlor științei în folosul omului, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră”.

Luând ca punct de plecare realizările de până în prezent și îndeosebi problematica viitorului, pentru soluționarea chestiunii alimentației în domeniul schimburilor economice internaționale de produse agroalimentare, ar trebui acționat în următoarele direcții:

- liberalizarea schimburilor comerciale, înlăturându-se obstacolele și discriminările de orice natură;
- stabilirea unor raporturi de prețuri echitabile în comerțul de produse agroalimentare;
- eliminarea tuturor restricțiilor și instituirea unui sistem preferențial în exportul de tehnologii avansate, procedee tehnologice, licențe, invenții și inovații etc.;
- organizarea și diversificarea diferitelor forme de cooperare și colaborare tehnico-științifică internațională.

Acționând în mod constant în direcția dezvoltării relațiilor economice internaționale cu toate țările lumii, România militează pentru eliminarea tuturor obstacolelor și restricțiilor existente în acest domeniu, în concordanță cu interesele economice reciproce, pentru realizarea unei noi ordini economice internaționale.

Cu toată importanța lor, relațiile economice internaționale nu pot să rezolve prin ele însele problemele alimentației. Esențialul constă în eforturile de dezvoltare ale economiei fiecărei țări. În acest spirit s-au desfășurat și lucrările celei de a XIX-a conferințe F.A.O., care a avut loc recent la Roma. Propunerile țării noastre, privind extinderea cooperării internaționale cu țările în curs de dezvoltare, propuneri care vizează dezvoltarea agriculturii fiecărei țări, au trezit un larg ecou și și-au găsit confirmarea în rezoluția adoptată.

Cooperarea economică și tehnico-științifică internațională în domeniul agroalimentar va lua în perspectivă o mare dezvoltare. Aceasta impune cercetării științifice din țara noastră să dispună nu numai de fondul de cunoștințe, tehnologii, licențe etc., ci și de fondul de cadre disponibile pentru a participa la aceste acțiuni. Avem în vedere proiectele de îmbunătățiri funciare, îndeosebi irigații, crearea de noi soiuri și hibridi, noi tehnologii ș.a. Putem spune că cercetarea științifică din țara noastră poate să-și aducă pe această cale o importantă contribuție la soluționarea problemelor alimentare în țările în curs de dezvoltare.

Experiența țării noastre în dezvoltarea economiei socialiste, în general, și a sectorului agroalimentar, în special, precum și direcțiile stabilite de Programul P.C.R., strălucit sintetizate și concretizate în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Conferință Națională a partidului, demonstrează că problema alimentară poate fi soluționată, că societatea socialistă este pe deplin în măsură să rezolve problemele fundamentale ale existenței umane.

UN ÎNALT NIVEL COMPETITIV

(Urmare din pag. 10)

turi de foraj, țagle, oțeluri aliate pătrat peste 250 mm latură cu structură garantată, table și alte profile) din partea unor furnizori. Pe de altă parte, pentru dezvoltarea în viitorul apropiat a producției la noi familii de produse, este necesară o mai mare receptivitate la cererile noastre de asimilare și livrare (în calitate de subfurnizori generali), din partea sectorului industriei electrotehnice (această industrie ar trebui să furnizeze componente electrice necesare echipă-

rii instalațiilor de foraj cu acționare Diesel-electrică sau electrică, precum și alte utilaje tehnologice). În această privință se resimte lipsa unor autoșasiuri indigene cu capacitate portantă mărită și prize de putere integrală, care să fie apte pentru transportul agregatelor de cimentare și fisurare. De asemenea, nu sînt asimilate în țară o gamă de motoare Diesel (de turaj mărită 1 800—2 000 ture/minut și gabarit redus) pentru a fi montate pe diferite instalații de foraj transportabile sau agregate de cimentare-fisurare. Unele probleme ridică și

modul în care sînt onorate cererile de elemente și garnituri din cauciuc de către unitățile specializate care, obișnuite cu comenzi de mare serie, refuză sau nu livrează la timp și la un nivel calitativ corespunzător, loturile de garnituri solicitate.

Mobilizat de amploarea și complexitatea sarcinilor reieșite din documentele Conferinței Naționale a P.C.R., colectivul întreprinderii este ferm hotărît să depună toate eforturile pentru dezvoltarea în continuare în ritmuri înalte a producției de utilaje petroliere, pentru îmbunătățirea laturilor calitative ale activității.

ÎNȚILNIRE CU CITITORII

La Pitești a fost organizată de curînd, cu sprijinul Comitetului județean de partid, o întîlnire cu cititorii Revistei economice, la care au participat activiști de partid și de stat, economiști și alți specialiști din întreprinderi și din aparatul financiar-bancar, cadre didactice din învățămîntul mediu și superior, cercetători științifici, studenți ai Universității politice și de conducere. Cu acest prilej cititorii noștri au făcut o serie de observații și sugestii privitoare la ponderea unor materiale în revistă și la conținutul de idei al articolelor.

În ceea ce privește tematica, preferințele cititorilor se îndreaptă cu pre-

cădere spre următoarele teme: a) în domeniul economiei naționale: analize economico-financiare în care să se scoată în evidență rezervele existente — în diferite sectoare de activitate — pentru realizarea în condiții superioare a sarcinilor de plan; optimizarea consumurilor de materii prime și energie; sistemul indicatorilor eficienței economice, cu deosebire a indicatorului producției la 1 000 lei fonduri fixe (inclusiv comparații între întreprinderi); funcționarea mecanismului economico-financiar și legislație economică; b) în domeniul conducerii și organizării: contribuția organizării la obținerea unor rezultate superioare (pe exemplul

unor întreprinderi); metode și tehnici moderne de organizare a producției și a muncii; pregătirea cadrelor, formarea conducătorilor; c) în domeniul teoriei economice: coordonatele procesului de ridicare a României în rîndul statelor dezvoltate ale lumii; modificări structurale în procesul depășirii stadiului de țară în curs de dezvoltare; implicațiile procesului de trecere de la acumulările cantitative la o nouă calitate în economia națională; aspecte noi în dezvoltarea relațiilor de producție socialiste; metodologia predării științelor economice. Redacția se va strădui să fină seama de aceste sugestii, pentru a contribui în mai mare măsură la sprijinirea activității practice din economie, la realizarea unui larg schimb de opinii între economiști.

Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale

ȘTIINȚA ȘI TEHNOLOGIA ÎN SLUJBA DEZVOLTĂRII

„Trebuie să fie asigurat accesul tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne, ținând seama de faptul că lichidarea subdezvoltării, progresul rapid al tuturor națiunilor nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane“.

NICOLAE CEAUȘESCU

FENOMENUL migrației de cadre din țările în curs de dezvoltare către cele dezvoltate, cunoscut în special sub denumirea sa engleză de „brain drain“, provoacă o legitimă și tot mai largă îngrijorare pe plan internațional, fiind perceput tot mai mult nu ca o simplă deplasare de cadre sau ca expresie a unei teoretice „libertăți de mișcare a individului“, ci ca o racolare de cadre, ca un furt de inteligență, ca un adevărat „transfer invers“ de tehnologie și resurse, de care beneficiază țările dezvoltate în detrimentul celor în curs de dezvoltare.

Între anii 1960 și 1972 țările în curs de dezvoltare au pierdut pe această cale circa 300 000 cercetători, ingineri și medici din care 230 000 s-au stabilit în trei țări: S.U.A., Anglia și Canada. Între 1965—1970 cadrele venite din țările în curs de dezvoltare au contribuit în proporție de aproape 20% la creșterea netă a efectivelor de oameni de știință și ingineri care lucrează în S.U.A. Măsurînd efectul economic al racolării de cadre prin cifra venitului realizat de aceste cadre (și cine nu știe că beneficiile de pe urma unui „creier“ bun depășesc simpla măsură a venitului său), câștigul net pe un an (1970) realizat de S.U.A. grație imigrării de personal cu înaltă calificare provenind din țările în curs de dezvoltare s-a cifrat la circa 3,7 miliarde dolari, în timp ce, în același an, asistența guvernamentală a S.U.A. către țările în curs de dezvoltare era de numai 3,1 miliarde dolari.

Este lesne de înțeles că un fenomen atît de „rentabil“ pentru țările dezvoltate și-a găsit printre teoreticienii din aceste țări apărători și apologeți activi.

Unii, mai puțin „învățați“, plîng la diferite oficine radio după „libertatea de mișcare“ a individului. Alții, mai rafinați, publică în reviste științifice teorii care, ștergînd frontierele, justifică în numele „beneficiilor umanității în ansamblu“ îmbogățirea țărilor bogate și sărăcirea celor sărace pe calea furtului de cadre. Alți teoreticieni occidentali susțin că ar fi vorba de fapt de un fenomen de revărsare a unui „prea-plin“, țările în curs de dezvoltare nefiind prădate de cadre de care au mare nevoie (așa cum este cazul în realitate) ci debarasate, chipurile, de cadre pe care nu le pot utiliza. Substratul apologetic și neștiințific al unor asemenea teorii ni se pare clar, căci în afara premisei pe care aceste teorii se bazează și care sfidează evidentă, în sensul că ar fi „atrasă“ din țările în curs de dezvoltare indivizii cei mai puțin pregătiți și nu unele din cadrele cele mai calificate profesional, teoriile respective suferă și de slăbiciunea fundamentală de a analiza fenomenele static, refuzînd să vadă că așa-zisul „exces“ de cadre calificate este doar relativ, legat de un anumit nivel mai scăzut de dezvoltare. Deîndată ce acest nivel de dezvoltare se deplasează în sus, „excesul“ dispăre, societățile în curs de dezvoltare rapidă resimțînd o acută lipsă de cadre, la același număr scriptic de specialiști ce apăreau a fi „în exces“ cînd economia stagna.

Ni se pare că tabloul schițat în cele de mai sus pune în evidență în mod pregnant profundele dezechilibre și inechități ce caracterizează aplicarea, de la țară la țară, a științei și tehnologiei la dezvoltare, datele, situațiile și „regulile de joc“ prezentate constituînd prin ele însele un argument puternic în favoarea adoptării de „reguli noi“, a instaurării unui nou tip de relații economice și politice internaționale în cadrul căreia, încetînd a mai fi instrumente de dominație și adîncire a inegalităților, știința și tehnologia și-ar putea da deplina măsură a capacității lor de a fertiliza terenul dezvoltării tuturor statelor și, în special, a celor în curs de dezvoltare.

Prima parte a acestui articol a apărut în „Revista economică“ nr. 50 din 16 decembrie 1977.

Solidaritatea militantă cu țările în curs de dezvoltare

O PLEDOARIE în favoarea științei și tehnicii ca motoare ale dezvoltării, situată la cel mai ridicat nivel principial și practic — pe care îl recunosc ca atare, cu înaltă apreciere, oameni de știință, economiști și politici din lumea întreagă — o prezintă concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind noua ordine economică și politică internațională, rolul științei și tehnologiei, al formării și utilizării optime a cadrelor în acest proces.

Este în concepția președintelui României, chintesența unei mari încrederi în puterea științei, în capacitatea ei de a transforma societatea, de a oferi tuturor locuitorilor planetei noastre mijloacele unui trai civilizată și demn: „Știința a devenit în mod nemijlocit în vremurile noastre o importantă forță de producție; incorporarea în practică a rezultatelor ei a determinat o uriașă creștere a avuției materiale a societății. O sporire fără precedent a potențialului de creație al popoarelor“.

Animat de un profund spirit de etică și echitate internațională, președintele Nicolae Ceaușescu apără cu fermitate dreptul fiecărei țări de a dezvolta știința și tehnica în folosul propriei propășiri, de a valorifica, în granițele proprii, geniul inventiv și creator al propriului popor: „Istoria arată că toate popoarele, mari sau mici își pot aduce contribuția proprie la dezvoltarea patrimoniului științei universale“. Unul din obiectivele noii ordini trebuie să fie îndepărtarea obstacolelor în circulația ideilor științifice, a descoperirilor și valorificării lor: „În epoca noastră a devenit o necesitate obiectivă desfășurarea unui larg schimb de experiență și opinii între creatorii din toate țările lumii, cunoașterea realizărilor valoroase ale celorlalte popoare, manifestarea activă a fiecărei națiuni în slujba progresului general al științei și culturii contemporane“.

Ținînd seama de aceste elemente, știința și tehnologia, emanație a valorilor și potențialului uman național, beneficiînd de un sistem, restructurat în mod democratic, de adevărată cooperare internațională, pot deveni pîrghii puternice de dezvoltare accelerată a țărilor rămase în urmă.

Exemplificînd cu fapte înalta apreciere pe care România o acordă rolului cadrelor, creatoare ale progresului științifico-tehnic, în procesul dezvoltării, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „România acordă ajutor activ acestor state (în curs de dezvoltare — n.n.), atît pe calea dezvoltării unor relații economice cu adevărat echitabile cît și prin acordarea de asistență tehnică și pregătirea cadrelor de specialiști necesare construirii unei industrii și economii moderne“. În spiritul solidarității cu aceste popoare, România pregătește în instituțiile sale de învățămînt peste 10 000 de tineri din țările în curs de dezvoltare și totodată mii de specialiști români lucrează în aceste țări, pregătînd în acest proces de asistență concretă alte zeci de mii de cadre naționale pentru țările respective. Vorbînd, cu înalta autoritate pe care o conferă exemplul propriei țări și adresîndu-se în primul rînd țărilor dezvoltate, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Considerăm necesar să se asigure acestor țări (în curs de dezvoltare — n.n.), asistență tehnică, precum și sprijin efectiv în pregătirea și formarea cadrelor de specialiști și muncitori calificați necesare dezvoltării economiei naționale. Cu atît mai mult se impune încetarea oricărei acțiuni de

racolare a cadrelor de muncitori calificați și de specialiști din aceste țări, de către statele dezvoltate economic — practică ce, departe de a constitui un ajutor, este de natură să împiedice popoarele respective să-și rezolve problemele stringente ale dezvoltării economice, frânează evoluția lor rapidă pe calea progresului. Înțelegând lucrurile în această lumină, este necesar să se asigure reîntoarcerea în țările lor a cadrelor și specialiștilor atrași prin diferite mijloace de țările avansate, astfel încât aceștia să-și poată ajuta propriile popoare în lupta grea pentru propășire și bunăstare”.

Dezvăluind magistral căile prin care știința și tehnologia, cadrele naționale pot deveni motoare ale dezvoltării, indicând direcția efortului pe care întreaga comunitate internațională trebuie să-l depună pentru a face din știință și tehnologie arme eficiente în instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu trasează astfel un adevărat program de acțiune pentru demersul național și cel internațional de întreprins în slujba acestui nobil obiectiv.

1979 — Conferința mondială a Națiunilor Unite privind știința și tehnologia în slujba dezvoltării

ROMÂNIA s-a afirmat puternic pe plan internațional, în cadrul O.N.U., ca inițiatorul tuturor marilor acțiuni privind știința și tehnologia, culminând cu Conferința Națiunilor Unite privind știința și tehnologia în slujba dezvoltării, prevăzută a avea loc în 1979.

Diplomații și specialiștii din O.N.U. sînt unanimi în a aprecia că izvorul conferinței susmenționate este inițiativa românească, lansată în 1970 la Adunarea Generală a O.N.U. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind „Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state”.

Urmărită activ, prin promovarea a numeroase rezoluții O.N.U. pe acest subiect, inițiativa președintelui României a condus la adoptarea în 1976 de către Adunarea Generală a O.N.U., a rezoluției 31/184, prin care se decide convocarea Conferinței mondiale menționate în 1979 și se enunță obiectivele sale și modul de pregătire pe plan național și internațional a acestui important moment al edificării noii ordini internaționale. Datorită activității României și a altor țări în curs de dezvoltare, dosarul Conferinței mondiale este deja bogat. Există în cadrul O.N.U. un plan mondial de acțiune pentru aplicarea științei și tehnologiei la dezvoltare. Declarația privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale, adoptată în 1974 de a VI-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. a înscris ca principiu: „Participarea țărilor în curs de dezvoltare la avantajele științei și tehnologiei moderne și promovarea transferului de tehnici și a creării unei structuri tehnologice autohtone, în interesul țărilor în curs de dezvoltare, sub o formă și potrivit modalităților care convin economiilor lor”.

În rezoluția sesiunii a VII-a extraordinare a Adunării generale, din septembrie 1975, consacrată problemelor dezvoltării, s-a adoptat un capitol special privind utilizarea științei și tehnicii ca pîrghii pentru accelerarea dezvoltării. Printre măsurile prevăzute figurează crearea de bănci mondiale, regionale și sectoriale de date care să permită țărilor în curs de dezvoltare să aleagă tehnologia care le convine, în special cea modernă. Se prevede crearea unui centru internațional de schimb de informații tehnice și se studiază posibilitatea creării unor institute mondiale pe ramuri, cum ar fi, de exemplu, energia. Se urmărește ca transferul de tehnologie să facă obiectul unui cod de conduită internațional care să lichideze neînțelegerile la care ne-am referit pe larg mai sus și, mai mult, să prevadă un tratament special, mai favorabil, pentru țările în curs de dezvoltare care achiziționează tehnologie.

În acest context, Conferinței mondiale din 1979 îi revine sarcina deosebit de importantă de a marca trecerea la programe și planuri de măsuri concrete pentru aplicarea științei și tehnologiei la dezvoltare, la convenirea de angajamente ferme privind eliminarea obstacolelor din calea accesului larg al țărilor în curs de dezvoltare la cunoștințele științei și tehnologiei moderne pentru realizarea unui transfer masiv de tehnologie, fără discriminări și condiții politice, în favoarea acestor țări. Conferința mondială va trebui, totodată, să pună bazele unor aranjamente instituționale și ale unor noi forme de cooperare internațională în aplicarea științei și tehnologiei, pentru consolidarea instituțiilor științifice în țările în curs de dezvoltare, astfel încât ele să poată crea autonom, pentru înființarea și întărirea mecanismelor de schimb de informații și de experiență științifică și tehnologică.

Este desigur de așteptat ca o Conferință a Națiunilor Unite să consacre hotărâri cruciale utilizării mai bune a sistemului

Ce ar însemna aplicarea plenară a științei și tehnologiei la dezvoltarea tuturor țărilor ?

— Valorificarea celor 50×10^{15} tone de substanțe minerale utile conținute în apa mărilor și oceanelor.

— Acoperirea deficitului producției alimentare în țările în curs de dezvoltare care, dacă tendințele actuale continuă, ar putea atinge în 1985 cifra de 26 miliarde dolari.

— Eradicarea schistosomazei (bilharziosei) care omoară sau face incapabili de muncă în prezent circa 200 milioane de oameni din țările în curs de dezvoltare.

— Salvarea vieții a 5 milioane sugari care mor anual în lume numai datorită alimentării necorespunzătoare cu apă.

— Reducerea substanțială a mortalității șeptelului, care este astăzi, în țările în curs de dezvoltare, de circa 50 la sută pentru viței.

— Eradicarea tripanosomiazii, care ar reda utilizării umane circa 10 milioane de ha de terenuri din Africa, pe care, în prezent, musca tse-tse le face de nelocuit.

— Reducerea substanțială a pierderilor anuale de cereale în țările în curs de dezvoltare (evaluate la circa 7 miliarde dolari) prin aplicarea unor măsuri corecte de uscare, înmagazinare și transport al grînelor.

— Desalinizarea apei de mare pe o scară industrială cu ajutorul energiei nucleare, ca singură sursă de apă a viitorului pentru aproape 50 la sută din locuitorii treimii din univers pe care o formează regiunile calde și aride.

Națiunilor Unite și a altor organizații internaționale pentru traducerea în viață a obiectivelor enumerate mai sus, de o manieră integrată și coordonată.

În realizarea dezideratului major al aplicării plenare a științei și tehnologiei la dezvoltare, rolul esențial revine, așa cum România a subliniat întotdeauna, efortului propriu. Este însă evident că acest efort propriu nu își poate da pe deplin roadele decât cu ajutorul unei largi cooperări internaționale, în cadrul căreia, așa cum se arată în cunoscutul raport R.I.O. („Reshaping the International Order” — „Remodelarea Ordinii Internaționale”) pregătit pentru Clubul de la Roma, să se asigure ca :

- accesul țărilor în curs de dezvoltare la know-how-ul tehnologic să fie îmbunătățit substanțial ;
- capacitatea proprie de cercetare a acestor țări să fie simțitor sporită ;
- țările industrializate să aloce o proporție mai mare a activității lor de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică problemelor cu care sînt confruntate țările în curs de dezvoltare.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, raportul R.I.O. avansează propuneri ce vor fi, fără îndoială, obiect de atenție din partea Conferinței mondiale, cum ar fi : crearea unui program al Națiunilor Unite de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică ; crearea unei Instituții mondiale de dezvoltare tehnologică și a unei Bănci internaționale de dezvoltare tehnologică ; crearea și ținerea la zi de registre de cunoștințe tehnologice ; subvenționarea, de către țările dezvoltate, a unor cercetări dedicate exclusiv problemelor țărilor în curs de dezvoltare.

Această bogăție de idei și preocupări atestă marele interes de care, încă de pe acum, se bucură Conferința mondială pentru știință și tehnologie din 1979.

Perioada pînă la Conferință va prileji desigur atente evaluări la nivel național și consultări intense pe plan regional și inter-regional pentru făurirea consensului fără de care Conferința mondială nu poate fi un succes.

Ca o recunoaștere — dacă mai era nevoie — a rolului eminent jucat de România în problemele științei și tehnologiei, reuniunea regională pentru Europa, pregătitoare a Conferinței mondiale, va avea loc în țara noastră, în vara anului 1978. Va fi această reuniune ca și, desigur, participarea la marele forum mondial din 1979, prilejul reafirmării strălucite a concepției noastre optimiste, umaniste și revoluționare potrivit căreia știința și tehnica pot și trebuie să devină pîrghii ale înălțării rapide a tuturor locuitorilor planetei noastre către luminile și demnitatea secolului XX.

Bogdan BALTAZAR

TENDINȚE — CONJUNCTURI

O.C.D.E.: anul 1978 fără reviriment

CELE MAI RECENTE PREVIZIUNI asupra dezvoltării în 1978 a economiei țărilor membre ale Organizației de cooperare și dezvoltare economică (care grupează douăzeci și patru de țări capitaliste) converg către afirmarea tendinței de încetinire a acesteia, după o anumită înviorare, în special în prima jumătate a anului trecut. Se așteaptă, arată publicația „Perspectives économiques de l'O.C.D.E.” (decembrie 1977) că P.N.B.-ul global al țărilor membre va înregistra o creștere reală de numai 3,5% (comparativ cu 3,5% în 1977, față de nivelul anului 1976), șomajul va atinge 5,5% din populația activă, iar rata inflației va reprezenta 7%. Evident, sub aceste valori medii se ascunde o întreagă di-

versitate de evoluții pe țări, deși nota comună o constituie menținerea conjuncturii incerte care a urmat crizei economice din anii 1974—1975.

În ceea ce privește aplicarea politicilor preconizate pentru relansarea economiei țărilor membre ale O.C.D.E., se apreciază că rezultatele acestora ar putea fi contradictorii. Astfel, dacă măsurile de stimulare nu vor asigura un ritm mediu de creștere de cel puțin 4,5% există toate șansele ca șomajul să se agraveze; dacă, însă, prin măsuri de finanțare de la buget s-ar înprina economiei un ritm de creștere de peste 7% în sem. II a.c., țările respective n-ar putea evita o intensificare a presiunilor inflaționiste. Încit dălema șomaj-inflație rămâne una din problemele grave pe ordinea de zi a anului 1978, în marea majoritate a țărilor capitaliste dezvoltate.

Prețul cuprului sub presiune

PRODUCȚIA MONDIALĂ de minereu de cupru a ajuns în 1976 la 7,9 milioane tone. Producția de cupru rafinat (din care circa 30% pe baza reciclării deșeurilor) a fost de 8,9 mili-

oane tone. Ponderea diferitelor grupuri de țări în producția și consumul mondial sînt prezentate în graficul nr. 1. Stocurile de cupru din lumea nesocialistă au ajuns în 1976 la 1,7 milioane tone, din care jumătate în depozitele pieței de metale din Londra.

Din 1974 piața cuprului este în criză. Cere-rea fiind slabă,

prețurile au scăzut foarte mult (vezi graficul nr. 2), stocurile au crescut, iar producția s-a încetinit. Datele din primul semestru al anului 1977 relevă că excedentul ofertei de cupru rafinat persistă pe plan mondial. Se prevede că abia în 1980 piața cuprului s-ar putea echilibra ca urmare a unei cooperări mai strînse între țările producătoare și cele consumatoare.

Perspectivile recoltei mondiale de cereale

DEȘI recolta de grâu și cereale secundare pentru sezonul 1977/1978 se anunță acum inferioară previziunilor inițiale, ea este considerată încă suficientă pentru a acoperi nevoile de consum, se arată în ultimul buletin trimestrial al F.A.O. dat publicității la Roma. Comerțul cu cereale se așteaptă să atingă un nivel record, ceea ce se reflectă și în nivelul prețurilor, care a depășit deja cu puțin nivelul anului precedent. Importul mondial de grâu se credea acum că va depăși 10 milioane de tone datorită achizițiilor suplimentare ale unor țări nu numai în curs de dezvoltare, dar și dezvoltate, în vreme ce cel de cereale secundare va cunoaște un declin. Comerțul cu orez în 1978 ar putea avea același volum ca în 1977, în ciuda unei recolte mondiale sporite.

Stocurile de cereale (fără cele ale U.R.S.S. și R.P. Chineze) se așteaptă încă să sporească. Atingînd un nivel de 167 milioane tone, aceste stocuri vor reprezenta circa 18% din consumul anual, procentaj considerat ca minimum necesar pentru securitatea alimentară a lumii în 1978 în cazul unei recolte insuficiente.

Încasări valutare din turism

ÎN 1976 Iugoslavia dispunea de 961 000 locuri de cazare pentru turiști, din care 259 000 în capacități de cazare de bază și circa 702 000 în capacitățile suplimentare. În ultimii zece ani ritmul anual de creștere a capacităților de cazare a fost de 8,7%, cele actuale fiind de 2,5 ori mai mari decît în 1965. În aceeași

Orientări în dezvoltarea economică

Peru: obiective ale industriei și agriculturii

CONFORM estimărilor specialiștilor peruani, rezervele cunoscute permit exploatarea în ritmul actual timp de 100 de ani a minereului de cupru, timp de 65 de ani a celui de fier și timp de 30 de ani a minereurilor de plumb și zinc. Subsolul țării mai conține minereu de crom, nichel, cobalt ca și cărbune, bauxită, metale rare, fosfați și rezerve însemnate de vanadiu (cele mai mari din lume). Se vor extinde capacitățile de producție ale unor mine, dintre care cea mai reprezentativă este Cerro Verde (în anul 1979 ea va produce 150 mii tone de cupru minier). Producția de cupru minier urmează să fie în anul 1978 de circa 547 mii tone. Recent, s-a anunțat descoperirea de noi zăcăminte de cupru, evaluate la 1,5 miliarde de tone de minereu, în provinciile Lambayeque, Piura și Cajamarca din nordul țării. Construirea unor noi rafinării de cupru va permite substituirea în mai mare măsură a exporturilor de cupru în stare brută. Rafinăria de zinc va intra în funcțiune în anul 1979 va da o producție anuală de circa 100 mii tone zinc rafinat, 175 mii tone acid sulfuric și o serie de subproduse. În prezent, se studiază punerea la punct a tehnologiei de extracție a uraniului din minereurile complexe de cupru și zinc.

În anul 1976 s-a obținut cea mai mare producție de țitei a țării, circa 77 mii barili pe zi. Se apreciază că în anul 1978, ca urmare a activității de exploatare (s-au descoperit, recent, rezerve în zona Amazonului) și exploatare, producția de țitei va putea atinge 264 mii barili pe zi.

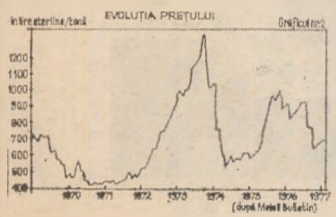
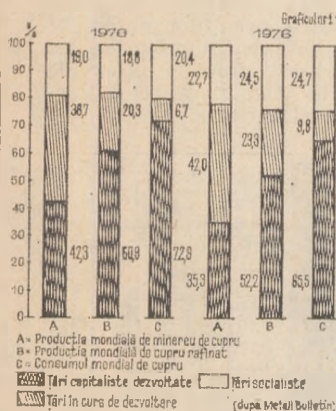
Unul din principalele obiective ale planului peruan de dezvoltare vizează creșterea capacității de producție a industriei siderurgice la circa 1 milion tone de oțel în 1978. O atenție deosebită se va acorda măsurilor care tind să conducă la crearea unei industrii constructoare de mașini. Oficialitățile peruane și-au propus ca pînă în anul 1978 să se renunțe complet la importul de tractoare agricole. La Tacna va fi instalat un complex al industriei electronice (care va cuprinde 6 uzine, un centru de cercetări și un centru pentru formarea cadrelor).

În privința agriculturii, se apreciază că Peru va putea deveni una din țările mari furnizoare de anumite produse agricole (bumbac, cacao, ceai, cafea, tutun etc.), dacă unele terenuri din zona Amazoanelor, deosebit de fertile, vor fi atrase în circuitul agricol. Planul în curs (1975—1978) prevede investiții pentru agricultură de aproape 308 milioane de dolari, din care 90% vor fi afectate lucrărilor de hidroameliorații și îmbunătățiri funciare. În perioada de plan se prevede irigarea unei suprafețe totale de 155 mii ha. De asemenea, se prevăd investiții în valoare de circa 385 milioane de dolari pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. A început construirea unor complexe integrate de producere a produselor agricole.

perioadă s-a înregistrat și o creștere dinamică a traficului turistic, încasările valutare din această activitate cîștrindu-se în 1976 la 802 milioane dolari, ceea ce înseamnă de zece ori mai mult decît în 1965. În 1976 Iugoslavia a fost vizitată de 6 590 000 turiști străini, numărul

înoptărilor lor fiind de 29,4 milioane.

Pentru dezvoltarea dinamică stabilă a Iugoslaviei, economia turistică are un rol foarte important. Venitul valutar realizat de pe urma turismului reprezintă între a cincea parte și un sfert din ansamblul exporturilor de mărfuri.

Hamburg : poartă maritima pentru produsele chimice

HAMBURG — cel mai populat oraș din R.F. Germania — este, totodată, unul din marile porturi ale Europei occidentale. Nu demult, în cadrul portului a fost amenajat un nou sector (vezi ilustrația), specializat în transbordarea, manipularea și depozitarea produselor chimice lichide, inclusiv a celor periculoase. El este prevăzut cu patru cheiuri, la care pot acosta simultan patru nave, avînd un pescaj pînă la 12 m, cu numeroase instalații și mijloace de transport, care permit încărcarea sau descărcarea rapidă a navelor. Considerat drept unul dintre cele mai moderne și mai sigure porturi pentru comerțul internațional cu produse chimice, sectorul amintit a fost vizitat de participanții la primul congres internațional

în problemele transportului maritim, transbordării și depozitării produselor chimice, ale cărui lucrări s-au desfășurat recent la Hamburg.

— să sesizeze deficiențele existente și să propună soluții concrete de remediere. În același timp s-a remarcat că — o dată ce un stagiatar a reușit să aducă o contribuție personală la rezolvarea unei probleme concrete de producție, părăsind astfel „cărările bătute“ ale cursurilor de la facultate — el va manifesta, ca viitor inginer, un plus de îndrăzneală și creativitate.

Iugoslavia : colaborarea cu țările în curs de dezvoltare

COLABORAREA economică a Iugoslaviei cu circa o sută de țări în curs de dezvoltare se extinde an de an. În 1976 exporturile iugoslave în aceste țări au însumat 764 milioane de dolari, fiind însă sensibil depășite de volumul importurilor respective. În cadrul exportului iugoslav, mașinile și utilajele reprezintă 46,4%, materiile prime și semifabricatele — 40,7%, iar bunurile de larg consum — 12,9%; pe ramuri, pe primele locuri se situează produsele industriei de prelucrare a metalelor, ale construcțiilor navale, ale industriei de prelucrare a lemnului, celei chimice și textile. Produsele neprelucrate (de la țigăi la fructe tropicale) reprezintă 85% în cadrul importurilor iugoslave din țările în curs de dezvoltare.

Un loc tot mai important ocupă colaborarea și cooperarea industrială și financiară în domeniul investițiilor, al agriculturii, al cercetării științifice etc. Întreprinderi iugoslave de construcții au executat și execută diferite obiective industriale, agricole, de transporturi, social-culturale etc., inclusiv pe calea creării de întreprinderi mixte. În ceea ce privește cooperarea tehnico-științifică, ea se desfășoară cu peste 80 de țări în curs de dezvoltare, în 28 dintre acestea activînd circa 2 000 de specialiști iugoslavi.

Avansul siderurgiei sovietice

ÎN DECURSUL celor șase decenii de existență a Uniunii Sovietice, industria siderurgică a devenit una din ramurile de bază ale economiei sale naționale. Locul și rolul siderurgiei în cadrul economiei naționale a U.R.S.S. este evidențiat de faptul că ei îi revin aproape o zecime din valoarea fondurilor fixe ale industriei, 8% din investițiile capitale în această ramură a economiei și aproape o cincime din consumul său de combustibili și energie electrică.

Dacă în anul 1913 siderurgia Rusiei prerevoluționare a produs ceva mai mult de 4 milioane tone de oțel, în 1975 această producție a ajuns la peste 141 mil. tone, plasînd Uniunea Sovietică pe primul loc în lume, iar în anul 1980 ea urmează să atingă nivelul de 160—170 milioane de tone. În actualul deceniu dezvoltarea siderurgiei sovietice se caracterizează prin extinderea continuă a bazei sale tehnice și de producție atît pe baza construirii și punerii în funcțiune a unei serii de obiective de mare capacitate (ca, de pildă, furnalul de 5 000 mc de la uzina siderurgică din Krivoi Rog — cel mai mare din lume), cît și pe baza modernizării și reutilării întreprinderilor existente.

Concomitent, se pune accent pe extinderea sortimentului și ridicarea calității producției siderurgice, în cursul cincinalului trecut fiind însușită, de exemplu, fabricarea a 300 de noi mărci de oțel, iar în actualul cincinal se prevede creșterea accelerată a celor mai eficiente sortimente de metal, a semifabricatelor (tablă, țevi) de calitate superioară etc.

Un ferment de inovare în întreprindere

EXAMINÎND rezultatele practicii în producție efectuate de studenții-ingineri din ultimii ani de studiu, o revistă

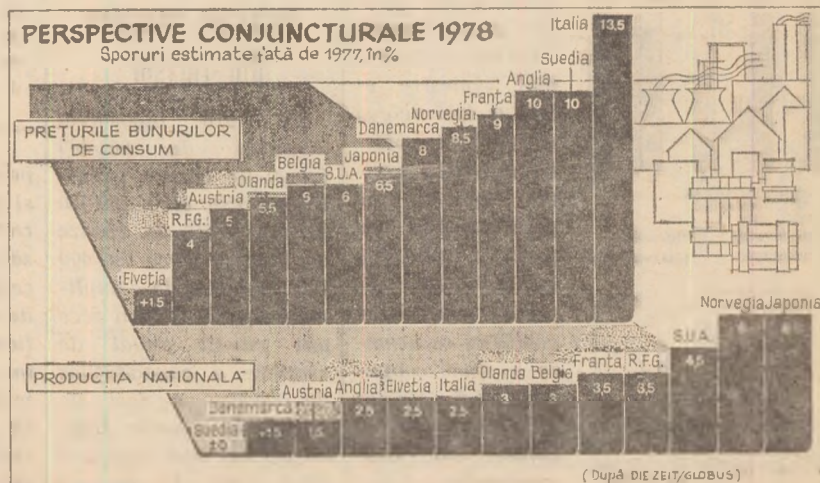
franceză arăta recent că — dacă sînt bine organizate — asemenea stagii constituie, pe de o parte, un ferment de inovare în întreprinderile industriale, contribuind la actualizarea nivelului tehnic al acestora, iar pe de altă parte facilitează pătrunderea problemelor și realităților producției în învățămîntul superior tehnic sau tehnologic.

După opinia unor cadre de conducere din întreprinderi, aceasta se datorește faptului că studentul stagiatar privește organizarea procesului de producție cu un „ochi nou“, nealterat de puterea obișnuinței, de rutină, de lipsa de timp pentru dezvoltarea unei idei, de necesitatea menajării relațiilor profesionale ș.a., ceea ce-i permite — datorită și prospețimii pregătirii sale teoretice

1978 : în umbra inflației

ÎNCEPÎND de la mijlocul anului 1977, evaluările asupra perspectivelor conjuncturii economice din țările apusene industrializate nu au conținut să piardă din elanul pe care părea să li-l însușească din prima jumătate a anului. În prezent există un consens

al observatorilor occidentali în ceea ce privește o încetinire a creșterii PNB în 1978 față de anul care s-a încheiat, concomitent cu menținerea inflației la niveluri ridicate în majoritatea țărilor. Această nouă față a conjuncturii și totodată diversitatea situațiilor naționale, își găsesc oglindirea și în prognoza cea mai recentă a Institutului de economie mondială de la Kiel, pe care o ilustrează graficul alăturat.

GLOSAR

Valuta liber utilizabilă

IN VOCABULARUL ECONOMIC a fost introdus de curind un nou termen: valuta liber utilizabilă. Între aceasta și valuta liber convertibilă există o deosebire de conținut.

Inițiatorul noului termen, Fondul Monetar Internațional, îl definește astfel: „moneda unui membru pe care Fondul o recunoaște că (1) este în fapt utilizabilă pe plan larg pentru efectuarea de plăți pentru tranzacții internaționale și că (2) este negociată pe principalele piețe de schimb“. Condițiile sînt cumulative.

Intrucît în prezent nu există date certe referitoare la volumul diferitelor genuri de tranzacții internaționale, F.M.I. utilizează numai datele referitoare la țările cu cea mai mare participare la exportul global de bunuri și servicii al țărilor membre:

Media perioadei în procente
1972—1976

S.U.A.	15,95
R.F.G.	11,55
Japonia	7,03
Franța	6,83
Marea Britanie etc.	6,68

Un alt indicator utilizat în această privință este ponderea valutei în rezervele oficiale ale țărilor membre

La sută din totalul rezervelor
valutare oficiale

	media 1972/74	media 1975/76
dolari S.U.A.	81,1	81,5
mărci R.F.G.	8,3	8,9
lire sterline	7,2	4,9
franci francezi etc.	4,1	1,2

Din datele de mai sus rezultă că valutele care corespund primului criteriu sînt: dolarul S.U.A., marca R.F.G., lira sterlină și francul francez.

Al doilea criteriu, negocierea și principalele piețe de schimb, duce la următoarea ierarhie a valutei: dolarul S.U.A., marca R.F.G. și lira sterlină. Au fost considerate piețe principale următoarele: Londra, New York, Frankfurt, Zürich și Paris.

Pe baza celor două criterii arătate, valutele care corespund cel mai bine definiției date valutei liber utilizabile sînt: dolarul, marca vest-germană, lira sterlină și francul francez.

După intrarea în vigoare a statutului modificat al F.M.I., în prezent în curs de ratificare, valutele liber utilizabile vor fi utilizate astfel: (a) o țară membră va fi obligată, la solicitarea altei țări care a cumpărat de la F.M.I. moneda primei țări, să preschimbă această monedă într-o sumă corespunzătoare în valută liber utilizabilă; (b) o țară membră va putea obține în schimbul unei sume în valută liber utilizabilă orice altă valută care îi este necesară în tranzacțiile cu F.M.I.; (c) o țară membră indicată de F.M.I. va fi obligată să furnizeze la cerere unei alte țări membre valută liber utilizabilă în schimbul unei sume corespunzătoare de drepturi speciale de tragere (D.S.T.).

Din cele de mai sus se poate desprinde diferența de conținut între moneda liber convertibilă și cea liber utilizabilă: în timp ce prima presupune un angajament al țării emitoare de a converti propria monedă, la cererea oricărui deținător, în orice altă monedă la un curs fix sau cunoscut, cea de a doua presupune angajamentul tuturor țărilor membre ale F.M.I. de a furniza valută liber utilizabilă în schimbul propriei monede ori al D.S.T., sau de a converti orice sumă în valută liber utilizabilă într-o altă valută, în cadrul Fondului Monetar Internațional.

C. K.

Intervenții

Teodor Mașut, Manga-lia — Ziarul francez „Le

Monde“, apreciază că între 1 august și 31 octombrie 1977 băncile centrale occidentale au intervenit pe piețele valutare pentru susținerea cursului dolarului — care a înre-

gistrat niveluri record de depreciere față de numeroase valute — cu circa 30 miliarde dolari. Din acest total intervențiile Sistemului federal de rezerve american au reprezentat numai 1,4 la sută, fapt interpretat ca reflectînd intenția autorităților respective de a lăsa dolarul să se deprecieze pentru a-i sprijini pe exportatorii din S.U.A. Pentru celelalte aspecte solicitate vă sugerăm să urmăriți rubrica noastră „Evoluții monetare“, pe care o vom relua începînd cu numărul viitor.

Spectatori

Grigore Popescu, București — În anul 1976 numărul spectatorilor la cinematografele din țara noastră (inclusiv la proiecțiile organizate de caravanele cinematografice) a fost de 191 232 mii, în creștere față de cel din 1975, dar încă sub nivelul maxim (care a fost de 216 742 mii, în anul 1966). O cauză principală o reprezintă fără îndoială răspîndirea tot mai largă a televiziunii (2 963 mii abonamente în 1976, față de numai 712 mii în 1966). La rîndul ei, înzestrarea crescîndă cu televizoare a fost puternic favorizată de dezvoltarea industriei electronice naționale (5 televizoare produse la mie de locuitori în 1965, 26 în 1976).

Asociația internațională pentru dezvoltare

Grigore Penilescu, București — Activitățile Asociației internaționale pentru dezvoltare (A.I.D.) și ale Băncii Mondiale sînt asemănătoare, în sensul că ambele avansează fonduri pentru finanțarea unor proiecte prioritare pentru creșterea economică a țărilor membre în curs de dezvoltare. Modalitățile în care cele două organisme pun la dispoziție fondurile respective sînt însă diferite. Împrumuturile acordate de Banca Mondială au o dobîndă relativ mai ridicată (8,7 la sută în decembrie 1976) și trebuie rambursate, ca regulă generală, în termen de 20 de ani. Creditele acorda-

te de A.I.D. trebuie rambursate în termen de 50 de ani, au o perioadă de grație de zece ani și nu sînt purtătoare de dobîndă (pentru ele se percepe doar un comision de 0,75 la sută, pentru acoperirea cheltuielilor administrative). Aceasta deoarece creditele A.I.D. se adresează celor mai sărace dintre țările în curs de dezvoltare (cu un venit național pe locuitor în general de pînă la 520 dolari), pentru care chiar condițiile oferite de Banca Mondială ar fi greu accesibile. În țările din această categorie trăiesc peste un miliard de oameni, din care peste jumătate în Asia de Sud, zonă spre care se îndreaptă și majoritatea creditelor A.I.D.

Uranium

Visarion Iliescu, Suceava — 1) Rezervele certe de uranium din Groenlanda (teritoriu intrînd în componența Danemarcei), de 15 700 tone, sînt de trei ori mai mari decît estimațiile inițiale, alte 10 000 tone reprezentînd rezerve probabile. 2) Potrivit prognozei Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.), ponderea țărilor în curs de dezvoltare în totalul producției mondiale de energie electrică de origine nucleară ar urma să crească de la 3% cît era în martie 1977 la

14% în 1990 și 20% în anul 2000.

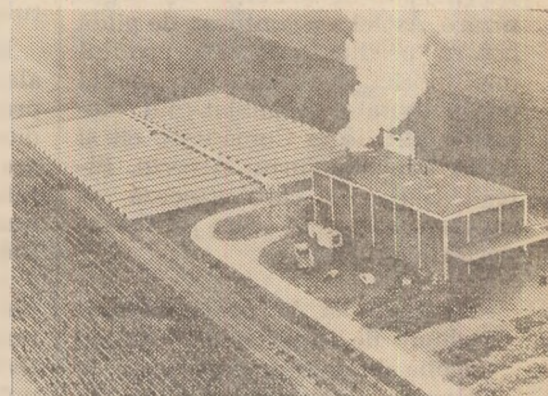
Tarife vamale

Petre C. Petre, București — 1) Ultimele tarife vamale între cele șase țări care au format inițial Piața comună și cele trei țări care au aderat ulterior (Anglia, Irlanda și Danemarca) au fost desființate la 1 iulie 1977. Între țările membre persistă însă diferențe în nivelul fiscalității, în standardele sanitare etc. Astfel, de pildă, pentru un produs adus dintr-o altă țară membră în care nivelul taxei asupra valorii adăugate este mai redus, trebuie plătită diferența de taxă. În ciuda acestor obstacole, comerțul dintre țările membre a crescut de la 11 miliarde la 115 miliarde dolari între 1958 și 1976. Mai mult de jumătate din comerțul exterior al țărilor membre se efectuează în interiorul C.E.E. 2) Cel mai ridicat consum de bere din Europa occidentală se înregistrează într-adevăr, în R.F.G. (150,9 litri pe cap de locuitor în medie pe an), dar în privința consumului de alcool în general, nivelul cel mai înalt se semnalează în Luxemburg (4,1 litri, 100% pe locuitor). 3) Valoarea comerțului mondial a depășit în 1976, în prețurile curente, 1 000 miliarde dolari, potrivit datelor G.A.T.T.

Energia solară

Vasile Terlea, Feldioara — Ideea la care vă referiți — utilizarea energiei solare pentru încălzirea aerului în loc de a apei — a fost pusă

1 500 mp (în imagine) încălzesc aerul pînă la 65°C. Aerul astfel încălzit este dirijat spre un depozit alăturat unde servește la uscarea furajelor. Instalația solară amintită permite economisirea a 180 000 litri de păcură pe an, adică 20% din necesarul total de combustibil pentru încăl-

deja în aplicare. O primă instalație de acest gen a intrat în funcțiune la Neumarkt, în R.F.G. Circa 500 de colectoare dispuse în 40 de rânduri pe o suprafață de

zirea depozitului respectiv. Realizarea acestui proiect a fost sprijinită financiar de Ministerul federal al cercetării și tehnologiei.

INTREPRINDEREA MECANICĂ, Sadu — Prevederile art. 12, din Decretul nr. 246/1977, se aplică de la 1 septembrie 1977. Se iau în considerare numai absențele înregistrate după această dată. Invoirile se socotesc pe zile întregi și nu pe ore.

DUMITRU BĂLINIȘTEANU, Suceava — În anexa IV la Legea nr. 57/1974 se prevede că persoanele care îndeplinesc funcția de șofer și efectuează suplimentar activitatea de taxator, primitor, distribuitor, gestionar, minutor valori trimiteri postale etc. primesc o retribuire tarifară totală formată din retribuirea tarifară corespunzătoare grupei de autovehicule, categoriei de încadrare și treptei de retribuție la care se adaugă retribuirea pentru funcția suplimentară. În consecință, la stabilirea drepturilor de alocație de stat pentru copii se va lua în considerare retribuția totală, care trebuie să fie prevăzută în decizia de încadrare a șoferului și în cartea de muncă.

Maiștrii instructori de la școlile de șoferi amatori sunt considerați cadre didactice, astfel că nu beneficiază de prevederile art. 2, al. 2 din Decretul nr. 285/1960, care se aplică exclusiv maiștrilor din unitățile de producție.

TOADER PARAIPAN, Gura Humorului — Condițiile de menținere a retribuției tarifare de încadrare pentru personalul transferat în interesul serviciului, în aceeași funcție însă în unități la care se aplică nivele de retribuție mai mici, sunt prevăzute în H.C.M. nr. 69/1975 (anexa 2). În măsura în care sporul la care vă referiți are caracter de retribuție tarifară era posibil — nu obligatoriu — să se stabilească o retribuție apropiată de aceea avută.

Ing. ANTON NEAMTU, Ocolul silvic Băcești, Vaslui — Funcția de șef oficiu silvic poate fi ocupată numai cu respectarea condițiilor de studii și vechime prevăzute de lege. În condițiile prevăzute de art. 63 din Legea nr. 12/1971, vechimea minimă se poate reduce cu cel mult doi ani. În baza delegației ce vi s-a dat sintetiți îndreptățiți să cereți aplicarea art. 74 din Legea nr. 57/1974.

INTREPRINDEREA „13 DECEMBRIE“ Timișoara — Legea nr. 3/1977 nu mai prevede posibilitatea ca pensionarii de gr. I sau II, deci care au o incapacitate totală de muncă, să presteze o activitate retribuită, cu caracter reconfortant.

REZULTATELE UNITĂȚILOR MODEL

(Urmare din pag. 19)

zați pe plan mondial, să se organizeze, și reproducerea rezolvărilor la celelalte unități ale centralei, astfel ca decalajul acestora față de etalon să fie nu de esență, ci de etapă și să nu se prelungească, în timp, pe o perioadă mai lungă, de regulă, de un an.

Schimburilor de experiență ce au avut loc în ultimele luni la Comănești, Rm. Vilcea și Vaslui li s-a imprimat un accentuat caracter de lucru. Reprezentanții celorlalte unități au venit nu numai cu carnetul de notițe, ci și cu un solid bagaj de realizări proprii, pe care le-au oferit la „masa comună“ a transferului de tehnologie și organizare. Astfel s-a conturat, de pildă pentru producția de PFL, profilul unei fabrici moderne, de înaltă productivitate, asamblat din elemente alite de la Comănești, cât și de la Drobeta-Turnu Severin, Pitești, Blaj — și care urmează să capete realitate în toate întreprinderile de profil.

Pentru că, în urma fiecărui schimb de experiență — ținând seama de opiniile exprimate de către participanți — C.O.M. din centrală a stabilit câte un program de extindere și generalizare a celor mai bune rezolvări. Program în care se indică, pentru fiecare din zecile de măsuri

selecționate, unitățile la care vor fi aplicate și termenele.

Caracterul obligatoriu al preluării experienței înaintate este fundamentat pe sprijinul centralei în ce privește :

— antrenarea institutului de cercetări și proiectări de specialitate pentru acordarea de asistență tehnică și elaborarea de studii, tehnologii, proiecte, în vederea omologării științifice, eventual perfecționării și tipizării soluțiilor ;

— asigurarea fondurilor și resurselor materiale necesare ;

— îndrumarea și controlul din partea biroului executiv, a aparatului de specialitate al centralei.

De altfel, conducerile colective ale întreprinderilor avându-și reprezentanți în consiliul oamenilor muncii de la centrală, aprobarea la acest nivel a programelor de generalizare reprezintă și un angajament ferm al unităților, de a le îndeplini întocmai.

Avansînd astfel cu întregul sector, în pluton compact, pe linia accentuării laturilor calitative ale activității, industria prelucrării lemnului abordează hotărît, competent și eficient sarcinile ce-i revin din programul suplimentar de dezvoltare economico-socială a României pînă în anul 1980, aprobat de Conferința Națională a partidului.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 1 din 6 ianuarie 1978

— Mesajul de Anul Nou adresat întregului nostru popor la posturile de radio și televiziune de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Coordonate ale dezvoltării economiei românești
 - România, țară socialistă cu un grad mediu de dezvoltare economică — obiectivul central al viitorului cincinal (Dan Popescu) 3
 - Agricultura : proiecții pe coordonatele unei dezvoltări accelerate și intensive (dr. ing. Alexandru Ignat) 6
- Cantitate — calitate în dinamica dezvoltării
 - Întreaga producție realizată la un înalt nivel competitiv (St. Teodorescu) 9
 - Respectarea strictă a consumului normat de energie (B. Pădure) 11
- Reconvertirea cuceririlor tehnicii și științei în calitate (dr. ing. Ion Crișan) 13
- Experiințe în actualitate. Concentrarea și specializarea producției pomicele (prof. Bujor Mănescu, asist. Victor Manole) 15
- Citorii au cuvîntul 17

CONDUCERE-ORGANIZARE

- Acțiuni ale consiliilor oamenilor muncii pentru generalizarea experienței înaintate. Rezultatele unităților model, bun comun și stimul pentru întreaga ramură (Dorin Constantinescu) 18

TECII-IDEI

- Om — tehnică — mediu
 - Alimentația și agricultura viitorului (II) (prof. dr. Nicolae Gioxan) 20
 - Agroecosistemul : bioproductivitatea și alimentația omului (II). (prof. dr. doc. I. Fuia, dr. V. Soran) 22
- Școli ● curente ● economiști. Economia capitalistă contemporană confruntată cu „scheme care nu funcționează“ (II) (V. Pilat) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale. Știința și tehnologia în slujba dezvoltării (Bogdan Baltazar) 27
- Tendințe — conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31
- Întrebări — răspunsuri 32

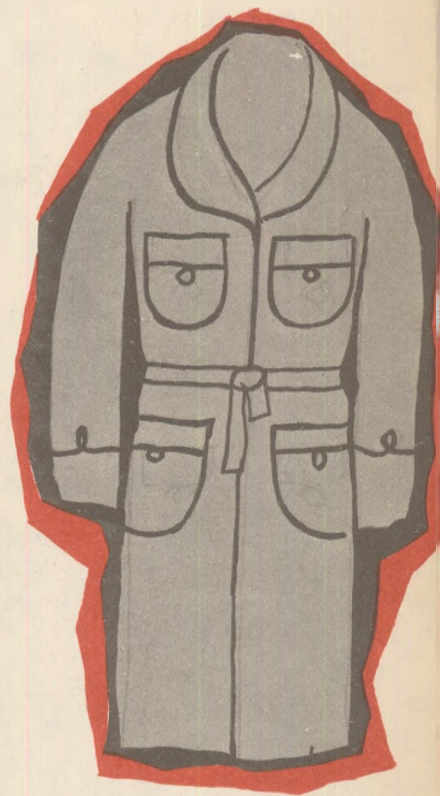
Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11-25, 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scenetei“.

Un nume de fabrică de care veți auzi tot mai des : ÎNTEPRINDEREA DE CONFEȚII DIN REȘIȚA

Nu întâmplător, ci poate ca o confirmare a ceea ce reprezintă astăzi Reșița – industrie, foc continuu, – primele produse fabricate de Întreprinde-

rea de confecții din această localitate, care în noiembrie anul trecut a aniversat un an de existență, au fost salopetele. Este, poate, un simbol... Au urmat halatele pentru baie, de diferite tipuri, rochiile de casă (capoatele) din diftină, un articol de plajă pentru copii (pantalonași scurți din malipol), bluzele din diftină. Echipamentul de protecție (mănușile și halatele din doc) reprezintă, la ora actuală, produsele cu ponderea cea mai mare a întreprinderii reșițene.

**INTREPRINDEREA DE CIORAPI, TRICOTAJE ȘI BLĂNURI
SINTETICE „ADESGO“**

**vă oferă o gamă diversificată de articole, într-o bogată
paletă coloristică**

**— îmbrăcăminte, accesorii vestimentare,
decorațiuni interioare și auto, jucării
Sortimentele de blănuri sintetice tricotate
oferă garanția unei bune calități și avantajul
unei ușoare întrețineri**